

SHON GARCIA

SHON GARCIA
...kanker...

Vandaag

- * Jongeman doodgestoken p.1
- * Ellis over vonnis teleurgesteld p.2
- * Shon Garcia: bonden kanker in maatschappij p.3
- * Accoord over taxivergunningen p.3
- * Mep in partijprogramma: respect voor ieder mens p.5
- * Scherpenheuvel verliest van Vesta p.7
- * Groot aantal douaniers uit Sepa p.9
- * Fanfarella: meer novela dan picareske p.11

96STE JAARGANG — No.: 90

ZATERDAG 21 APRIL 1979

BONDGENOOTSCHAP MET RHODESIE EN NAMIBIE

Pretoria keert af van opportunistisch westen

Zuid Afrika op neutrale koers

PRETORIA. — Premier Pieter Botha van Zuid Afrika heeft in het parlement in Kaapstad een nieuwe orientatie in de buitenlandse politiek aangekondigd: Zuid-Afrika zal voortaan aansturen op een neutrale koers tussen de grote ideologische machtsblokken. Daartoe zal Pretoria streven naar een bondgenootschap met andere staten in zuidelijk Afrika, in de eerste plaats met Namibië en Rhodesië. Botha ziet het westen kennelijk niet meer als een betrouwbare economische en militaire bondgenoot. Zuid-Afrika is niet bereid zich als voetveeg te laten behandelen. Het zal zich politiek distantiëren van het spanningsveld tussen oost en west, om te voorkomen dat het betrokken raakt in toekomstige conflicten, aldus Botha.

Botha verwacht dat een multi-raciale regering in Rhodesië toch geen internationale erkenning zal krijgen, ook niet bij een overtuigende verkiezingsuitslag. En hij houdt er rekening mee dat ook Namibië, evenals Rhodesië, uiteindelijk zijn eigen weg zal gaan. Namibië zou liever een internationaal isolement riskeren, dan zich nog langer te verlaten op de vredesinspanningen van de wnakelmoedige westerse landen. Tegen die

achtergrond ziet Botha het perspectief van een Zuid-Afrikaanse statenbond, met in totaal zo'n 30 miljoen inwoners. Dit verbond van paria-staten (Zuid-Afrika, Rhodesië, Namibië) zou dan volgens de beleidsmakers op het ministerie van Buitenlandse zaken in Pretoria kunnen fungeren als een onafhankelijk, economisch en militair machtsblok.

Dit idee van een multiraciale, multi-ideologische statenbond is niet nieuw. Maar pas in de nu gegroeiende omstandigheden, zo meent Pretoria, wordt het ook een realistisch alternatief. Het westen laat zich tegenwoordig nog slechts leiden door zuiver opportunisme, zo verklaarde een prominent lid van de Nationale partij, vrijdag. Het westen meent dat vrede in zuidelijk Afrika slechts bereikt kan worden als men de terreurgroepen als het Patriotisch front en SWAPO, die zowel door de blanken als door een meerderheid van de zwarten worden afgewezen, betreft bij de regering.

Bij het voorgestelde bondgenootschap zouden zich ook de zwarte buurlanden, Swaziland, Botswana, en Lesotho, en de onafhankelijk geworden thuislanden als Transkei en Bophutatswana kunnen aansluiten. Bij een gecoördineerd economisch beleid zou dit blok een van de machtigste grondstoffen-kartels van de wereld kunnen vormen.

Onder Zuidafrikaanse leiding zou deze statenbond een krachtige militaire verdediging tegen militant zwart-Afrika kunnen opbouwen. Achter die militaire afscherming zou dan

een geleidelijke vermindering van de rassenscheiding mogelijk worden, in de visie van Botha.

De eerste toetssteen voor deze politiek ligt in de toekomstige ontwikkelingen in Rhodesië en Namibië. Maar volgens Botha zouden in een later stadium ook Zambia en Mozambique tot dit blok kunnen toetreden. Als voorwaarde voor toetreding geldt dan dat we wederzijds elkaars ideologische koers respecteren.

De presentatie van deze nieuwe koers volgt kort nadat Amerikaanse spionage-activiteit in Zuid-Afrika tot groot ongenoegen leidde in Pretoria, en tot een verdere verkoeling in de Zuidafrikaans-Amerikaanse betrekkingen. De waarschuwing dat de nationale trots van Zuid-Afrika niet toelaat dat men onbeperkt over zich laat lopen lijkt dan ook vooral aan het adres van Washington gericht. Tevens gaf Botha te kennen dat hij zeker mogelijkheden ziet in het leggen van contacten met de leiders van gematigde zwart-Afrikaanse landen.

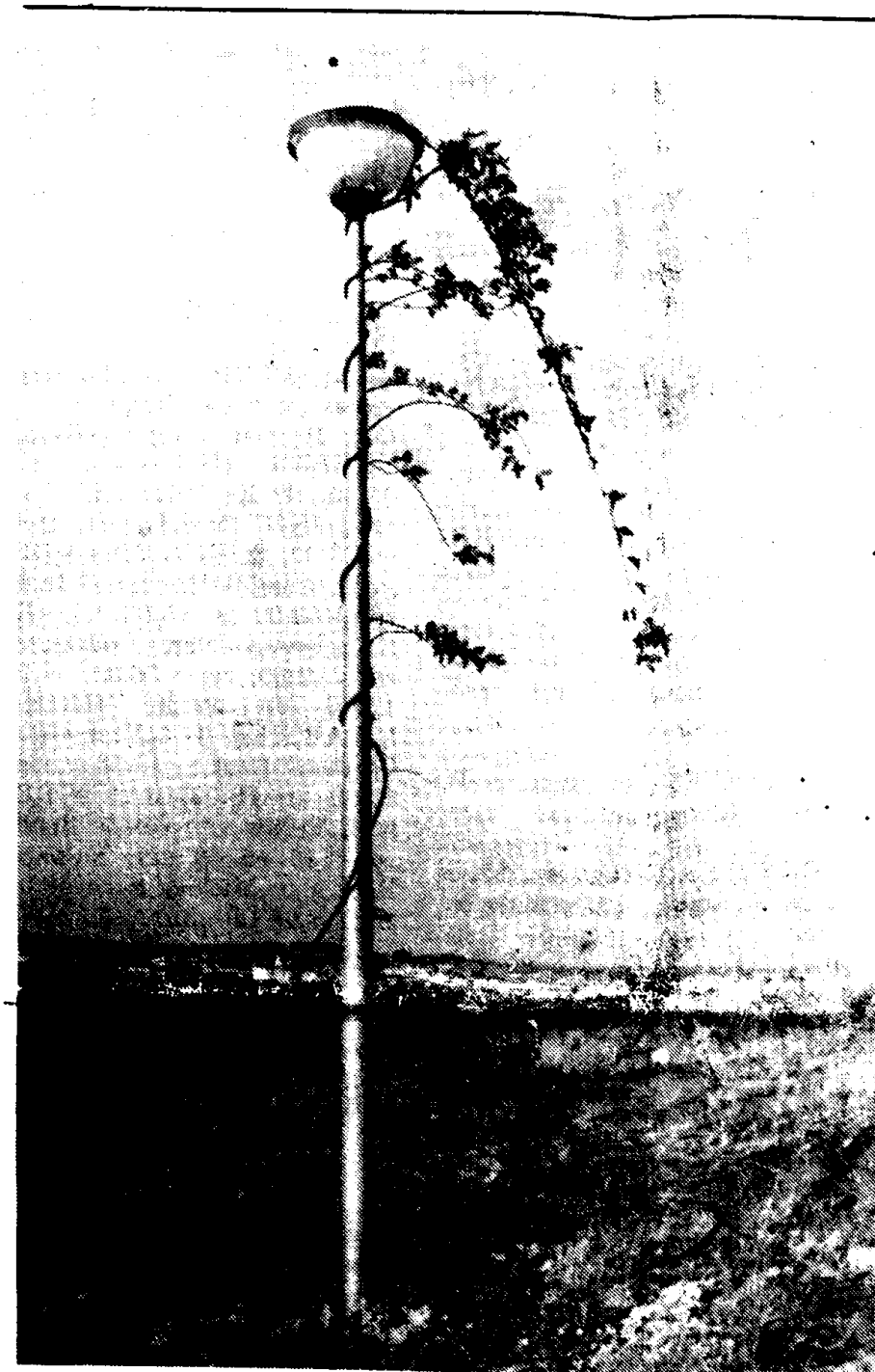
Abonnees die eventueel onze Amigoe weekend-bijlage Napa niet hebben ontvangen kunnen van half 5 tot 8 uur de Districto bellen op de nummers 36300, 37788 en 37789. Dit distributie-apparaat zal dan al het mogelijke doen om bijlage alsnog dezelfde avond te bezorgen.

Waldheim waarschuwt in verband met Libanon

NEW YORK — Secretaris-generaal K. Waldheim heeft in een vrijdag verschenen rapport gewaarschuwd voor het ontstaan van een uiterst gevaarlijke situatie in het zuiden van Libanon, wanneer de daar gestationeerde V.N.-troepen (Unifil) worden gehinderd in de uitoefening van hun mandaat. In zijn rapport aan de veiligheidsraad over de situatie van de V.N.-troepen sinds april 1978 zegt hij dat niet alleen een nieuwe ramp voor Libanon zou ontstaan maar dat de toestand in het hele Midden-Oosten er slechter door zou worden.

De Veiligheidsraad had in Januari het mandaat van de V.N.-troepen met vijf maanden verlengd.

Waldheim veroordeelde in zijn rapport de acties van de christelijke milizie onder majoor Sa Ad Haddad tegen het hoofdkwartier van de V.N.-troepen. Tevens leverde hij kritiek op Israël wegens de steun die dat

WILLEMSTAD — De Eilandsraadsleden Elias Bronswinkel en Harold Henriquez hebben bij diverse gelegenheden en op uiteenlopende manieren getracht de aandacht te vragen voor en maatregelen tegen de wilde groei van de palu di lechi, een alles vernietigende klimplant. Ook de Amigoe wijdde hier uitgebreid aandacht aan in een uitvoerig artikel. Om te tonen hoe snel deze planten groeien is deze foto gemaakt op Rooi Catootje waar een nieuwe wijk in aanbouw is. De vrij nieuwe lantaarnpaal kreeg vrijwel direct gezelschap van de palu di lechi.

Levenslang geeist tegen RAF-lid Kuby

HAMBURG — De officier van justitie heeft voor de rechtbank in Hamburg levenslange gevangenisstraf geeist tegen het 23-jarige lid van de "Rote Armee Fraktion" (RAF) Christine Kuby. Kuby werd op 21 januari van het vorig jaar in een apotheek in Hamburg gearresteerd na een vuurgevecht met

WILLEMSTAD — Een groot gezin te Koraal Specht wist het niet meer. De gezinsleden waren verdeeld over de keuze van de politieke partij en na eendeloze discussie werd een compromis bereikt: in een boom werd een vlag gehangen van alle partijen die de voorkeur wegdragen van de diverse gezinsleden.

de politie waarbij zij en een agent werden gewond. Zij werd sinds november 1977 gezocht voor haar mogelijke medeplichtigheid aan een bomaanslag op een rechtbank in de Westduitse deelstaat Rijnland-Palts.

Jongeman doodgestoken

WILLEMSTAD — De twintigjarige Igmara Amerikaan is vrijdagavond als gevolg van een steekwond min of meer ter plaatse in Koraal Specht om het leven gekomen. De negentienjarige vader R.J. heeft zichzelf bij de politie aangegeven.

Het slachtoffer was woonachtig in Parerawijk, maar zou regelmatig op bezoek geweest zijn in Koraal Specht. Bij de politie kon men nog niet mededelen, wat precies de achtergrond is geweest van steekpartij. Er moet zich echter een woordenwisseling hebben voorgedaan tussen Igmara Amerikaan en een broer van de vermoedelijke dader. Tijdens die woordenwisseling zou het slachtoffer de jongeman met wie hij ruzie had geslagen hebben of aanstalten daartoe hebben gemaakt. Toen heeft diens broer, R.J., het mes getrokken en de fatale steek in de hartstreek toegebracht aan het slachtoffer. De dader nam vervolgens de vlucht maar meldde zich een half uur later al - om half tien - bij de politie. Hij is ingesloten.

Kerk in Chili bezet

SANTIAGO DE CHILE — Chileense ouders van vermisten hebben vrijdag een katholieke kerk in de hoofdstad Santiago bezet. Het militairbewind heeft een 1-mei manifestatie verboden. De weduwe van de dichter Pablo Neruda heeft verklaard woensdag zeven uur te zijn vastgehouden en geslagen door de politie. 32 Mensen, voor het merendeel vrouwen, hebben vrijdag de katholieke kerk van Lourdes in Santiago bezet. Zij eisen informatie over 650 vermisten mensen en de vrijlating van 64 vrouwen die woensdag werden opgepakt nadat zij zich aan de hekken van het ministerie van Binnenlandse zaken hadden vastgeketend.

De Chileense militaire regering heeft vrijdag een verbod uitgevaardigd op een manifestatie op 1 mei die door verschillende vakbonden zou worden georganiseerd. De regering vindt dat het gaat om een onaantvaardbare politieke daad en dat voorkomen moet worden dat een klimaat van onveiligheid ontstaat in het land. De vakbonden FUT, CNS, Cepch en de Groep van tien hadden op de Dag van de Arbeid een manifestatie willen organiseren. De weduwe van dichter Pablo Neruda, Matilde Urrutia de Neruda, heeft het Franse communistische dagblad L'Humanité telefonisch laten weten dat zij woensdag zeven uur lang is vastgehouden door de politie na een betoging van verontruste vrouwen. Zij verklaarde tijdens de gevangenhouding mishandeld te zijn.

Gevechten in Nicaragua

MANAGUA — Ook vrijdag is er weer gevochten in de Middenamerikaanse staat Nicaragua. In Managua wordt vernomen dat in de hoofdstad bij een aanval van Sandinistische guerrilleros vier militairen om het leven zijn gekomen. Uit het zuiden van het land worden eveneens gevechten gemeld. In het hele land zijn vrijdag door de Nationale garde minstens vijftig arrestaties verricht.

SALISBURY — Rhodesische vliegtuigen hebben vrijdag guerrilladoelen in het zuiden van Mozambique bestookt, zo is in een militaire communicatie meegedeeld. Alle vliegtuigen die bij de aanval betrokken waren zijn behouden op hun basis teruggekeerd. De aanval werd in de middag uitgevoerd in de provincie Gaza van Mozambique, aldus het communicatie.

Broer doodgestoken

ORANJESTAD — Omstreeks tien minuten voor elf was er gisteravond bij de woning Soledad 12 een dodelijke steekpartij, waarbij de onder invloed verkerende G.M.A. (47) zijn vierendertigjarige broer Pedro N.A. een dodelijke steek in de rechterborst toebracht. Het slachtoffer overleed korte tijd later. Reden van de broedertwist — de broers wonen beiden te Kudawechi — betrof de ruzie over een vrouw. De dader werd door de politie aangehouden en ingesloten.

Oeganda organiseert locale verkiezingen

KAMPALA — In haar streven zo snel mogelijk de rechtsstaat en de democratie in Oeganda te herstellen, heeft de Oegandese overgangsregering vrijdag de eerste plaatselijke verkiezingen aangekondigd.

Tegelijkertijd kwamen meer wreedheden van de resterende troepen van Amin aan het licht, nu het regeringsleger de laatstbekende schuilplaats van Amin nader in de stad Jinja. De regering in Kampala heeft opnieuw beroep gedaan op de plunderende en moordende soldaten zich onverwijld over te geven.

De eerste verkiezingen op weg naar de democratie, na acht jaar, zullen worden gehouden in gemeenten rond Kampala. De inwoners moeten daar vandaag

de plaatselijke bestuurders kiezen. Volgens regeringsfunctionarissen zal het zeker twee jaar duren voordat algemene, nationale verkiezingen kunnen worden georganiseerd.

Kenia heeft gisteren voor het eerst duidelijk te kennen gegeven dat de gevluchte topfunctionarissen van het regime-Amin aan Oeganda uitgeleverd zullen worden om daar terecht te staan. Onder de gevluchte personen, die zich in Kenia bevinden, is ook de naaste medewerker van Amin, Bob Astles. Volgens de Keniaanse minister van Justitie, Charles Njonjo, zijn „die Oegandezers, die Amin steunden en nu naar Kenia zijn gekomen na diens val, voortvluchtigen en geen vluchtelingen”. Volgens een bericht van het officiële Keniaanse persbureau zei Njonjo dat „zij daarom teruggestuurd moeten worden”. Het is een duidelijke aanwijzing dat Kenia van plan is een groot deel van Amin's topfunctionarissen, met als belangrijkste Astles, terug te sturen naar hun land. Onder hen bevinden zich ook veel ministers, legerofficieren, militaire gouverneurs en topambtenaren, die de laatste week met volgelingen Mercedesen, trucks en andere voertuigen naar Kenia waren gevlucht.

Vele duizenden Oegandezers zijn de laatste dagen naar het buurland gekomen en de regering in Nairobi brengt hen bijeen in kampen, waar zij ondervraagd zullen worden. Minister Njonjo heeft gezegd dat diegenen die tijdens het regime van Amin zijn gevlucht en niet na diens val, in Kenia welkom zijn.

Volgens de bewindsman volgt Kenia de ontwikkelingen in het buitenland nauwlettend. Hij gaf aan dat Nairobi de Oegandese overgangsregering zal erkennen „wanneer de nieuwe leiders de rust in hun land hebben weten te herstellen”. De Keniaanse regering stelt zich afwachting op ten opzichte van de regering van Jusufo Lule, uit vrees dat zij te nauwe banden sluit met de socialistische regering van president Julius Nyerere van Tanzania. Aan de andere kant hebben de Oegandezers Kenia ervan beschuldigd dat zij hebben geprobeerd tijdens de oorlog Amin in het zadel te houden.

RUST IN ZUID LIBANON

METULLA — Zaterdagochtend heerste in het zuiden van Libanon volstrekte rust, zo melden Israëlische militaire correspondenten in dit gebied. Zij zeggen dat het tussen majoor Saad Haddad, bevelhebber van de conservatieve christelijke milities en de VN-strijdmacht gesloten akkoord blijkaar goed werkt. Op grond van deze afspraak kunnen de VN-militairen zich nu weer vrij bewegen. Alle blokkades, ook die van het hoofdkwartier van Unifil in Nakoera, zijn opgeheven.

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n, Curaçao N.A.
Postbus 557
Giro 440.000
Bankrek. nr. 874.825-10
Maduro & Curie's Bank N.V.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen):
672000
Directrice: Mayra van der Dijs.
Redactie-raad: Goretti Salsbuch,
Frans Heijgers en Mayra van der
Dijs.
Overige leden Redactie: Oswald
Chatlein, Toon van Dongen,
Max Suart (sportverslaggever),
Sheila Rhodes (secretaresse),
Ken Wong (fotograaf).
Advertentie-afdeling:
(acquisitie):
Stella Kuwas (hoofd),
Wit Steynis, Ingrid de Maeyer.
UITGEVERIJ AMIGOE
(ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 4333-4334-4335.
Directeur/Hoofredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp,
Ludwina Perez,
Dijbise Frank (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van
der Schoot, Marieta Dijkhoff.
BONAIRE
Correspondent: Norwin (Nochi)
Willem, Tera Corra.
Advertentie: BOMADECO n.v.,
hoek Breedestraat/Kerkstraat,
tel.: 8939 of 8773.
SINT-MARTEN
Correspondent:
David Christiaan, tel. 3194.
Advertentie: Vance James,
tel.: 2283.
SABA
Correspondentie: Ray Hassell.
ST. EUSTATIUS
Correspondent: Jan Smid,
tel.: 2321.
DEN HAAG
Correspondent:
Jan Schinkelshoek,
Wingerd 540, Waddinxveen,
tel.: 01828-7432.
DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.,
DISTRIBUTIE (ook abonnementen)
Curacao, District n.v.,
tel.: 36300, 37788, 37789.
Aruba, Nassaustraat 110,
tel.: 4333.
Bonaire, Entrepot 153A,
tel.: 4222.
St. Maarten, Papergarden,
tel.: 2283.
Losse nummers 40 cent.
Abonnementen op Antillen negen
gulden per maand.
(Bovenwinden tien gulden per
maand). Buiten Antillen (Neder-
land):
NAfl. 38,90 per maand (lucht-
post) of NAfl. 13,80 per maand
(zeepost), jaarlijks vooruit te
betalen.

ELLIS OVER VONNIS

TELEURGESTELD

KRALENDIJK — De heer Rudi Ellis was teleurgesteld bij het vernemen van het vonnis van rechter Every inzake het kort geding dat hij had aangespannen tegen de leiders van de Democratische Partij op Bonaire. Hij zei dat hij volledig vertrouwen had in ons justitieel apparaat en dat hij en zijn partij het vonnis ook zullen eerbiedigen. Hij zou de overwegingen bestuderen die de rechter gebruikt had voor zijn vonnis om dan te beslissen welke stappen hij zou ondernemen. Wel vond hij het jammer dat de DP-Bonaire dit vonnis nu voor politieke doeleinden zou gaan gebruiken. Hij was van oordeel dat de rechter in de rechtszaal zijn eisen had afgeketst, maar dat de bevolking van Bonaire op 25 april en 6 juli hem wel gelijk zal geven, wanneer zij massaal op de UPB zullen stemmen.

Jopie Abraham:

geen ander

vonnis verwacht

KRALENDIJK — De heer Jopie Abraham reageerde heel kort op de uitspraak in het kort geding: "Ik heb niets anders verwacht. Vanaf het begin en ook tijdens de rechtzitting kwam heel duidelijk naar voren dat het pamflet helemaal niet beledigend was. Door dit kort geding heeft de heer Rudi Ellis zichzelf belachelijk gemaakt". De heer Jopie Abraham zei dat men niet moet vergeten dat in naam der koningin recht is gesproken en dat de heer Ellis en zijn partij in de rechtszaal zijn eerste nederlaag al heeft geleden. Op 25 april en 6 juli zal de Bonaireaanse bevolking de heer Rudi Ellis en zijn UPB op overtuigende wijze naar huis sturen door op de Democratische Partij te stemmen. Het zal dan mogelijk zijn om Bonaire een deugdelijk bestuur te geven, aldus de heer Jopie Abraham.

sen-Santa Maria; Mauricio-Sta Helena.

ZATERDAG

BIOSCOPIEN
ROXY: 19.00-21.00 The boys from Brazil; 24.00 Emanuelle.
WEST-END: 19.00-21.00 Mountain of the cannibal God; 24.00 Fierce fist.
CINELANDIA: 19.00-21.00 Sartana killed them all; 24.00 Shaolin death squads.
DRIVE-IN: 19.00-21.00 Dirty gang; 24.00 Hot sex in Bangkok.

***
CINE-TRUCK: Hedenavond te Fleur de Marie, zondagavond geen voorstelling en maandagavond te Westpunt/Zeevaarschool.

***
DIVERSEN
CENTRO PRO ARTE: 20.30 premiere: Fanfarella-door toneelgroep Studio.
AA-GROEP "EVERBLOOMING": elke zaterdagavond bijeenkomst-kerk Steenrijk.

***
ZONDAG
BIOSCOPIEN
ROXY: 19.00 Maciste tegen de helle monsters; 21.00 The boys from Brazil.
WEST-END: 18.30 Magnificent chivalry; 10.30-20.30 Mountain of the cannibal God.
CINELANDIA: 19.00 The little horse thieves; 21.00 Sartana killed them all.
DRIVE-IN: 19.00 Brother of the wind; 21.00 Dirty gang.

***
DIVERSEN
CENTRO PRO ARTE: 14.00 matinee voorstelling: Fanfarella.

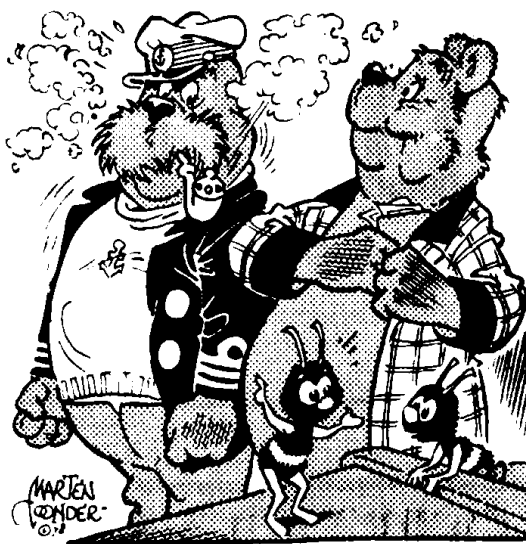
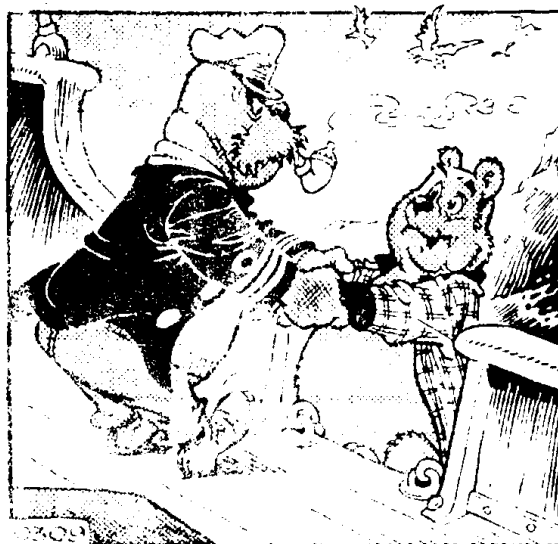
THEATER DE TEMPEL
presenten van "Images of Curacao" om 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00 uur.

***
TELECURACAO
ZATERDAG: 16.00 telefiesta; 17.00 progr. Cult. en Opvoeding; 17.29 living tomorrow; 17.52 thirty minutes; 18.19 pink panther; 18.47 bulletin tele-8; 19.03 TeleCuracao special; 20.00 notisiero tele-8; 20.33 La-verne & Shirley; 21.07 tempoe pa Dios; 21.11 COT (Oscar-uitreiking); 24.00 sluiting.

***
ZONDAG: 13.00 club PTL; 13.50 day of discovery; 14.20 progr. Cult. en Opvoeding; 14.56 deportee tele-8; 17.38 wild world of sports; 18.41 bulletin tele-8; 18.55 RVD-progr.; 19.28 operation petticoat; 20.00 notisiero tele-8; 20.16 progr.; 20.35 Mork & Mindy; 21.12 the immigrants; 22.24 300 millones; 23.25 sluiting.

***
POMPSTATIONS (openings-tijden van 08.00-16.30 uur):
Craz-De Ruyterkade; Isa-Salinas; Van der Dijs-Rio Canario; Canword-Gasparito; Coop. Transport-Colon; De Jongh-Mundo Nobo; Galmeyer-Cerrito; De Lanoi-Sta Rosa; Jan-

Heer Bommel en de geweldige wiswassen

0309. — Heer Bommel beklimt als eerste de touwladder en werd aan boord geholpen door de gezagvoerder.

"Wat moet dat?" vroeg deze grinnig.

Daar zijn we", legde heer Ollie uit. "Alles loopt goed af, als u begrijpt wat ik bedoel."

"Hier loopt niks goed af", gronde Wal Rus. "Wat is dat voor een overgehaalde landverhuizing, meneer?"

Het zijn patiënten", zei heer Bommel. "Wiswas-tijders. Ze wilden nu eenmaal mee, al weet ik niet waarom, en dat kon ik niet weigeren". "Maar ik wel", begon de kapitein, maar hij werd onderbroken door één van zijn nieuwe passagiers.

"Goer", sprak deze. "Ken barbaretaal. Was op schip. Hele grote.

Moet nu naar Pocapuc. Voor honger. Tum tum how. Allemaal ziek in buik. Broodjes groeien duurt lang. Hele lang. Maar op Pocapuc wonen ook Krummers.

Hebben broodjesbomen. Moeten daar naar toe".

"Kijk, dat is nu mooi", zei heer Ollie voldaan. "Als u nu gewoon even naar dat eiland Pocapuc vaart, kunnen we de zieken daar afzetten, en dan hebben we onze plicht gedaan".

Hij moest roepen om zich verstaanbaar te maken, want achter hem begroetten de heren Zababel elkander hartelijk, terwijl Gur en Kner luidkeels het aan boord nemen van de patiënten regelden tussen het gepraat van de gezonde Krummers door.

"Gewoon een paar extra passagiers", besloot heer Bommel, zijn portefeuille trekkend. "Een klein eindje maar".

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
FAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

WEEKEINDEDIENST
eilandsgeneeskundige t/m 23
april 1979 om 07.30 uur: dokter
Wolvaart, tel.: 8745-8743

ZONDAG
DIVERSEN
SPORT
BON. LITTLE LEAGUE
10.00 Golden Star vs
KTBB Bonaire; 12.00 Super Corner vs Maduro
& Curie'sbank; Nikiboko Zuid.

MAANDAG
DIVERSEN
BIBLIOTHEEK Beatrixschool
OPENBARE BIBLIOTHEEK
dagelijks geopend van 08.00-
12.00, 15.00-18.00 uur;
woensdag ook van 18.00-21.00
uur

LANDFILL te Lagoen:
geopend maandag t/m vrijdag
van 08.00-16.00 uur en zaterdag
van 08.00-12.00 uur

**PROTESTANTSE KERK-
DIENSTEN**
RINCON: 08.00 uur ds R. van
Buijen
KRALENDIJK: 09.30 uur ds
R. van Buijen

KAPEL Marinebasis Parera
iedere zaterdagavond om 18.30
rk. misviering.

**PROTESTANTSE KERK-
DIENSTEN**
VER. PROT. GEMEENTE

FORTKERK: 09.00 u ds W.
Baart (Bonaire); 19.00 u ds G.
Mercera (pap.)

EMMAKERK: 09.30 u ds P.
Saraber (doopdienst)

EBENEZER CHURCH: 10.15
u ds N. Smith 19.00 u ds N.
Smith
JEUGDHUIS DE

TAMARIJN: 19.30 u ds. R.
van Buijen
Tijdens de ochtenddiensten in
de Fortkerk en Emmakerk is er
crèche

GEREFORMEERDE kerk te
Mundo Nobo
09.30 dienst
Tijdens dienst crèche.

KERKDIENSTEN
ZONDAG
KLOOSTER ALVERNA
(Gouv. van Lansbergweg) zon-
dag 10 uur hoogmis (Ned.);
BARBER (H. Joseph): zon.
05.30, 09.00; **BRIEVENGAT:**
zat.: 18.30 (Ned.), zon.: 10.00
en 18.00; **BUENA VISTA** (Bir-
gen Milagrosa): zat.: 19.00,
zon.: 09.00 en 19.00; **CHARO**
(O.L.Vrouw van Coromoto):
zat.: 19.00, zon.: 06.00, 08.00,
17.00 en 19.00; **GROOT**
KWARTIER (O.L.Vrouw v.d.
Carmen): zat.: 19.30, zon.:
09.00 en 18.00; **JANDORET**
(O.L.Vrouw van Goede Raad):
zon.: 10 en 18 uur; hulpkerk
Boca San Michiel: zat.: 18.00,
zon.: 08.00 uur; **JANWE**
(H. Hart van Jezus): zat.: 19.00
en 17.30.

uur, zon.: 08.30, 12.00 en 19.00
uur (Ned.); **KORAAAL SPECHT**
(Goede Herder): zat.: 18.30,
zon.: 11 en 18 uur; **MONTAG-
NE** (H. Dominicus): zon.: 5.15,
08.30 en 19.00 uur; Hulpkerk
Seru Grandi (Fuik): zon.: 17.00
uur; **OTRABANDA** (Santa
Ana): zat.: 19.30, zon.: 08.00 en
19.00 uur; **PIETERMAAI**
(kathedraal): zat.: 19.00, zon.:
06.00, 09.00 (hoogmis) en 19.00;
SANTA MARIA: zat.: 19.00
uur (Ned.), zon.: 07.00, 09.00 en
19.00; **SANTA FAMIA**: zat.:
19.00, zon.: 06.00, 09.00, 11.00
(Engels) en 19.00; **SANTA**
ROSA: zat.: 18.30, zon.: 07.30,
09.00 en 18.30; **SAN WILLI-
BRORDUS**: zat.: 19.00, zon.:
08.00; **SOTO**: zat.: 19.00, zon.:
09.00; **STEENRIJK** O.L.Vrouw
van Altigracia): zat.: 19.00,
zon.: 08.00, 10.00 en 18.00;
SUFFISANT (O.L.Vrouw van
Fatima): zat.: 18.00, zon.:
09.00, 18.00 (Portugees);
WESTPUNT (H. Petrus): zat.:
19.00 en zon.: 08.30; Hulpkerk
Lagoen (H. Johannes): zon.:
10.00; **WISHI** (H. Theresia):
zat.: 19.00, zon.: 08.00 en
18.00; **ZUID BONAM** (H. Ju-
das Thadeus): zat.: 18.30, zon.:
08.30 en 17.30.

IN TEGENSTELLING TOT
de avond ervoor lukte het dit
maal om de auto tot bijna onder
het spreekgestoelte te parkeren
bij de vergadering van META
op Steenen Koraal. Het was er
giet zo druk....op de achter-
grond werd af en toe het geluid
gehoord van kwakende eer-
den.....

"Hoe kan verklaard worden
dat het slecht gaat met Curacao
als op de politieke podia
sproken worden van oprecht-
heid, van de zg grote partijen en
van zg ervaren politici".....

"Als onze auto kapot gaat
zoeken we de beste monteur op
voor de bouw van een huis zo-
ken we een goede aannemer
voor onze gezondheid een goede
arts of specialist en als die het
niet beschikbaar is gaan we er
voor naar het buitenland. Maar
als het gaat om het eiland Cura-
cao, waarvan we zeggen zo van
te houden, kiezen we mensen die
niet capabel zijn en slechts af-
zijn op persoonlijk gewin".....

"Terwijl jaren geleden de DP
en de NVP-U elkaar bestreden
op het punt van ondertekening
van het Statuut, stapelden de
sociaal-economische problemen
zich op toen Shell de machts-
nissatie invoerde".....

Blijkbaar niet op de hoogte
van de plannen voor een volke-
telling voor volgend jaar werd
een wens in die richting ge-
uit.....

Door de ambtelijk molen zijn
enige tijd geleden "kalbas lar-
gu", die rijp waren, niet afge-
smeden omdat daarvoor officiële
toestemming nodig is van de
chef. Daarom het verzoek om
landbouwzaken zoveel mogelijk
uit handen van de overheid te
laten.....

"Recht op werk betekent niet
alleen geld innen, maar ook af-
beid verrichten".....

Eén van de sprekers heeft
het blijkbaar de vorige vergade-
ring aan de stok gehad met
enkele vragenstellers over de
leerplicht en invoering van
Papiamentu op de scholen.....
Nadat 160 leerlingen 6 1/2 ja-
school hadden gehad, konden
nog niet eens hun eigen naam
schrijven. Met een aangepast
systeem in het Papiamentu
titeld "bin bo bula aden" lukt
dit wel en al na drie maanden
den.....

"De democratie kwijnt lang-
zaam weg als je de uit-
spraken hoort over een nood-
zakelijk leger en de bedreigingen
aan het adres van journalisten.
Als fouten rechtgezet moeten
worden (zie Bikker en ook MAN
met wijziging actieprogramma),
dan zijn diezelfde media wel
weer goed".....

"We zouden de media meer
moeten gebruiken om op beslun-
ten en ontwikkelingen te antici-
peren in plaats van alleen de
nare gevolgen ervan mee te
delen".....

Het Papiamentse woord voor
zwakte is debilitad. Toch repete-
ert een spreker van "swake-
dat".....
"Rotendal is enkele jaren voor-
straf naar Nederland gestuurd
door zijn partij".....

"Ze bevechten elkaar op de
podia en schrijven elkaar de ge-
breken toe, maar spelen wel on-
der een hoedje om de oppositie
de mond te snoeren".....
"We moeten niet praten over
"soseganan aki" en "pisanan
aki", maar de handen uit de
mouwen steken".....

"META wordt", zo werd ge-
zegd, "dagelijks gebeld door
mensen die vragen of die partij
dan wel bereid is hun rekenin-
gen te betalen of kwijt te schel-
den." Dat zet toch te denken over
de praktijken van de andere
partijen".....

In META-kringen wordt er al
rekening mee gehouden dat op
25 april een groot deel toch weer
verkeerd stemt.....

Deze partij wil bovendien de
buldozer zijn om de weg te
plaveien voor de Curacaoe-
naar.....

Eij de laatste verkiezingen
voor de Staten op 17 juni 1977
stonden 14 vrouwen op de
diverse lijsten. Tzamen kregen
ze 6916 van de 77.000 totaal
uitgebrachte stemmen. Als
daarbij zelfs uitgegaan zou wor-
den dat dat allemaal stemmen
van vrouwen waren, betekent
dat dat nog geen tien procent
vande vrouwen voor een andere
vrouw hebben gestemd.....
"Foe klein we ook lijken, we
zijn een lichtpunt in de duister-
nis die over Curacao is geval-
len".....

UNION PATRIOTICO BONAIRIANO UPB

E lista di lidernan KAPAS

Dia 25 di April Vota pa

Kontinuashon di Bon Gobernashon

CH. R.L. (Rudy) ELLIS

Duna RUMAN un man

Pa bo FUTURO i

Futuro di BONAIRE

Ta den BON man

GEDEPUTEERDE GEORGE HUECK: GEEN PUBLICITEIT

Alle hulpchauffeurs een vergunning?

Acoord bereikt over taxi-vergunningen

WILLEMSTAD. — Gedeputeerde George Hueck belast met de uitgifte van taxivergunningen en de bond van taxi-chauffeurs UGTC, hebben deze week een acoord bereikt over de taxivergunningen. Naar de gedeputeerde liet door-schemeren hield dit acoord in dat alle hulpchauffeurs op de wachtlijst in aanmerking zullen komen voor een ver-gunning. Hiermee zal het wettelijk maximum van 180 vergunningen wel worden overschreden, maar dat kan middels een eilandsbesluit door de gedeputeerde worden verhoogd. Op basis van dit acoord zal de bond het kort geding intrekken dat was aangespannen tegen het eiland-geding op grond van wat de bond onregelmatige vergun-ningen noemde. De rechter zou dinsdag een uitspraak doen indien partijen geen minnelijke schikking konden treffen. Gedeputeerde Hueck wilde niet veel zeggen over het bereikt acoord en zei dat partijen hadden afgesproken dat dit niet in de publiciteit zou worden gebracht.

In een kort geding dat de UGTC op maandag 2 april aanspande tegen het eilandgebied, noemde de bond de taxivergunningen die diezelfde morgen waren verstrekt aan een zestal hulpchauffeurs, onregelmatig en willekeurig. Hoewel alle zes chauffeurs voorkwamen op de wachtlijst werd een aantal

governashon
lo ta bon
ku
AKSHON

Shon Garcia noemt bonden een kanker in maatschappij

WILLEMSTAD — Volgens de DP-kandidaat Juan „Shon” Garcia is het de schuld van de vakbondsleiders dat de economie van de Antillen een klap heeft gehad in de afgelopen tien jaar geschat op ongeveer 300 miljoen gulden. Bovendien zouden ze ervoor gezorgd hebben dat de productiviteit van de werknemers is terugge-lopen met meer dan vijftig procent. Daarom noemt hij de vakbondsleiders een kanker in de gemeenschap. Als reactie op de pamfletten die de Kamer van Vakbonden deze dagen verspreidt, heeft de heer Garcia gemeend een tegenaanval te moeten doen. Hij schrijft in een communicé dat zijn partij altijd de verkie-zingsuitslag heeft gerespecteerd, ook als de partij verloren had. Als de bonden hun zin zouden krijgen, betu-kent dat in tegenstelling tot veel landen in Latijns-Amerika waar militairen door middel van een coup aan de macht komen, op de Antillen een machtsgreep plegen, de zogenaamde „vakbondscoup”.

Man bij schieten lichtgewond

WILLEMSTAD — De 23-jarige E.H. is vrijdagmorgen lichtgewond geraakt toen een zekere R.R. enige pistoolschoten op hem afvuurde tijdens een ruzie over een wedstrijd met motorfietsen, waaraan beiden zouden hebben deelgenomen. Rond elf uur werd H. in het recherche-kantoor binnengebracht. Hij vertoonde aan zijn linker zij twee verwondingen kennelijk een in-en uit schotwond en verder een verwonding aan zijn linkerbeen. Hij vertelde dat R. twee schoten op hem had afgevuurd. Het slachtoffer werd naar het ziekenhuis gebracht. Na daar behandeld te zijn kon hij naar huis terugkeren. Naar R. wordt uitgekeken. Bij het onderzoek zijn namelijk inderdaad twee lege huizen gevonden op de plaats waar de schietpartij zich zou hebben voorgedaan.

de volgorde, hoeveel de namen wel genummerd worden”, aldus gedeputeerde Hueck. Hij vertelde dat er hulpchauffeurs op de lijst geplaatst worden die in grotere sociale nood zijn dan anderen en daarom eerder in aanmerking komen voor een vergunning dan de rest. „De vergunningen worden niet verstrekt op basis van acieniteit maar op basis van sociale nood”, zo verduidelijkt hij. Volgens de gedeputeerde zijn de voorbereidingen voor de verstrekking van een taxiver-gunning sedert oktober van het vorig jaar aangevangen en konden zij niet eerder dan begin april worden gegeven vanwege de omslachtige procedure. Deze procedure eist onder meer de aanwezigheid van een sociaal rapport van de betrokkenen. Wel gaf hij toe dat de sociale rapporten van de hulpchaf-feurs verouderd waren en dat er in de loop van de afgelopen weken nieuwe rapporten moesten worden opgemaakt. De beschuldigingen van de de UGTC dat er sprake zou zijn van politieke vergunningen aan partijgenoten wees hij volledig van de hand. Hij zei dat tijdens de besprekingen met de bond het een en ander is uitgepraat en dat een onderzoek is ingesteld naar het inkomen van de bewuste hulpchauffeur. „De verklaringen van de UGTC dat hij een behoorlijk inkomen zou hebben zijn onjuist gebleken”, aldus de heer Hueck die zei dat het onderzoek is gedaan door de

Vakbonden bieden verontschuldiging aan Bikker

WILLEMSTAD — Namens de Kamer van Vakbonden bieden wij onze verontschul-dingen aan voor een eventuele persoonlijke belediging van de heer Bikker”. Dit verklaarde de voorzitter van de Kamer-commissie Jubi Evertsz aan de Amigoe naar aanleiding van de publicatie van het tweede bulle-tin van de Kamer van Vak-bonden waarin vermeld staat dat de heer Bikker op 30 mei Geraldina en Gutierrez heeft laten doden. De heer Evertsz verklaarde aan de Amigoe dat het niet de bedoeling van de Kamer van Vakbonden was om de heer Bikker persoonlijk te beschul-digen van de dood van de 30 mei-slachtoffers maar dat de bonden willen aantonen dat het slecht beleid van de heer Bikker als minister van sociale zaken de onlusten had veroorzaakt toendertijd, die uitliepen op de dood van Geraldina en Gutierrez. Namens de Kamer van Vak-bonden bood hij verontschul-dingen aan hiervoor.

WILLEMSTAD — In de TS St. Paulus houden VLC-leden vandaag een studiedag over politiek en de communica-tiemedia. Het forum wordt ge-voerd door de politici R. Isa en Juancho Evertsz terwijl de heer A. Jockheer had toegezegd ook te zullen deelnemen. De pers wordt vertegenwoordigd door Mem Vornis, Orlando Cuales en Frans Heiligers terwijl Robby Visser het liet afweten. Op de foto het moment van de opening door VLC-voorzitter Errol Cova.

Pierson, Heldring & Pierson Curaçao

Op de bankafdeling bestaat een vakature voor de functie van

MEDEWERKSTER MONEY DESK

Haar werkzaamheden bestaan uit de administra-tieve afhandeling van afgesloten deposito's alsmede het assisteren van de dealer(s) op de money-desk.

Wij vragen:

- H.A.V.O. opleiding
- type diploma
- goede kennis van de engelse taal
- goede contactuele eigenschappen
- grote accuratesse
- liefst enige bankervaring

Wij bieden:

- een interessante werkring in een bankbedrijf met veel internationale contacten
- aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden en zijn gehuisvest in een modern kantoorgebouw
- mogelijkheid tot ontplooiing in een groeiende organisatie

Eigenhandig geschreven brieven te richten aan:
Pierson, Heldring & Pierson (Curaçao) N.V.
afdeling Personeelszaken
Postbus 889
Willemstad
Telefoon 13955

In brief van Ged. Hueck:

Belofte vaste dienst tewerkgesteld

WILLEMSTAD — „Wij zitten midden in de politieke campagne en ik mag als elk ander politicus een campagne voeren waarbij bovendien de discriminatie tussen arbeiders en tewerkgestelden bij de eilandelijke overheid wordt opgeheven”. Dit verklaarde gedeputeerde George Hueck in een gesprek met de Amigoe naar aanleiding van een circulaire die hij aan de tewerkgestelden bij de Arbeids-zorg uitdeelde en waarin hun een dienstbetrekking als arbeider wordt beloofd per 1 januari 1980. De heer Hueck verklaarde aan de Amigoe dat het een groep tussen de 800 en 900 tewerkgestelden betreft die hij nog vóór het aftreden van het huidige BC wil laten opnemen in de begroting als vaste arbeiders. De brief aan de tewerkge-stelden werd uitgereikt, was ondertekend door de heer George Hueck. „Hierbij deel ik als jullie gedeputeerde mede, dat jullie alleen per 1 januari 1980 zullen worden aangenomen als arbeider in dienst van het eilandgebied Curacao. Degenen die geen enkele diploma hebben, treden in dienst in schaal 1 als arbeider. Chauffeurs komen in schaal 2 terecht terwijl degenen die over een diploma als timmerman, metselaar, pijffitter, electricien, schilder enz beschikken, zullen in schaal 3 terecht komen als arbeider, aldus de brief. „Ik ben al twee maal tegemoet gekomen, aan jullie door de lonen te verhogen, nu is het aan jullie om aan mij tegemoet te komen”, aldus de heer Hueck in zijn schrijven aan de tewerkgestelden bij de Arbeidszorg waarin hij zegt dat hij op 25 april hun stemmen nodig heeft en doet tevens een beroep op de tewerkgestelden geen enkele ploegleider of politi-

cus de kans te geven alles in de war te schoppen”. „Zij zijn al binnen, jullie staan er nog slecht voor”, aldus de brief, die de tewerkgestelden oproept om 25 april vroeg op te staan en op George Hueck te stemmen. Het schrijven was ondertekend door de heer Hueck als gedeputeerde terwijl nog een NVP-U stemlijst gedrukt stond onder aan de brief om duidelijk te maken hoe er precies gestemd moet worden. Gedeputeerde Hueck verklaarde over dit schrijven aan de Amigoe dat hij als politicus ook een politieke campagne mag voeren evenals welke politicus dan ook. Op de vraag of er hier geen sprake is van misbruik van het gedeputeerdschap antwoordde hij reeds lang bezig is de kloof tussen de arbeiders en de tewerkgestelden in eilands-dienst op te heffen”. Op grond daarvan heb ik ook tweemaal gezorgd voor een loonherziening van de tewerkgestelden omdat het onrechtvaardig is dat een tewerkgestelde minder verdient dan een arbeider die precies hetzelfde werk doet”, aldus gedeputeerde Hueck. Hij wilde niet ingaan op de vraag of er geen gemeenschapsgelden gebruikt zouden hiervoor en zei

dat er wel geld ergens vandaan zal worden gehaald. Toch was hij het niet helemaal eens met de stelling dat er sprake is van politiek, omdat hij in dat geval de tewerkgestelden per 1 mei in dienst zou laten treden van het eilandgebied. „Ik heb in het schrijven duidelijk gesteld dat de benoeming per 1 januari 1980 1980 zal worden doorgevoerd”, aldus de heer Hueck die hierop ontkende dat de uiteindelijke beslissing in dat geval dan in handen is van het nieuwe bestuurscollege”. „Als George Hueck iets belooft dan komt hij dat ook na”, aldus de heer Hueck die zei te verwachten dat het huidige BC tot juli zal zitten en dat in die tussentijd de begroting zal moeten zijn opgemaakt. Daarin zal hij zijn belofte waar maken, zo deelde hij mede. De belofte'noemde hij een plan die reeds lang terug is gemaakt en zei dat er wel voor gezorgd zal worden dat die begroting-technisch in orde zal komen. Tenslotte kregen de publiciteitsmedia nog een veeg uit de pan omdat die de gedeputeerde wel konden vinden in negatieve gevallen, maar bij positieve daden, geen contact wisten op te nemen met hem.

Vruchtbare bemiddeling S. de Windt

Cadmu en CDM-directie bereiken cao-accoord

WILLEMSTAD — De Cadmu en de directie van de CDM zijn gisterenavond laat in aanwezigheid van lands-bemiddelaar Sixto de Windt tot een cao-accoord gekomen dat vandaag zal worden voorgelegd aan de shopstewards en in de loop van dit weekend aan de ledenvergadering. De bond had een ultimatum gesteld tot gisteren om een acoord te be-reiken, gezien het feit dat de onderhandelingen al bijna zes maanden in beslag namen. Cadmu-voorzitter K. Tielman verklaarde aan de Amigoe dat de bond vooropgesteld had dat een acoord bereikt diende te worden in aanwezigheid van de heer De Windt en dat er geen bijzondere bemiddeling uit Nederland zou moeten aangetrokken. Tijdens de onder-handelingen, zo stelde hij, is duidelijk gebleken dat de CDM de strategie toepaste van alle multinationals om de lonen te bevrozen. Vol lof toonde de Cadmu-voorzitter zich over de bemiddeling van de heer Sixto de Windt en zei dat de bond ge-loofde in Antillianen. „Suggesties in de richting om een bijzondere bemiddelaar te benoemen bijvoorbeeld professor De Galan hebben wij afgewezen omdat wij ervan uit-gingen dat, wat de heer De Windt niet kon bereiken professor de Galan ook niet zou

kunnen kunnen”, aldus de heer Tielman. De bond stelde tot gisteren een ultimatum waarbij een acoord bereikt zou moeten zijn omdat de shopstewards in de loop van vandaag zouden worden ingelicht. Volgens de heer Tielman was deze druk noodzakelijk omdat er maar geen doorbraak werd bereikt in de onderhandelingen en steeds weer over dezelfde punten moest worden vergaderd. Gisterennacht omstreeks twee uur werd tenslotte een acoord bereikt, dat vandaag aan de shopstewards zal worden voor-gelegd. De Cadmu-voorzitter vertelde dat er tijdens de coa-onderhandelingen twee breek-punten bestonden. Zo wilde de bond de bepalingen over een werkstaking bij de CDM uit de cao schrappen. De heer Tielman legde uit dat er sprake is van twee gelijkwaardige partners en dat de bond ook de kans zou moeten hebben om naar de re-chter te stappen indien de werk-gever een staking uitlokt. „De rechter zou dan moeten bepalen of er sprake is van een onrecht-matigdaad van de werkgever of niet”, aldus de heer Tielman. Op dit punt deed de bond ten-slotte een concessie om te blij-ven vasthouden aan de eis van een loonaanpassing aan de kosten van levensonderhoud. Volgens de heer Tielman bleek

Commentaar Drang

ZONDER DIRECT IN te willen gaan op de vraag of de Kamer van Vakbonden wel of niet hebben getwijfeld over een eerbiediging van de uitslag van de komende verkiezingen, moet gesteld worden dat zij zich op politiek gebied danig zijn gaan roeren. Dit heeft zo zijn beden-kingen, vooral als bij monde van de coordinator van deze organisatie in oprichting ver-nomen is via de radio dat de bonden in feite niet voorbereid zijn voor allerlei ontwikkelingen en dat in eigen kring nog veel verbeterd dient te worden. De vakbonden zullen bepaalde taken in deze gemeenschap daarom moeten overlaten aan hen die daarvoor door de bevol-king zijn aangewezen, of dat nu naar de wens van de bondsbe-stuurders is ja dan nee. Het zijn immers de leden van dezelfde bonden die voor een overgroot deel zorgen voor de uitslag. Als de bonden hun taken en die van de overheid niet weten te schei-den, betekent dat dat de bonden op andermans stoel gaan zitten, een stoel die hen is niet toege-wezen bij verkiezingen. Dat neemt niet weg dat de bonden als buitenparlementaire (actie-) groep moeten blijven wakker voor een gezonde ontwikkeling van eiland. Land en dus ook van hun leden. Van de andere kant is de drang van de bondsbestuurders om grotere invloed te hebben op het overheidsbeleid en alles wat daarmee te maken heeft ook weer begrijpelijk als geconsta-teerd wordt dat de politieke partijen vóór de verkiezingen allerlei mooie beloften doen aan een grote diversiteit van belan-gengroeperingen, waaronder bonden en werkgemeenschappen. Eenmaal in de regering blijken dit weer slechts holle kretten te zijn geweest. Erger nog: op geen enkele manier wordt nog rekening gehouden met hetgeen indertijd is toege-zegd. Behalve dat het college dat dan op de eerste plaats voor de broodnodige con-trole moet zorgen, zich niet erg druk maakt om wat er in de regering gebeurt, wordt ook hen de meeste informatie onthou-den. En dat college gaat ook niet na of de regering zijn belof-ten aan de sociale partners wel nakomt. En om te praten over de informatie-overdracht van de laatste centrale regering, die nu demissionair is: die is wel ulti-maate triest geweest en bron van veel conflicten. Daarom is het een goed streven van de bonden om verbetering te brengen in deze manier van doen, maar het doel heiligt de middelen niet.

Lijstaanvoerders in tv-Aktualidat

WILLEMSTAD — In actualiteit-enprogramma van TeleCuracao, Aktualidat Tele-8 van maandagavond wordt een gesprek uitgezonden met de aanvoerders van de zoven lijsten, welke woensdag aan raadsverkiezingen op Curacao deelnemen. Dit speciale programma wordt uitgezonden om tien vóór half negen.

duidelijk dat de CDM-directie vasthield aan de strategie van multinationals om geen loons-aanpassingen door te voeren en de lonen te bevrozen. Hij noemde het rapport Weitenberg waarin ook ad-vezien in die richting werden gegeven en noemde de cao's bij de Shell en de ABN als voor-beelden van deze strategie. De CDM wilde niet verder gaan dan een loonaanpassing van 5 procent van het volgende jaar waarna telkens voor de helft geïndexeerd zou worden. Partijen gingen tenslotte acoord met een tussenvoorstel waarbij overleg moet worden gepleegd met de bond over de toepassing van de indexerend indien de CDM aan de hand van bedrijfsresultaten kan aantonen dat het voortbestaan van het bedrijf in gevaar is. Ook op andere secundaire voorwaarden konden partijen elkaar vinden terwijl een roede loonsverhoging van 6 procent wordt door-gevoerd met een aftoppings naar beneden. De CDM verklaarde zich in principe bereid zich te binden aan een verdere Antillianisering binnen het bedrijf terwijl cursussen en opleidingen zullen worden georganiseerd voor het personeel. De cao zal ingaan met terug-werkende kracht per 1 januari van dit jaar en is geldig voor 3 jaar.

TENEINDE U EEN BETERE SERVICE TE VERLENEN, HEBBEN WIJ ONZE VERKOOPAKTIVITEITEN ONDERGEBRACHT IN ONS NIEUWE PAND AAN DE VERLENGDE POLARISWEG OP ZEELANDIA

ONZE INRICHTING IS ZO GEKOZEN DAT U IN ALLE RUST UIT ONS UITGEBREID ASSORTIMENT UW KEUS KUNT MAKEN.

DAKBEDEKKINGEN

VLOER en
WANDTEGELS.

EGALVANISEERDE EN
KOPEREN BUIZEN en
FITTINGEN

SPHINX SANITAIR

Betonplex
Betonmatten - Binnendeuren

Stainless Steel aanrechten

Perstorp Bekledingsplaten
in diverse kleuren.

Profielijzer en
kokerprofiel ijzer

Naco gegalv. en Aluminium
Louvre frames en glasbladen

Kruiwagens - schoppen - pieken
emmers - tuingereedschap etc.

BISON LIJMEN en KITTEN

VERF

IJZERWAREN

ELECTRISCHE
MATERIALEN

WANDBEPLATING o.a.
PLYWOOD
WALL PANNELING

GOTT ICE BUCKETS

HANG en SLUITWERK
YALE

HEKWERKEN :
ALURA
HERAS

GAAS en
DRAADPRODUKTEN

HEKPALEN

P.V.C. BUIZEN

en

HULPSTUKKEN

OPENINGSTIJDEN:
MAANDAG T/M VRIJDAG

8.00 -12.00
13.30-17.30

LATRA INC.

ZEELANDIA VERLENGDE POLARISWEG
TELEFOON: 36261-35371-36466-35173

OPENINGSTIJDEN:
MAANDAG T/M VRIJDAG

8.00 -12.00
13-30-17.30

AGENDA ARUBA

LOSSE NUMMERS op Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, Ingrid, La Fama, Popular en Piet Sodafontain.

SAN NICOLAS: Nicolas store.

De Wit stores in Aruba Caribbean en Sheratonhotel, Van Dorp in Americana en Holiday Inn drugstore.

Kantooruren: 08.15-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag 08.15-10.00 uur.

Telefoon: 4333, 4334, 4335. Voor spoedgevallen na kantooruren: 1639, 2316 en 2950.

Bankrek. nr.: 248-1 Barclay's bank.

Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 2116 of 1604.

POLITIE: 4555
ALARMCENTRALE: 4255

Kunt U tussen de middag niet thuis gaan eten. Loop dan even

DE DISSEL

binnen, waar U een goed verzorgde zakenlunch krijgt. Iedere donderdag: ERWTENSOEP.

BIOSCOPEN

ORANJESTAD: Boulevard

Theater: 20.30 ABBA (all);

24.00 Deathhead virgin (18 jr.);

Rialto: 20.00 Swarm (14 jr.);

22.30 Rulers of the city (18 jr.);

BALASHI: Drive-in: 20.30 en

24.00 The Valdez horses (18 jr.);

SAN NICOLAS: Principal:

20.30 en 24.00 Jaws II (14 jr.);

WIT GELE KRUIS: Oranje-

stad: tel.: 3168; Noord: tel.:

4255; Sta Cruz en Paradera:

tel.: 8288; Savaneta en Brazil:

tel.: 7020; San Nicolas: tel.:

Tijdens kantooruren: 81

wijst de heer Croes erop dat be-

oogd wordt hiermee te be-

na.

16.30 witness to yesterday;

17.00 sports progr.; 18.45 Eng.

nieuws; 19.00 living tomorrow;

19.15 pol progr.; 19.30 instituto

di cultura; 20.00 telenoticias;

20.30 progr. RUBA; 21.00 wide

world of sports; 22.00 Kojak.

***

KERKDIENSTEN

BRASIL: 09.00 en 19.00;

DAKOTA: (zat.: 19.00), 08.00

en 19.00;

EMMANUELKAPTEL: 07.30;

NOORD: (zat.: 19.00), 07.30 en

18.00;

ORANJESTAD: (zat.: 19.00),

06.30, 10.00, 17.00 en 19.00;

PARADERA: (zat.: 19.00),

11.30, en 17.30;

POS CHIKITO: 08.00;

SAN NICOLAS: (zat.: 19.30),

09.00 en 19.00;

SANTA CRUZ: (zat.: 19.00),

06.30, 09.00 en 17.30;

SAVANETA: (zat.: 19.00),

17.30;

TANKI LEENDERT: 09.00.

***

PROTESTANTSE KERK-

DIENSTEN

ORANJESTAD: 10.00 ds

Snow;

PIEDRA PLAT: 19.00 ds Hes-

sen;

SAN NICOLAS: 09.00 ds Hes-

sen.

***

WILHELMINASTADION:

19.00 laatste voorstelling: Dan-

zas de Aragua.

SECRETARESENVER.

09.00 heilige mis-kapel Tanki

Leendert;

10.00 gelegenheid tot koffie

drinken;

11.00 partij voor kinderen

(Macuarima kindertehuis)-

Sociedad Bolivariana.

SPORT

BASEBALL

20.30 aa-kl.: Amstel vs Heine-

ken-LSP;

14.30 Sta Cruz Royals vs Rich-

mond-Wilhelminastadion.

***

TELEARUBA

ZATERDAG: 15.30 Jana of the

jungla; 16.30 hey it's the king;

17.00 Petula Clark; 17.30 bon-

kers; 18.00 pink panther; 18.30

CS Bears; 18.45 Eng. nieuws;

19.00 facts are these; 19.15

RVD-progr.; 19.30 in search

of...; 20.00 telenoticias; 20.30

progr. MEP; 21.00 love boat;

22.00 soap; 22.30 teleteatro.

***

ZONDAG: 15.00 music & spo-

ken world; 15.30 club PTL;

***

Ruime keuze

D in

B geschenken

VAN DEN BERGH

GIFTSHOP

(naast Boulevard Theater)

MEP in partijprogramma:

Respect voor iedere mens

ORANJESTAD — Vier dagen voor de eilandsraadsverkiezing is de Movimiento Electoral di Pueblo (MEP) de eerste — en tot op heden enige partij — die zijn verkiezingsprogramma aan onze redactie zond. Een goed verzorgd document in drie talen met duidelijke uitleg alsmede fotos en levensbeschrijvingen van de kandidaten die aan de verkiezingen deelnemen. Eerlijkheidshalve, aldus wijst MEP-leider/voorzitter Betico Croes in het voorwoord erop, dient gesteld te worden dat dit programma niet volledig pretendeert te zijn. Blijkens de beginselverklaring respecteert de MEP iedere mens. Alle mensen zijn gelijk en derhalve is welke vorm van onderscheid ook krachtens het fundament van onze volksbeweging uit den boze. Om inhoud te geven, aldus de MEP-leider, aan ons eerlijk streven voor de realisering van de mensenrechten heeft onlangs nog op 21 september 1978 een statendelegatie bestaande uit Betico Croes, Frans Figarao en Don Martina voor de eerste keer in de geschiedenis deelgenomen aan de debatten in de Tweede Kamer over de VN verdragen.

De totale integratie van onze bevolking ligt ons zeer na aan het hart. Wij zullen dan ook geen gelegenheid voorbij laten gaan om aan dit streven concrete gestalte te geven, hetgeen van wezenlijke belang is voor de harmonie onder onze bevolking teneinde als een volk de onafhankelijkheid in te gaan. Wat de slagzinnen voor deze verkiezingen betreft "Decision final" en "Independencia 81" wijst de heer Croes erop dat beoogd wordt hiermee te be-

16.30 witness to yesterday; 17.00 sports progr.; 18.45 Eng. nieuws; 19.00 living tomorrow; 19.15 pol progr.; 19.30 instituto di cultura; 20.00 telenoticias; 20.30 progr. RUBA; 21.00 wide world of sports; 22.00 Kojak.

***

KERKDIENSTEN

BRASIL: 09.00 en 19.00;

DAKOTA: (zat.: 19.00), 08.00

en 19.00;

EMMANUELKAPTEL: 07.30;

NOORD: (zat.: 19.00), 07.30 en

18.00;

ORANJESTAD: (zat.: 19.00),

06.30, 10.00, 17.00 en 19.00;

PARADERA: (zat.: 19.00),

11.30, en 17.30;

POS CHIKITO: 08.00;

SAN NICOLAS: (zat.: 19.30),

09.00 en 19.00;

SANTA CRUZ: (zat.: 19.00),

06.30, 09.00 en 17.30;

SAVANETA: (zat.: 19.00),

17.30;

TANKI LEENDERT: 09.00.

***

PROTESTANTSE KERK-

DIENSTEN

ORANJESTAD: 10.00 ds

Snow;

PIEDRA PLAT: 19.00 ds Hes-

sen;

SAN NICOLAS: 09.00 ds Hes-

sen.

***

WILHELMINASTADION:

19.00 laatste voorstelling: Dan-

zas de Aragua.

SECRETARESENVER.

09.00 heilige mis-kapel Tanki

Leendert;

10.00 gelegenheid tot koffie

drinken;

11.00 partij voor kinderen

(Macuarima kindertehuis)-

Sociedad Bolivariana.

SPORT

BASEBALL

20.30 aa-kl.: Amstel vs Heine-

ken-LSP;

14.30 Sta Cruz Royals vs Rich-

mond-Wilhelminastadion.

***

TELEARUBA

ZATERDAG: 15.30 Jana of the

jungla; 16.30 hey it's the king;

17.00 Petula Clark; 17.30 bon-

kers; 18.00 pink panther; 18.30

CS Bears; 18.45 Eng. nieuws;

19.00 facts are these; 19.15

RVD-progr.; 19.30 in search

of...; 20.00 telenoticias; 20.30

progr. MEP; 21.00 love boat;

22.00 soap; 22.30 teleteatro.

***

ZONDAG: 15.00 music & spo-

ken world; 15.30 club PTL;

***

Ruime keuze

D in

B geschenken

VAN DEN BERGH

GIFTSHOP

(naast Boulevard Theater)

drukken dat wij in een cruciale fase zijn beland voor wat betreft de realisering van de aloude wens van onze bevolking op staatkundig terrein.

Een aanzienlijk deel van onze gemeenschap wordt huivering van de acties die onze partij en de meerderheid van onze bevolking ondernomen heeft in de augustusdagen van 1977. Men kreeg toen ten onrechte de indruk dat onze MEP functionarissen onverantwoordde lieden waren. Doch al spoedig bleek dat het tegendeel het geval was. Enerzijds hadden wij ervoor moeten zorgen dat er een doorbraak kwam, anderzijds moesten wij deze acties in de hand houden terwille van het voorkomen van desastreuze gevolgen.

Uitvoerig wordt daarna ingegaan hoe diverse uitbarstingen in die dagen door de leider van de MEP werden voorkomen. Vervolgens gaat de MEP-leider in op de delegatie die naar Nederland ging en het bereiken van een protocol tussen Nederland, Antilliaanse regering en Aruba in Willemstad tijdens gesprekken onder leiding van minister Van der Stoe. Wat de recente bijeenkomst op Bonaire betreft wijst de MEP-leider op dat alleen de MEP hieraan een effectiever bijdrage gaf en dat de overige Arubaanse partijen aan de kant bleven staan.

Uw partij is binnen de werkgroep doende zijn wezelijke bijdrage te leveren voor een onafhankelijk Aruba, in een geïnstitutionaliseerd samenwerkingsverband met de overige eilanden aan de Nederlandse Antillen alsmede met Nederland. De volkenrechtelijke banden met Nederland kunnen het best in een gemeenbest-verhouding worden geregeld. Voor de komende bestuursperiode zal uw moviminto onverminderd op de ingeslagen weg voortgaan voor wat betreft de staatkundige toekomst, aldus de MEP.

Ook de economie geniet de volle aandacht van de MEP. Binnen het kader van het streven naar de verbruiging van onze economische basis moeten dan ook de projecten van infrastructuurleer aard gezien worden. Lucht en zeehaven, W.E.B., telefoon, wegen enz. In de komende bestuursperiode zal er een nieuwe aanpak komen ten aanzien van de industriële sector, een reorganisatie van de toeristische sector, de uitbouw van Aruba als financieel centrum. Een uitbreiding van de vrije zone, verbetering van het investeringsklimaat en gestreefd zal worden naar het verkrijgen van het exclusief recht van de centrale regering om spoediger over te gaan tot exploratie en exploitatie van onze bodemrijdommen. Op sociaal cultureel en educatief terrein heeft de MEP overtuigend bewezen de Arubaanse gemeenschap ten dienste te staan en zal hiermede

onvermoeid worden doorgegaan. De MEP heeft bevestigd in de voorbije regeringsperiode de vooruitgang van Aruba op adequate wijze ter hand te nemen en, beschikkend over capabel kader, kan een toename van de Arubaanse welvaart gegarandeerd worden, aldus MEP-leider Betico Croes in de inleiding van het MEP-programma voor de komende vier jaren.

Verkiezings- drooglegging

ORANJESTAD — In verband met de eilandsraadsverkiezing op woensdag zal Aruba voor wat betreft de verkoop van alcoholhoudende dranken worden drooggelegd. Deze drooglegging geldt van dinsdag zes uur 's middags tot donderdag 26 april zes uur 's morgens. Winkels, restaurants en hotels blijven normaal open, doch mogen geen sterke drank verkopen.

ORANJESTAD — Minister van Arbeid en Sociale zaken, Hubert Spencer, verrichtte gistermiddag de eerste steenlegging voor het nieuwe gebouw van de Sociale verzekeringsbank op Aruba, dat in de onmiddellijke nabijheid van het Dr. Horacio Oduber hospitaal gebouwd gaat worden. Met de bouw is belast de Construction equipment Aruba n.v. voor de aanneemsom van Naf. 112.045,- en volgens ontwerp van Associated architects n.v.

Het advies voor de technische installaties is afkomstig van Ingenieurs- en adviesbureau voor technische werken, terwijl de Associated engineers and planners n.v. belast is met directie en toezicht op de bouw. Verwacht wordt dat het project in februari volgend jaar opgeleverd wordt. Op de foto verricht minister Spencer de eerste steenlegging in bijzijn van wvd gezaghebber Frans Wernet en het Hoofd van de SVB, de heer G. Daai.

ORANJESTAD — De Secretaressenweek op Aruba (22-28 April) is gistermiddag officieel geopend in de Surfside met het voorlezen van een Proclamatie door wvd gezaghebber Frans Wernet, en optreden van de Mariniers drumband en een toast op de goede afloop van de week.

In de proclamatie werd tevens woensdag 25 april uitgeroepen tot Secretaressendag. In zijn toespraak zei de heer Wernet dat er geen twijfel bestaat dat de Aruba secretaries association sedert zijn bestaan een grote ruimte gevuld heeft in een belangrijk werkgebied door te

zorgen voor de opleiding en training voor het secretaressenberoep. De heer Wernet sprak de hoop uit dat de Secretaressenvereniging zal blijven bloeien in de toekomst. Op de foto, wvd gezaghebber, eilandssecretaris John Booi en het bestuur van de Aruba Secretaries Association.

Sepa

ZESSENTACHTIG douaneambtenaren hebben ontslag van hun vakbond SEPA genomen, omdat zij — volgens hun voorzitter op grond van verkeerd verstrekte informatie door de actiemakers voor dit ontslag — het niet eens zijn hoe het Sepa-bestuur destijds hun belangen — in het bijzonder gevarrenpremie — behartigde.

Zij willen — en dat in een tijd dat men zijn mond vol heeft over onafhankelijkheid — zich bij de ABVO op Curacao gaan aansluiten. Wij willen ons niet verdiepen in deze ontslagnamenactie, waarvan wij wel vermoeden dat hier "politiek" wordt gespeeld. Wel willen wij stellen dat deze 86 leden de weg van de minste weerstand hebben gekozen. Even een handtekening zetten en klaar is Kees. Maar wanneer er algemene ledenvergaderingen van de Sepa zijn, dan blijven de meeste leden thuis en laten hun bestuur de kastanjes uit het vuur halen.

Het zou daarom interessant zijn te weten hoeveel van deze 86 leden niet op de vergadering van 4 april in de Bolivaria present waren, toen de algemene ledenvergadering besloot de drie voorstellen van de regering en een van Sepa-bestuur aan te nemen. Tevens hoeveel van deze 86 waren wel op de vergadering en hebben voor de voorstellen gestemd.

Is men niet tevreden over het beleid van het Sepa-bestuur, maak dan gebruik van de mogelijkheid om een algemene ledenvergadering bijeen te roepen en stuur het bestuur (als dat lukt) naar huis. De thans gevolgde weg met het dreigement dat men zich bij een bond op Curacao wil aansluiten noemen wij niet bepaald geslaagd.

Van 7 t/m 15 Mei
voor
iedere Moeder
gratis
kleurenfoto
Columbusstraat 10
Checkpoint Color

TE KOOP
VIER—2—VERDIEPINGSHUIZEN
gelegen SHON TOMS
Fergusonstr. 6 t/m 20
Inlichtingen:
ARUBA:
Nagtegaal & Lopez
J.G. Emanstr. 120—A
tel. 2339 — 4559
CURACAO:
35855 tussen 7 en 9 uur n.m.

TE KOOP
VIER—2—VERDIEPINGSHUIZEN
gelegen SHON TOMS
Fergusonstr. 6 t/m 20
Inlichtingen:
ARUBA:
Nagtegaal & Lopez
J.G. Emanstr. 120—A
tel. 2339 — 4559
CURACAO:
35855 tussen 7 en 9 uur n.m.

Commentaar

2000

DE COMMISSIE 2000 heeft afgelopen week bij het bestuurscollege een ontwerp ingediend ter aanvulling en „modernisering“ van de uit 1952 daterende Algemene politieverordening Aruba om „Aruba“ schoon te maken en te houden.

De commissie verdient zeker een compliment voor de wijze waarop zij zich van haar taak kwijt. Het voorstel ingediend bij de overheid, waardoor strenger kan worden opgetreden tegen hen, die menen dat de openbare weg een vuilnisbak is waar men alles kwijt kan, is zeker toe te juichen. Ook dat opgetreden kan worden tegen mensen — kijk maar eens in Uw omgeving rond — die menen dat de straten „versierd“ moeten worden met autowrakken, is toe te juichen.

Reeds eerder hebben wij in ons commentaar voorgesteld dat er een verplichting dient te komen, dat iedere wagen op de openbare weg — dus ook auto's die niet meer rijden — een geldige nummerplaat moeten hebben. U moet eens zien hoe vlug deze autowrakken dan verdwenen zijn, want als men aan iemand zijn centen komt,

Ku M.A.N. limpi den Gobierno

Lista kandidatonan di M.A.N.

KORSOW DEN TOP

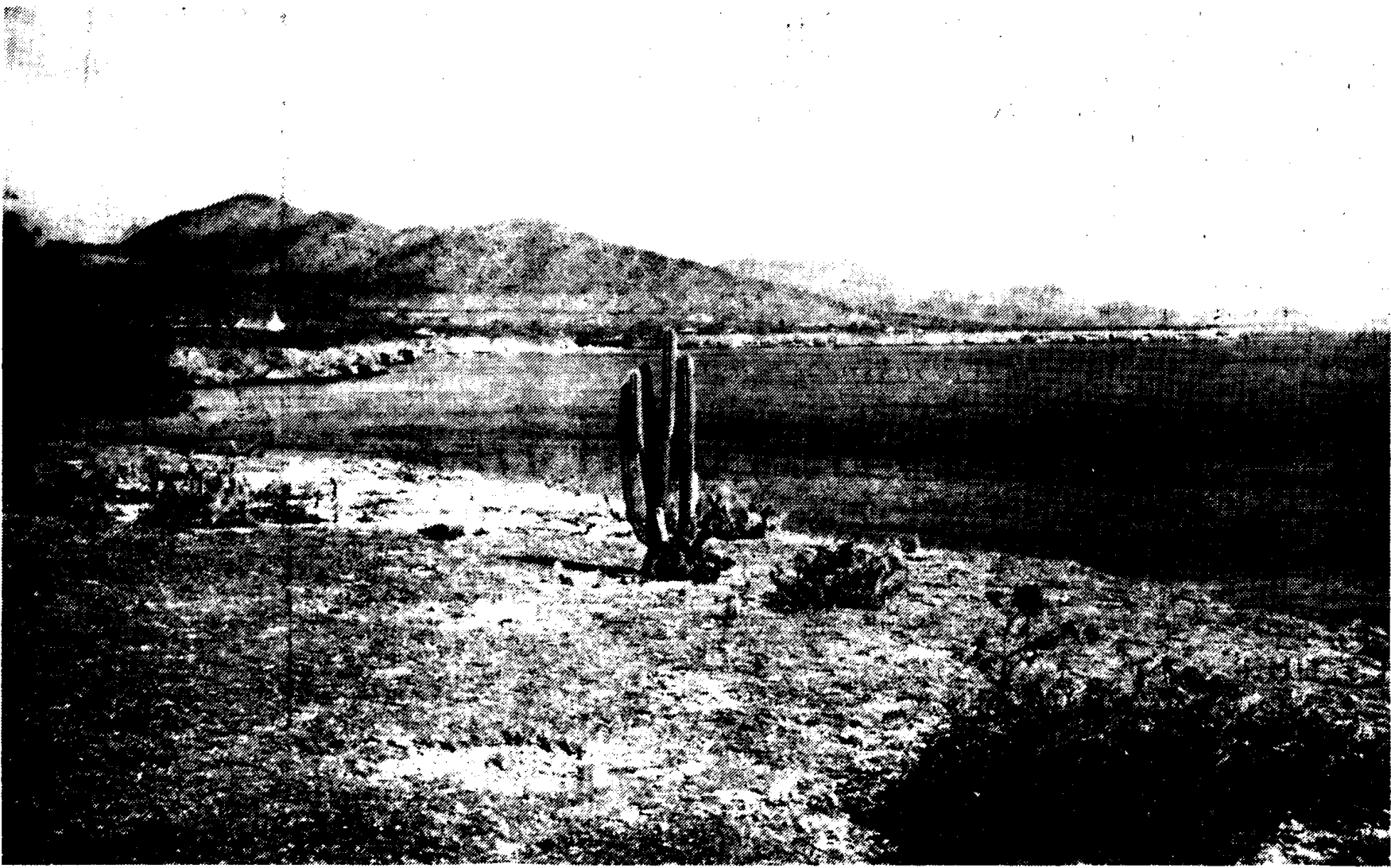
Korsow den laman i
bientu
kargando nos existencia
Bo nomber ta indju
Bo fam ta kadushi

Nos tur ta bini
di bo bida
ku ta grita di legria

Korsow mi ke dunabo
mi bida, mi edukashon
i loke mi alkansa

Pasobra Korsow
meskos koe bo a karga-
mi
lo mi perkurá
Pa Bo ta den top

DRUUSJE JANSEN

Korsow! Historia ta existi kambio...Awor!

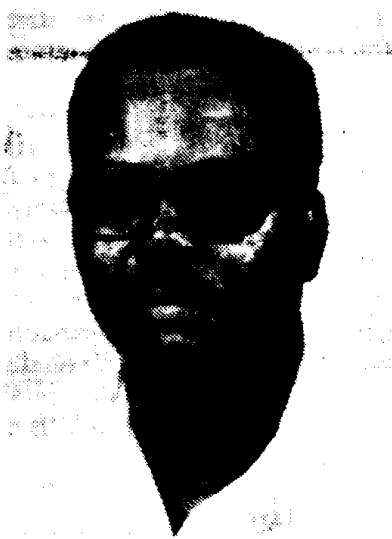
1. Martina, Don Ingeniero

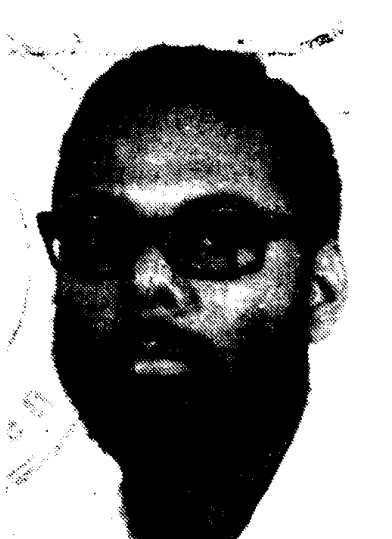
2. Scoop, Beatriz Organisaie Konsultante

3. Franco, Willy Inspektor Ensenjansa

4. Martis, Harold Ex lider sindikal

5. Schotborg, Ulrico M.O. Staatsinrichting

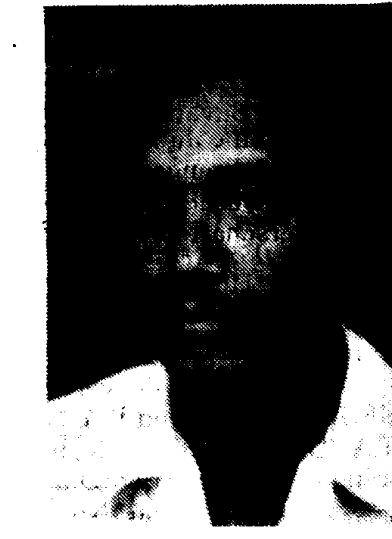
6. Lourens, Winston Kabes di Skol Basiko

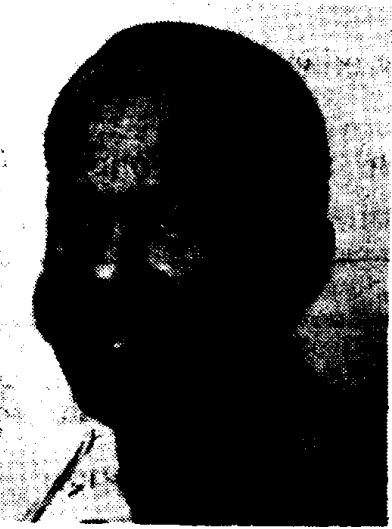
7. Carolus, Victor Sindikalista

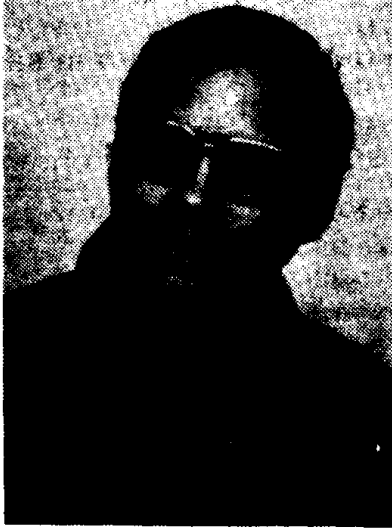
8. Wout Lucille Trahador Sosial

9. Markes, Roy Trahador Sosial médiko

10. Plantijn, Silvio Ambtenaar

11. Els, Herbert Ambtenaar

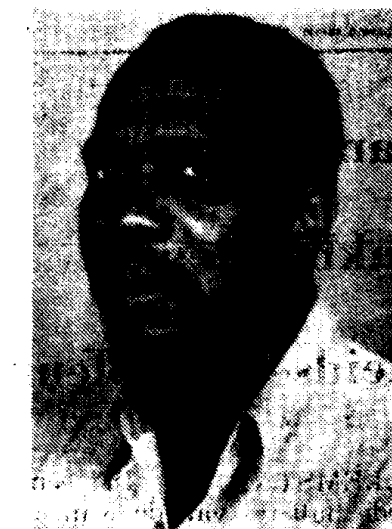
12. Phillips, William Ex-lider sindikal

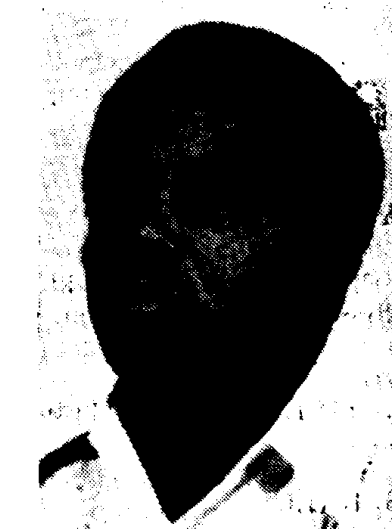
13. Albert, Andechi Ambtenaar

14. Macares, Norman Administrador

15. Schoop, Liberio Sjafeer Taxi

16. Piernella, Vio Ambtenaar

17. Martina, Bert Ingeniero

18. Provence, Edwin Operator

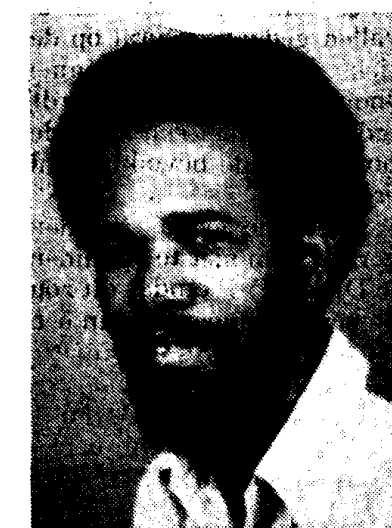
19. Hermanus, Eligio Regiseur

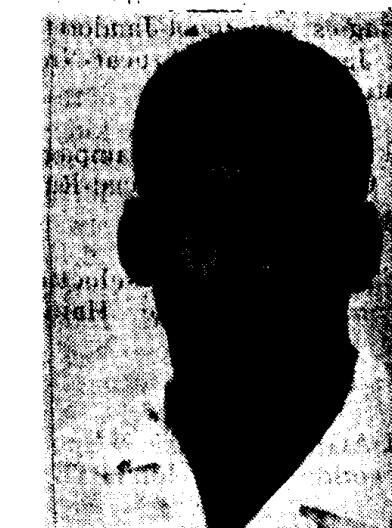
20. Offerman, Osfrien Keurmeester

21. Eisdien, Jules Administrador

22. Elstak, Frank Linguista

23. Olario, Sergio Operator

Pueblo ke kambio Awor!

VOX POPULI VOX DEI

MEP bouwt aan onze TOEKOMST

CONSTITUTIONNEEL

- 18 mrt '73: Manifestatie in Het Stadion voor onze Vrijheid
- 19 dec. '73: Motie Staten Zelfbeschikkingsrecht
- 18 mrt '74: Vrijheidsmars
- 18 aug.-12 sept. '75: Politieke missies naar het buitenland
- Jan. '76: United Nations, O.A.S. en State Department
- 18 mrt '76: Inauguratie Vlag en Volkslied
- 25 mrt '77: Referendum: 83% voor Onafhankelijkheid
- Aug. '77: Opstand voor onze Vrijheid
- 20 april '78: Protocol Willemstad: Aruba - Nederland - Centrale Regering
- 2 sept. '78: Betico Croes in de Tweede Kamer: Zelfbeschikkingsrecht
- 1 nov. '78: Protocol Koninkrijks Werkgroep
- 1979: Aruba treft voorbereidingen Onafhankelijkheid.

ECONOMISCH

- Departement Oliezaken
- Off-shore Companies
- Dupont Project te Barcadera
- Stimuleren kleine industrieën: Landbouw, Veeteelt, Visserij
- Reorganisatie Toerisme
- Uitbreiding Vrije Zone
- Nieuw Telefoon Project
- Uitbreiding Water- en Energiebedrijf
- Modernisering Haven Container
- Opkikken Haven Barcadera
- Modernisering Luchthaven met o.a.: radar-ils-o.m.e., vrachtgebouw, catering-gebouw.

EDUCATIEF

- Beurzenbeleid uitgebreid
- De H.A.V.O. San Nicolas
- M.A.O.-school
- M.A.V.O. Savaneta, - Lagere school te Ayo
- Kleuterscholen: Tanki Leendert, Pos chiquito, Savaneta
- Buurtcentra
- Verbetering vakopleiding in samenwerking met S.E.N.A. (Colombia)
- Hotelvakachool
- Arubaanse Sociale Pedagogische Akademie
- Nieuw Openbaar Bibliotheek

VOLKSGEZONDHEID

- Artsen bestand op peil gebracht
- Vrije geneeskundige behandeling in buitenland verhoogd, vnl.: hartpatiënten in Houston, Nederland, Colombia
- Medisch Centrum San Nicolas
- Polikliniek Paradera
- Psychiatrisch Centrum in voorbereiding
- Verwezenlijking samenwerking Stichting Klinisch Hoger Onderwijs met Universiteit van Groningen
- Internationale medische conventies op Aruba
- Samenwerking met WHO/PAHO
- Bezetting alle vakatures door specialisten.

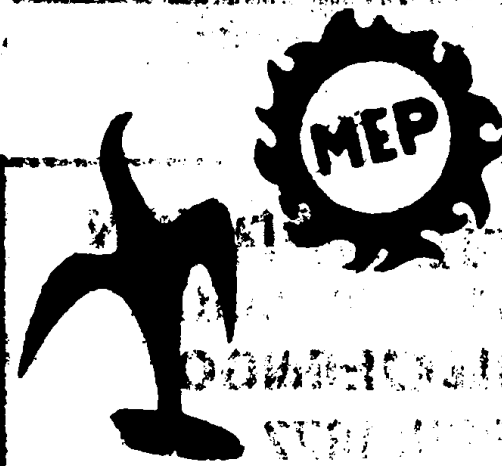
SOCIAAL

- Legalisering onderstand
- Stichting Woningbouw:
  - a) Project bevordering eigen woningbouw
  - b) Nieuw project Volkswoningen
  - c) Crash program Esso Heights en Village
- Pensioen voor arbeiders in ganot onderling bij W.V. pensioen

SPORT EN CULTUUR

- Sportburo
- Nieuw sportbeleid
- Sporthal Santa Cruz
- Instituto di Cultura
- Cultureel kader
- Volkslied, vlag en spelling
- Musea: numismatisch, archeologisch, selecte kunst
- Stichting Artesania: Handwerkkunst
- Nieuwe Openbare Leeszaal.

BETICO
UW VERTROUWEN
WAARDIG

STEMT GOED! STEM MET VERTROUWEN!
VOOR DE TOEKOMST VAN ARUBA EN UW KINDEREN
STEMT Movimiento Electoral di Pueblo

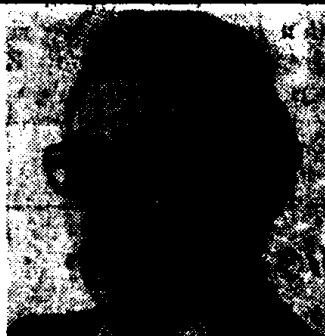
*e unico partido
cu por brinda ARUBA*

e solucion pa un bon gobernacion....
e seriedad y sinceridad cu ta sintá den su programa
y su candidatonan cu ta personanan di principio....
caracter.... y di bolutad hunto cu capacidad....
y.... experiencia pa asina nos tur por biba den un

ARUBA mihor cu'n INDEPENDENCIA
NO SOPORTA MAS.....
TRECE CAMBIO... VOTA

**aan allen die van
goeden wille zijn !**

Begaan met het lot der Antillianen en voortgedreven door de wens barmhartig te zijn voor zijn mede-mens (de duizenden Antillianen) moest Van der Stee wel besluiten kaithard op te treden tegen de regerende politieke partijen, teneinde zijn mede-mens, zoals het een goed Christen betaamt, te kunnen dienen.
De boodschap die hij stuurde om orde op zaken te stellen, was dezelfde boodschap, die Uw Kandidaat aan het Arubaanse Bestuurscollege door gaf tijdens de algemene besprekingen bij de begrotingsbehandelingen 1976, 1977 en 1978 (zie de notulen!)
Debonden ging het B.C. tóch door met het potverteren; men liet het ambtenarenbestand willems en wetens opzwellen met alle gevolgen van dien. Wist U dat Uw Kandidaat bij zijn afscheid van het B.C. eind Juni 1975 een plimpelee koopt van Gezaghebber Tromp voor zijn bijstand U v. het personeel in dienst?
Mocht U Uw twijfels hierover hebben, dan mag U de "Amigos" gerust verzodden in het archief te duiken.
En nu stellen we toch maar met de gebakken peren. Wat doen wij nu? Bij de pekken neerzitten? Uithuilen en opnieuw beginnen? Van der Stee bewijst, dat het anders kan? Blijf daarom op 25 April niet thuis!!!
RUBA bleef U uitkomen:

BESTUURSERVARING!!!
POLITICI VAN GOEDEN WILLE!!!
VERANTWOORDELIJKEIDSEBEF!!!
UW KANDIDAAT:

RUDY FRANK no. 2
blauwe Wist

GEEF

SINT MAARTEN EEN GOED

BESTUUR

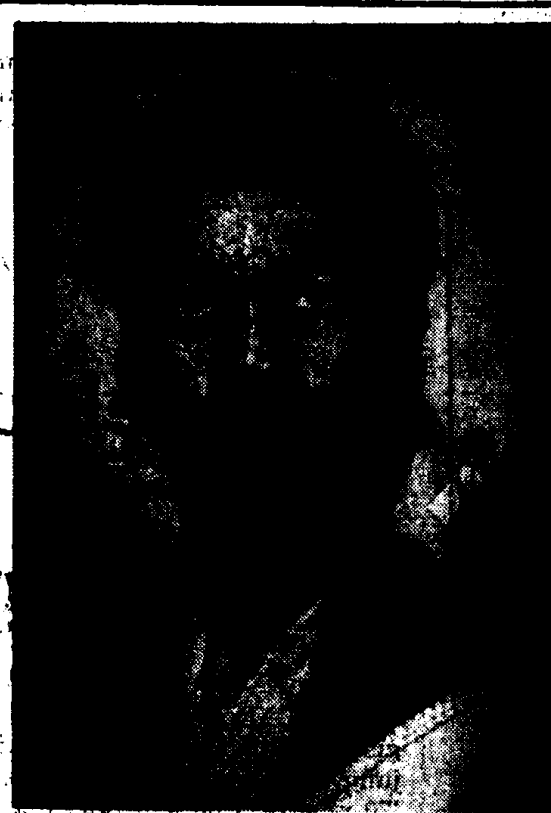
DAT KAN MET UW STEM

OP DE

S.P.M.

ST. MAARTEN PATRIOTIC

MOVEMENT

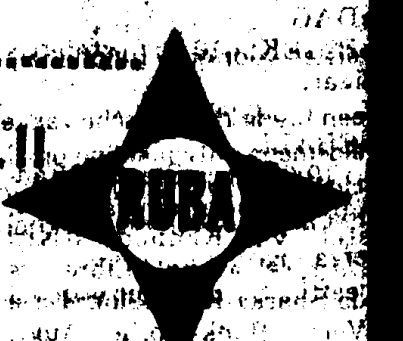
Vance James Jr

NO SOPORTA MAS...

TRECE CAMBIO...

VOTA no. 19

Glenroy Tromp

ARIBA DIA DI
ELECCION
LAGA SANC HUIJO
GIA BO DESICION.

VOTA A.V.P.

No. 17

FRANS LEIJER

Zeg 't met bloemen
voor geboorte, huwelijks
verjaardag, begrafenis

**Elsa's
Flowershop**

Sta. Cruz 32-B
Telefoon 1125

Mullet Bay
BEACH HOTEL

WANTED

**MULLET BAY BEACH HOTEL NEEDS:
THREE (3) PIANISTS**

Must be able to play different types of music and work during evening hours, any day of the week. Full or part-time pianists are needed. Salary good.

Apply to:

Food and Beverage Department
Mullet Bay Beach Hotel
P.O. Box 309, St. Maarten
Netherlands Antilles.

RUBA

UN HOMER DI
PRINCIPIO... DEN UN
PARTIDO CU TIN
STATUTO Y PRINCIPIO

**NO SOPORTA MAS...
...TRECE CAMBIO..!**

circo mpietas

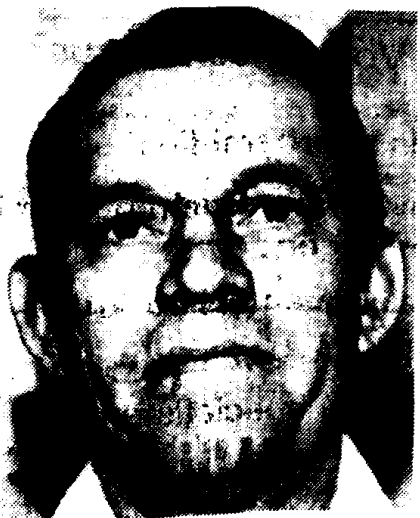

Groot aantal douaniers

ORANJESTAD — Het aantal douaniers op Aruba heeft huij opgenomen als lid van de bond van overheidsdienaren de SEPA, daar men niet is met de wijze waarop het bestuur de onderhandelingen met de regering voerde de gevarenpremie. Een communicatie noemt de voorzitter van de dienstgroep Douane tevens Sepa-bestuurs-Ronald Malmberg, het euren een deplorabele kwestie dat de ontslagname gebaard is op foutieve informatie en formulier dat bepaalde personen lieten circuleren onder "Douane-personeel". Als werd beschouwt de dienstgroepvoorzitter de pogingen die aan worden om het douanepersoneel te overtuigen zich bij Curacao vakbond ABVO lid aan te sluiten. Als de douane-leden niet eens met de wijze waarop het bestuur de kwestie van varenpremie behandelde, dan den zij op de algemene vergadering van 4 april in Sociedad Avariana de drie voorstellen de regering en het ene voor van het Sepa-bestuur niet aan aannemen, aldus de Malmberg. De voorzitter de dienstgroep Douane doet

uit SEPA

verder een herop op alle leden om op gezonde wijze de huidige situatie te overdenken. Het is zeer moeilijk om de juiste manier te vinden om uit deze problemen te geraken, totdat wij de moed kunnen opbrengen om ze met eerbaarheid tegemoet te treden.

BEKENDMAKING EILANDSRAADSVERKIEZING 1979

De Gezaghebber van het eilandgebied Aruba brengt hierbij ter openbare kennis dat de stemming voor de verkiezing van de leden van de Eilandsraad van het eilandgebied Aruba zal plaatsvinden op woensdag 25 april 1979 van 8 uur des voormiddags tot 7 uur des namiddags.

Voorts wordt de sandacht gevestigd op artikel 134 van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen, luidende:

Hij die opzettelijk zich voor een ander uitgevende, aan ene krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezing deelneemt, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste één jaar.

De Gezaghebber voornoemd.

SEROE COLORADO — De heer Simplicio Boekhouwer bereikte onlangs zijn 30 dienstjaren bij de Lago. In verband hiermee werd hij gehuldigd door de wvd chef van de Mechanical materials afdeling, de heer John Hodgson, die hem het

desbetreffende dienstebleem met oorkonde overhandigde. De heer Boekhouwer begon dertig jaar geleden als peon in de Storehouse afdeling en is momenteel Materieel Klerk in Mechanical-Materials.

Vox populi vox dei

E promé politico Arubano marcando historia den 2e Kamer na Hulanda

ATTENCION — ATTENCION

Pa sera nos Campaña Triunfal —

Decision Final pa Eilandsraad,

lo tuma lugar:

DIALUNA AWOR,

DIALUNA AWOR,

dia 23 di april pa 08.00 or di anochi,

Un grandioso reunion publico, banda di Wilhelmina Stadion na Dakota, Oranjestad, acompaña pa un Marcha di Victoria na pia, saliendo 07.30 or di anochi for di e parkeerplaats banda di Hotel Central na Playa.

NO INDIRI TUR TEMPRAN CU BANDERA PA ASINA NOS DEMOSTRA NOS FORSA.

Union di nos Pueblo ta Grandeza di Aruba

Decision Final '79 ta nos Victoria

**Total
ARUBA LIBER 1981**

"Huzga pa bo mes"

vota

un

Aruba

INDEPENDIENTE

Grace Bareño no. 10

Ta bo candidata cu ya a demostra.

Stichting Algemene Bejaardenzorg

Aruba

vraagt voor haar bejaardencentra:

Een Algemeen Directeur

-een Hoofdadministrateur

reisten voor deze functies zijn:

een brede theoretische vak kennis algemene ontwikkeling op havo-niveau. Het kandidaat moet in het bezit zijn van ten minste het praktische kennis, behouden en heeft enige jaren ervaring met het bejaardenzorg.

betreft:

een zeer zelfstandige functie een goede honorering uitstekende sociale arbeidsvoorwaarden.

De sollicitanten het werk moet vertrouwelijk zullen worden behandeld. Het U richten aan bovengenoemde stichting, Postbus 683, Oranjestad.

CONSTRUCTIE EN INSTALLATIEBEDRIJF OP ARUBA

heeft plaats voor

EEN ASSISTENT

AFDELING CHEF

Vereiste opleiding: Werktuigkundige A of MTS werktuigbouw.

Zonder ruime ervaring onnodig te solliciteren.

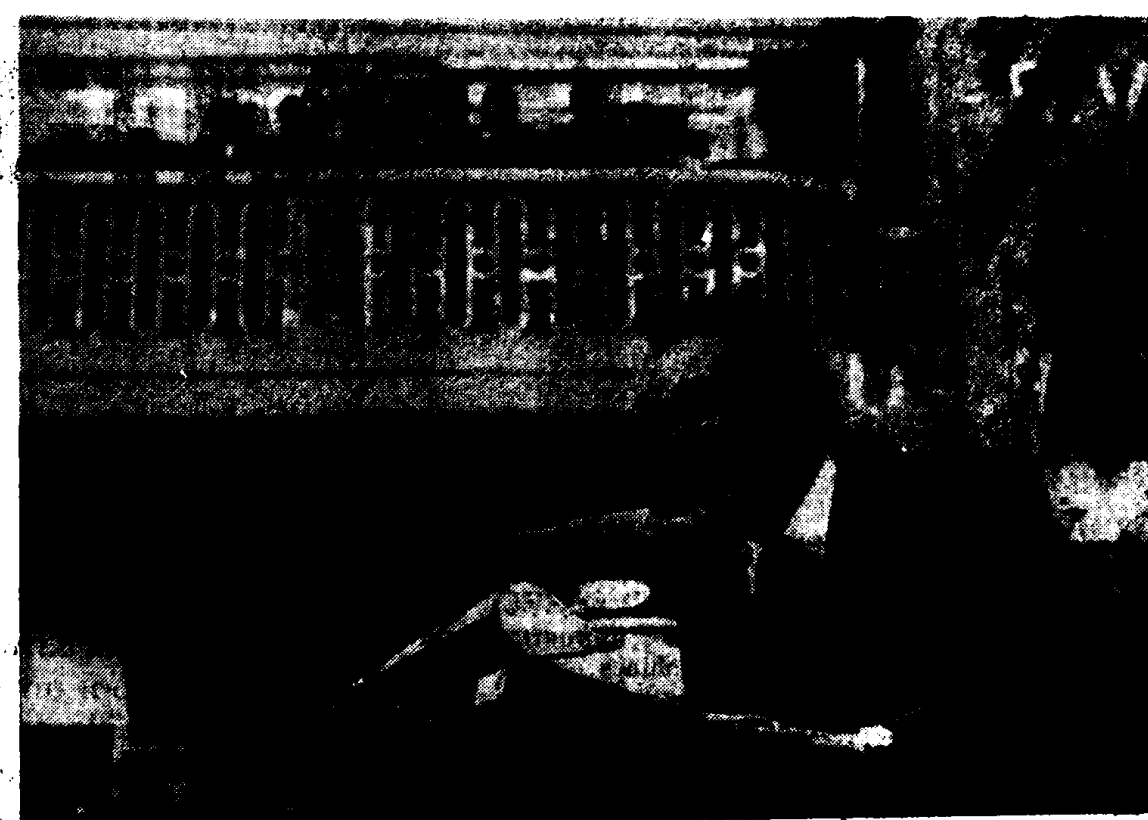
Brieven onder "Afdeling Chef" te richten aan bureau van dit blad Nassaustraat 110, Oranjestad Aruba.

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Aruba

maakt hierbij bekend, dat alle deklaraties inzake de uitvoering van werken en het doen van leveringen en dienstverrichtingen door derden ten behoeve van het eilandgebied gedurende het jaar 1978 voor 30 april 1979 bij de afdeling Financiën ten Bestuurskantore moeten worden ingediend, zulks in verband met afsluiting van de dienst 1978.

Voorts wordt U eren herinnerd dat bovenbedoelde deklaraties, welke na 30 juni 1979 worden ingediend verjaard zijn ingevolge de Comptabiliteitsvoorschriften (PB no. 174) en niet betaalbaar zullen worden geacht.

DOMI TROMP aan het woord in de TWEEDE KAMER op 14 NOVEMBER 1978 tijdens de behandeling van het GRENVERDRAG tussen het KONINKRIJK DER NEDERLANDEN en de REPUBLIEK VENEZUELA.

Domi met zijn 25 jaar politieke ervaring..... (Eilandsraads lid - Gedeputeerde - Statenlid - Lid van diverse Regerings- en Statencommissies, waarin hij de P.P.A. en Aruba op waardige wijze in het buitenland heeft vertegenwoordigd.)

Ervaring is de beste leermeester.

DOMINICO TROMP —

KANDIDAAT NO. 2 — P.P.A.

ATTENCION — ATTENCION

MAÑAN DIADOMINGO

MAÑAN DIADOMINGO

22 DI APRIL 1977

**GRANDIOSO PARADA
DI AUTO**

Saliendo for di veld di Winston na Santa Cruz, pa 10.00 or di mainta.

Tur hende dorna autonan cu stickers y bandera.

Union di nos Pueblo ta Grandeza di Aruba

Union di nos Pueblo

ta Grandeza di Aruba

DESICION FINAL '79,

TA NOS VICTORIA TOTAL

ARUBA LIBER 1981

Mededeling aan alle burgers, die zich rekenen tot een minderheidsgroep; een onderdrukte groep, of op welke andere manier dan ook als derde rangs burgers werden behandeld.

Indien U, Uw belangen vertegenwoordigd wilt zien door Uw eigen vertegenwoordiger in de eilandsraad van Aruba, en indien U vreest dat een van de navolgende situaties ontstaat op ons eiland:

1. Rasisme
2. Nationalisme/ Socialisme/ Communisme
3. Dictatorschap/ Onderdrukking/ Geen vrije meningsuiting
4. Amateurisme

en U wilt dit voorkomen, STEM DAN OP DE ENIGE MAN DIE DIT ZIJN HELE LEVEN HEEFT BEVOCHTEN, EN BLIJFT BEVECHTEN.

Hij is de man die U geen baantjes of promoties belooft, hij belooft U wel GELIJKE RECHTEN VOOR EEN IEDER.

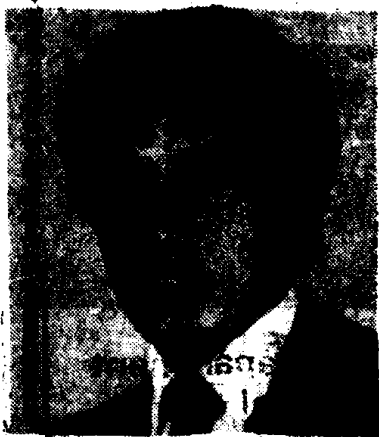
**ARUBA MOET VERANDEREN,
LATEN WE HET NU DOEN.**

**HELP KAMP HELPEN, WEES NIET BANG,
STEM OP KAMP. NR. 8 - P.P.A. (Lijst Oranje.)**

BAN CAS BEK cu ADRI

Stemt AVP

Stemt Nr. 29

N.V.P.-U
N.V.P.-U

STEM met MOED STEM GOED STEM.....GEORGE HUECK

kandidaat nr. 3 (groene lijst)

N.V.P.-U
N.V.P.-U

Programma secretarissen week

WILLEMSTAD — De Antilliaanse secretarissenvereniging (ASV) viert van 22 april tot 29 april Secretarissenweek. Op 4 april was de grootschalige door de voorzitter van de ASV, de heer J. van der Meer, geopend met een Heilige Mis om twaalf uur 's middags in de kerk van Janwe waarbij alle secretarissen, chefs en andere belangstellenden zijn uitgenodigd. Daarna komen de secretarissen en chefs voor een lunch in het Fort Nassau restaurant samen, waarna de "Secretary of the Year" en de "Boss of the Year" voor het jaar 1979 bekend gemaakt zullen worden. Op maandag 23 april is er om half negen in de Punda room van Holiday Beach hotel abd casino de lezing "Marcha pa progreso ... maar hebben wij een been om op te staan?" door Drs B.J. Rohevel. Deze lezing wordt voortgegaan.

door een expositie van kantoorapparatuur en meubilair. Van Der Meer, a.v., IBM en Xerox. Antilliaanse n.v. De mogelijkheid om een en ander te bezichtigen bestaat vanaf 17.00 uur. Zaterdag 28 april wordt Secretarissenweek 1979 gesloten met een rondleiding voor de ASV-leden in het in aanbouw zijnde Sportcomplex te Bievestegat.

Het voordeligste adres voor uw kamer- en tuinplanten is
Parallelweg 5 Julianadorp

MEDEDELING KODELA

Elektriciteitsbedrijf Curacao

maakt hierbij bekend dat haar kantoren, kassa's en technische diensten op woensdag 25 april 1979 in verband met de Eilandsraadverkiezing na 11.30 uur gesloten zullen zijn voor het publiek.

AVIS
Rent-A-Car
Telephone 14700

Volgt U een cursus?

Studieboeken voorradig bij:

Augustinus

Abraham de Veerstraat
Telefoon 15555

**GROTE OPEN
DUIKER—WEDSTRIJD**
te Port Mariebaai
22 april 10 uur a.m.

Probeer eens
FUJICOLOR F-7
Lat op groene doosje

Voor kindereest in
Museum
**TAPE RECORDER
SPEED 7,5
GEZOCHT**
Wie helpt?
Tel. 23707

**TE KOOP
AANGEBODEN
WOONHUIS**
gelegen aan de
Mamayaweg
op eigendomsgrond
Inl. 23707

INTERAMO

Adviesbureau voor personeel en organisatie
N.V. Consultants for labour and industrial relations

advies, training en begeleiding op het terrein van:
* personeelsbeleid
* management-development
* organisatie-ontwikkeling

Wij zoeken contact met een

ADVISEUR OPLEIDING EN ORGANISATIE

—part time—

- Deze medewerker zal bedrijven adviseren m.b.t.:
- het inventariseren en analyseren van opleidingsbehoeften
- de samenstelling en uitvoering van opleidingsprogramma's
- functieclassificatie
- projecten op het terrein van bedrijfsorganisatie (waaronder werkvoorbereiding en planning).

Voor deze adviesfunctie wordt gedacht aan een HTS-er, bij voorkeur **BOUWKUNDE** of **WERKTUIGBOUWKUNDE**, met ruime ervaring in een leidinggevende functie of in een staffunctie (bv. bedrijfsbureau). Goede beheersing van het Papiament is een vereiste.

Candidaten voor deze functie dienen hun schriftelijke sollicitatie te richten aan: **INTERAMO N.V., Landhuis Groot Kwartier, Groot Kwartierweg 18, Curacao.** Voor aanvullende informatie kan telefonisch contact worden opgenomen met de heer Dieperink, tel. 35800.

INTERAMO

Adviesbureau voor personeel en organisatie
N.V. Consultants for labour and industrial relations

advies, training en begeleiding op het terrein van:
* personeelsbeleid
* management-development
* organisatie-ontwikkeling

Wij zoeken contact met een

JURIDISCH ADVISEUR

Deze medewerker zal belast worden met het adviseren van regelees t.a.v. het wetgeven van C.A.O.-verordeningen, arbeidsverdragen, arbeidsrecht en sociale wetgeving. Daarnaast zal hij adviseren m.b.t. alle vraagstukken op het terrein van Arbeidsrecht en Sociale Wetgeving.

Deze belangstelling gaat uit naar een **JURIST** met ruime ervaring op het gebied van **ARBEIDSRRECHT**.

Candidaten voor deze functie dienen hun schriftelijke sollicitatie te richten aan: **INTERAMO N.V., Landhuis Groot Kwartier, Groot Kwartierweg 18, Curacao.** Voor aanvullende informatie kan telefonisch contact worden opgenomen met de heer Dieperink, tel. 35800.

INTERAMO

Adviesbureau voor personeel en organisatie
N.V. Consultants for labour and industrial relations

advies, training en begeleiding op het terrein van:
* personeelsbeleid
* management-development
* organisatie-ontwikkeling

Wij zoeken contact met een

ADVISEUR PERSONEELSBELEID

Deze medewerker zal in samenwerking met de leiding van bedrijven met een personeelsbestand van 50 - 200 werknemers gestelde dienen te geven aan alle aspecten van het personeelsbeleid (selectie, functieclassificatie, opleiding, beoordeling, beloning, contact met vakbonden etc.).

Voor de vervulling van deze vacature wordt gedacht aan een all-round personeelsbeleider met **SOCIALE ACADEMIE**, richting **PERSONEELSWERK**, of vergelijkbare kennis. Goede beheersing van het Papiament is een vereiste.

Candidaten voor deze functie dienen hun schriftelijke sollicitatie te richten aan: **INTERAMO N.V., Landhuis Groot Kwartier, Groot Kwartierweg 18, Curacao.** Voor aanvullende informatie kan telefonisch contact worden opgenomen met de heer Dieperink, tel. 35800.

Bumper waar ben je?

Vrouwje mist je zo!!!
15 April op Kripbaai. Hij was zo geschrokken van een motor die aansloeg en is toen weggerend. Bumper is bruin met witte bol. Half ras Cocker Spaniel is ± 35 cm hoog, lange oren en staart. Kom als je blijft, weer terug.

Jerk Hildea In. 13,
tel. 44368.

Het Sint Elisabeth Hospitaal is Willemstad, Curacao, vraagt voor spoedige indiensttreding wegens het vertrek van de huidige functionaris een

BOED VERPLEEGDIENST

Naast het bezit van een diploma Hogere Opleiding voor Verpleegkundigen (Seminarium of Hoge School) wordt aan kandidaten een organisatorische capaciteit, en goede contactuele eigenschappen hoge eisen gesteld. Ervaring in een gelijk functie strekt tot aanbeveling. Sollicitanten moeten eventueel bereid zijn zich aan een psychologisch onderzoek te onderwerpen. Uitvoerende schriftelijke sollicitaties dienen gericht te worden aan de Directie van bovengenoemd ziekenhuis.

BEKENDMAKING DE GEZAGHEBBER VAN HET EILANDGEBIED CURACAO

beveelt op grond van artikel 56 der "Vergunningenslandverordening" en artikel 1 van de "Algemene Politieverordening voor Curacao 1952" dat in verband met de aanstaande verkiezingen de lokaliteiten op Curacao, waarvoor vergunning is verleend tot de verkoop van drank, gesloten moeten zijn van 24 april 1979 tot 26 april 1979 te 06.00 uur, terwijl het tevens gedurende genoemd tijdvak verboden is dat de zogenaamde "snackbars" bier verkopen of te koop aanbieden.

Aan dit bevel behoort niet te worden voldaan door de vergunninghouders, die gedurende bovenvermeld tijdvak uitsluitend alcoholvrije drank verkopen of verstrekken. De vergunning van degene, die handelt in strijd met het bovenstaande, kan worden ingetrokken.

Curacao, 19 april 1979.
Gezaghebber van het eilandgebied Curacao.
Mr. O. Martina.

Dr. A.A.M. ter Rahé

K.N.O. arts

De Castro Building

Telefoon 13874

AFWEZIG

Sol on met 1. mei

Ta baska un

CRIA

pa keda drumi

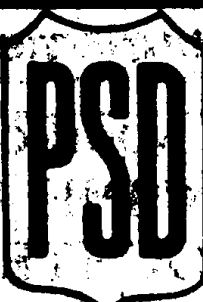
Tel. 12420

winnaars-ganadornan
FREE SHOPPING
TREKKING 20 APRIL

1. ANTHONY EISEN SOEMBOE No. 76
2. WILFRED MONTE WESTPUNT KORAL 9
3. G. LAM PRINSENSTRAAT No. 140

De gelukkige winnaars worden verzocht vanaf Maandag a.s. te bellen 14016 of 14280 tussen 8 uur v.m. en 12 uur 's middags of tussen 1.30 n.g. en 5.30 n.m.

Kentucky Fried Chicken
Salifa & Colm

**OOK U HEBT BELANG BIJ EEN GOEDE REGERING
OOK U VERLANGT NAAR WELVAART VOOR HET
EILAND
OOK U WENST EEN SAMENLEVING WAARIN HET
GOED WONEN IS
OOK U WILT EEN REGERING DIE BESLISSINGEN
DURFT TE NEMEN GEBASEERD OP EEN
PROGRESSIEVE VISIE
GEEF UW STEUN AAN HET ENIGE ALTERNATIEF OP
POLITIEK GEBIED EN STEM P.S.D. VOOR EEN
PROGRESSIEF SOCIAAL ECONOMISCH BELEID.**

Programma UPB

Activiteiten

KRALENDIJK — Van de ontvangst de Amigos het programma voor de komende dagen. Op zaterdag 21 april wordt er op Rincon een politiek vergadering gehouden. Zondag wordt er een autooptocht, welke begint bij Terra Corra en eindigt op het voetbalveld te Rincon. Hierna is er volop gelegenheid om te dansen in de Magazina di los Caramelos uit Curacao en Combo Carifoso van Bonaire. Op maandagavond houdt de UPB zijn traditionele fakkeloptocht door de straten van Kralendijk opgeluisterd met muziek van Los Caramelos. De verkiezingscampagne van de UPB wordt op diezelfde avond afgesloten met een openbare vergadering te Zuid Nikiboko.

Politiek forum

KRALENDIJK — Zondag 21 april wordt door de Jaycees van Bonaire een politiek forum georganiseerd in het Jeugdhuis van Bonaire te Playa. Aan dit forum zullen drie kandidaten van de drie partijen, die aan de komende verkiezingen deelnemen, meedoen. Het onderwerp voor dit forum is: Oplossingen voor de grootste behoeften die het eiland Bonaire voor de komende jaren heeft. Het forum duurt van tien uur 's ochtends tot en met twee uur 's middags. Iedereen is van harte welkom.

KASTAN AGENCIES
Kaya Pochi Jan Bakhuis 18
Zijweg Eeroesweg - Tel.: 7777
Een specialist in moderne tuinhuisjes heeft een speciale aanbieding:
Wenthorp 2,70 x 2,70 m. 550,-
Wenthorp 3,60 x 3,60 m. 800,-
Ook grotere modellen weer op inventaris.
2,20 m. x 6,00 m. PROFITEER!

YAMAHA Portable Baby Grand
Fantastisch — Origineel
Universal Trading — Colon 126
Tel. 23375

Se requiere Asistente Administrativo
con conocimientos de:
— oficina en general
— nóminas
— facturación
— cobranzas
— básicos fiscales
— correspondencia en español
Enviar solicitudes al número 2079 de este diario

antilliaanse secretaresses vereniging
Verband met Secretarissenweek nodigen wij alle secretaresses en belangstellenden uit ter bijwoning van een expositie van kantoorapparatuur, meubilair en benodigdheden op 23 april 1979, verzorgd door de firma's:
Ahrend Antilliana N.V.
Van Dorp/Eddine N.V.
I.B.M.
Xerox
Tijdsduur: 17.00 uur in de lobby en Runda Room van het Holiday Beach Hotel and Casino.
Om 20.30 uur zal Drs. B.J. Rosheuvel een lezing houden met als thema: 'Machiavelli en de politiek van de toekomst' om 21.00 uur op de plaats.

Meer novela dan picareske

DE NOVELA PICA- RESCA (schelmenroman) is een genre dat in de zestiende eeuw in Spanje ontstond. Als tegenwicht van de hoogdravende idealistische galante arcadische romans, Zwervers, avonturiers, bedelaars en lichtkoolen spelen er een hoofdrol in. Het genre had een duidelijke functie. Het gaf een nuchter-realistische kijk op de werkelijkheid van alle dag, waarin bedrog een grotere rol speelt dan de humanistische idealen.

De novela picaresca was bepaald niet zoetsappig. Gekruide taal vol dubbelzinnigheden is een van haar kenmerken. Het stuk "Fanfarella" van Jan Naaykens probeert bij de picareske traditie aan te sluiten. Het staat bol van de picareske schuine opmerkingen (vogelen, de mooiste bloem plukken), de dienaar-heer-verhouding komt voor, een groep avonturiers probeert aan een vrouw te komen en de dommen worden bedrogen.

Maar in plaats van een harde visie op de werkelijkheid geeft Jan Naaykens een romantische kijk op het vroeger dorpje. Dat somtijds wordt nog eens extra aangegeven door de opvoering van Studio. Het is alsof regisseur Jan Vermeulen met het boek op "novela" dan op "picaresca". Dit is de andere speler (er zijn er in totaal 43) lijkt zo uit de Mexicaanse tv-novela's te zijn. De gebaren worden dik aangezet. Het snelle, listige en terloopse van de picareske het van most hebben, verdwijnt bijna volledig. Alleen Ricky d. Bona, Petra v.d. Meer, Gert van Midden en de andere spelers zijn er nog te zien. Een stuk met veel spelers vereist een goede regisseur. Nu stond men op de voorgrond van het publiek toe te spreken. Het

decor, hoe kleurrijk ook, gaf de spelers echter weinig ruimte. Ondoordacht was dat de herberg geverfde schaduw had, en dat terwijl de zon in het eerste bedrijf onder gaat. Wel enthousiast ben ik over de kleding van Karen Lampe en de muziek van André Phins, Marco Dorothea, Jan Bremmers en Henk Derks. Maar dat is niet genoeg om er een aanvaardbare kijk van te maken. Op scholen is propaganda gemaakt voor "Fanfarella". Waarin wordt gesteld dat het stuk bijzonder geschikt was voor zesdeklassertjes, brugklassers en ook wel tweede klassers. Misschien dat daar de ware oorzaak ligt van het feit dat ik me vervreemd heb.

B. JOS DE ROO.

Antilliaans bankroet voor de tv

WILLEMSTAD — Tele-Curacao zendt vanavond (zaterdag 21 april) om zeven uur een reportage uit over de Nederlandse Antillen met als titel: "Het Antilliaanse bankroet". Pim Reijnders van NOS-Panoramiek sprak met de ministers Van der Stoe en Roumer, met Shell directeur De Vos, met Irvin Plantz, Choi Pieters en Errol Cova over de moeilijke financiële, economische situatie, politieke benoemingen en de noodzaak van ingrijpende maatregelen. Verder in deze aflevering van Panoramiek een reportage over HongKong.

JONGEN GEWOND

WILLEMSTAD — Een zestienjarige jongen moest vrijdagmiddag in het ziekenhuis worden opgenomen als gevolg van een aanval van epilepsie. Hij had opgelopen met een windbuis. Er moest operatief worden ingegrepen. Samen met een vriend was hij aan het jagen geweest bij het sportterrein bij de kazerne te Suffisant. Op een gegeven ogenblik had de vriend bij wijze van grap vlak naast het slachtoffer zijn voet willen schieten. Hij mikt echter niet goed, zodat de kogels diens been trof. Het wapen is door de recherche in beslag genomen en tegen de dader werd pv gemaakt.

WILLEMSTAD — Gezamenlijk vierden morgen de scouting organisaties op Curacao Sint Jorisdag. Dit gebeurde met een samenkomst om kwart over acht 's morgens op het Brionplein, waar de vlaggen gehesen zullen worden en de St. Jorisdag wordt voorlezen. Na aankomst wordt een mars door Otrobanda gemaakt.

Zaken van

Het architectenbureau AOB (Antilliaans Ontwerp- en Adviesbureau NV) verhuist met ingang van 21 april van Landhuis Gaito naar de Perseusweg 40 waar de telefoonnummers zullen zijn 76760 en 76882.

De Panamese luchtvaartmaatschappij, COPA en de ALM presenteren morgen (zaterdag 21 april) om 19.00 uur in de Antilliaanse Ballroom van het Hilton Curacao een programma "Panama Espectacular". Er zal ook een cocktail worden aangeboden aan de genodigden.

In verband met de verkiezingen op 28 april hebben verschillende partijen en verenigingen gebreid in hun opstellingen. De banken (ABN, Bank of America, Banco di Caribe, Banco Industrial de Venezuela, Banco Barclay's Antilliano, City Bank en Banco Maduro) zijn na twaalf uur 's middags gesloten. Het elektriciteitsbedrijf Kodela laat weten dat haar kantoren vanaf halfnacht gesloten zullen zijn.

Voor de die gelden ook enkele politiek-verdrachten die vooral de gelegenheid betreffen waar alcoholhoudende dranken worden verkocht. Deze moeten gesloten zijn vanaf zes uur 's avonds op 21 april tot de volgende morgen zes uur. De aankomst van de vliegtuigen die naar de luchthaven van de (verlengde) Polarisweg op Zeeland

DE KWESTIE VAN kleur van de politieke partijen zou nog wel eens problemen gaan geven bij de komende Statenverkiezingen. Naast de al zeven uitgedeelde kleuren bestaat er nog de mogelijkheid tot keuze op paars en grijs. Daaruit zal de nieuwe partij, Akahon, moeten kiezen. Of er moet gefuseerd worden met een bestaande partij. Of META zou moeten uitvallen (de kiesdeler niet halen en niet meedoen voor de Staten waar de kiesdeler hoger ligt), of om financiële redenen die poging niet willen wagen, waardoor de kleur bruin vrijkomt. Ditzelfde kan voorzichtig ook gezegd worden van Alianza, die nu geel als kleur voert.

De groene kleur lijkt in elk geval vastgebakken in de Kas di Pweblo.

Er wordt gesproken van partidona ganador. Is het niet eerlijker te spreken van partidona gafiador?

Er zijn er die de kleuren van MAN associëren met die van SUBT, de voetbalvereniging van SUBT. Of de voorzitter en secretaris van die club daar zo geknikt mee zijn.

Anderen gooien het op de kleurencombinatie die ook de MEP op Aruba hanteert en die ook vastliggen in de Arubaanse vlag.

Een paar maal kon bij politieke vergaderingen ontwaard worden dat bestuurders zich er lieten afzetten en naderhand weer ophalen met dienstwapens.

Ergens werd uitgeroepen: "Alle landen die rijker zijn dan ons moeten ons financieel helpen". Dat kun je gemakkelijk zeggen als je bestuurders schatkisten van Land en eiland hebben achtergelaten. Of de andere landen daar op in zullen gaan is nog maar de vraag.

Er hoort een grote mate van nervositeit, vooral in de zogenaamde "traditionele partijen".

Waarom dan toch? Een slecht geweten? Er komen veel concurrerende partijen op straat. Ze worden vlugschriften of ook pamfletten genoemd. Meestal met het enige doel een bepaalde partij op te hemelen of een andere af te breken. Om een bepaalde politicus alle lof toe te zwaaien of een ander de grond in te stampen. Op de gebruikelijk wijze, dan wel lafhartige manier.

De nieuwsmedia op onze eilanden zijn voor een groot deel afhankelijk van de inkomsten van advertenties. Nou, daar hebben ze dezer dagen niet zo over te klagen. En de komende tijd zal dat nog enigszins aanhouden, gezien de op handen zijnde Statenverkiezingen. Maar de problemen komen wel in de planning over meer jaren. Er kon altijd om twee jaar ongeveer rekening gehouden worden met een extra bron van inkomsten dankzij de verkiezingen. Dat moet nu worden verschoven tot over vier jaar. Tenzij volgende jaar het nieuwe kabinet de Staten opnieuw naar huis stuurt en/of ditmaal zelf het hazepad kiest.

Aardig is ook dat alle partijen, zonder één uitzondering, hebben laten weten dat zij het beter zullen doen in de regering en de eilandsraad dan alle andere partijen. Als de bevolking hen het vertoewen geeft, zullen zij dit ook bewijzen. Mocht het anders uitpakken dan mag de bevolking hen dat laten blijken bij de volgende verkiezingen door niet meer op hen te stemmen. Hoevelen hebben dit verhaal al niet eens eerder verteld en staan nu toch weer te smeken om de nodige stemmen?!

De aanwezigheid van dames op de openbare vergaderingen is naast de muskelbands natuurlijk een grote trekpleister. Minde aantrekkelijk is evenwel de constatering dat er veel shawwa's tussen lopen, dat zijn dames met de krulspelden nog in het haar. Deze spelden zijn te zien in alle kleuren: geel, oranje, rood, blauw, bruin, wit, groen. Ook al grijs en paars.

CURAÇAO OIL TERMINAL

brengt U

zaterdag, 21 April, 9:00 p.m. via TeleCuraçao

51ST ANNUAL ACADEMY AWARDS PRESENTATION

MASTER OF CEREMONIES

JOHNNY CARSON

The Performers

OLIVIA NEWTON-JOHN "Hopelessly Devoted to You" — JOHNNY MATHIS and JANE OLIVOR "The Last Time I Felt Like This" — DONNA SUMMER "Last Dance" — DEBBY BOONE "When You're Loved" — BARRY MANILOW "Ready to Take a Chance Again" — SAMMY DAVIS, JR. and STEVE LAWRENCE "Not Even Nominated" — FRED EBB and LARRY GROSSMAN "Special Musical Material"

Presenters

LAUREN BACALL - ROBBY BENSON - RAY BOLGER - YUL BRYNNER - GEORGE BURNS - DYAN CANNON - JAMES CÖBURN - FRANCIS FORD COPPOLA - DOM DeLUISE - RICHARD DREYFUSS - MIA FALLOW - CARY GRAND - JACK HALEY - AUDREY HEPBURN - SHIRELY JONES - RUBY KEELER - MARGOT KIDDER - KRIS KRISTOFFERSON - CAROL LYNLEY - ALI McGRAW - SHIRLEY MacLAINE - DEAN MARTIN - STEVE MARTIN - NICK NOLTE - KIM NOVAK - GREGORY PECK - VALERIE PERRINE - CHRISTOPHER REEVE - GINGER ROGERS - DIANA ROSS - RICKY SCHRODER - BROOKE SHIELDS - MAGGIE SMITH - MAUREEN STAPLETON - DANNY THOMAS - JACK VALENTI - JON VOIGHT - JOHN WAYNE - RAQUEL WELCH - PAUL WILLIAMS - ROBIN WILLIAMS - DAVID L. WOLPER - NATALIE WOOD

BELANGRIJK NIEUWS! VAN wulfen & wulfen

OPRUIMING

EEN KLEIN GEDEELTE VAN HET BELANGRIJKE NIEUWS IN ONZE OPRUIMING

Flotte shirts uit onze YOUNG MAN SHOP, strak getailleerd in goede designs, div. merken, o.a. Domo - Linc - Orlando en Globetrotter van 39,- voor 25,- van 45,- voor 27,50 van 49,- voor 29,-

Dassen van 12,90, 14,90 en 16,90
NU voor 4,90

HEREN SHORTS ZEER SCHERPE PRIJZEN

De gehele collectie overhemden, ook van het bekende Zweedse merk "Melka", nu voor uitzonderlijk lage prijzen, zoals: effen katoen/polyester (wit, blauw, grijs, beige etc.) van 37,50 voor 24,50

geklede dessins, waaronder goede streepdessins, slank model van 42,50 voor 27,50 van 45,- voor 29,- van 45,- voor 29,- van 45,- voor 29,-

Een uitgebreide sortering pantaloons met ruimere pasvorm, de ideale kantoorpantalon. Ook diverse modellen voor uw vrijetijd. Alle prijzen met kortingen van 30 tot 60%.

Een leuke slanke pantalon met modieuze achterzak in zwart en 4 modekleuren van 69,- voor 49,-

Wat kostuum betreft kiest U ditmaal uit meer dan 100 klassieke en sportieve pakken. Merken als Mc. Gregor, Bodyguard etc. garanderen U kwaliteit voor weinig geld.

YOUNG MAN SHOP overhemden effen kleuren en merken alle maten.

NU

HALVE PRIJS

Restanten pantaloons zowel klassiek als sportief.

HALVE PRIJS

Ook extra grote maten.

Seizoen Olympia fijn streepdessin met nylon knopen van 4,90 voor 3,25

Bix diverse typen van 4,90 en 4,95 voor 2,95

Restanten vrije - tijds kleding zoals "Mc. Gregor" kostuums etc. alle maten, div. soorten jacks voor de HALVE PRIJS

Mc. Gregor jersey shirts met zeer kleine foutjes effen modekleuren korte mouw van 45,- voor slechts 9,90

Triest pull polo's en T-shirts. Ook jeugdige polo's uit onze YOUNG MAN SHOP. Nu 50% korting

Overige restanten voor slechts 59,- en 69,-. Ook nog een beperkt aantal blazers in donker-blauw en zwart tegen een aantrekkelijke prijs.

X X STRADA SHOPPING CENTER LIQUIDATIE uitverkoop!

alles tegen wijkprijzen!

Profiteer NU van: Modieuze, trendy, kwaliteitsvolle, o.a. kleding, hangmaten, decoratie, lampen, boot sturen, enz. enz.

Beurs New York

afco industrial inc	34		hmmco steel center corp	
akzon inc	12	5/8	hnt hwy/dutch airlines	
alcan aluminum ltd	3	3/8	kraft co corp	
algonquin powers	16	3/8	kroger co	
allied chemical system	34		lohmco corp	
aluminum co of america	54	7/8	littin industries inc	
amax inc	51		lockhead aircraft	
amcor hess corp	31	3/8	louisiana	
american airlines inc	12		louisiana field and co	
american can	36	1/8	martin mardetta corp	
american broadcasting co	36		may department stores	
american can co	36	3/4	mcw inc	
american dynamid co	27		modernco douglas corp	
american electric powers	21	7/8	mack and co	
american express	30	3/4	metco goldwyn mayer	
american home products corp	26	1/2	metco goldwyn mayer	
american motors corp	8	1/2	minn state mining and mng	
american national resources	24		mobit oil corp	
american standard inc	49	3/8	monsanto	
american tel and tel	59	3/4	motorola	
amf x corp	15	1/8	nabisco inc	
amp inc	16	7/8	nac can corp	
amco pittsburg corp	14	5/8	net cash master	
amstar industries	36	1/4	net distillates and ch m	
amco st l corp	21	3/8	net gypsum co	
amstar st-ill corp	21	3/8	net steel corp	
amsco ltd	18		net stl corp	
arcelco inc	44	3/8	nigam mohawk p w	
ashland oil inc	64	1/8	nir industries	
atlantic richfield co	39	1/4	nirfield and western r	
at&t corp	23	1/8	with american philips	
at&t corp stl	41	5/8	north atlantic gas	
bacard corp	24	1/2	occidental petroleum co	
bacard corp	46	5/8	oil corp	
burlington northern inc	70	5/8	pacific gas and electric	
burrhoughs corp	25	3/8	pacific light co	
canadian pacific	4	1/2	pam american world airwa	
carling okear	56	3/4	pegson inc	
central tractor co	42	3/8	pegson inc	
central tractor co	29	1/8	philip merrill inc	
chase national corp	31	7/8	philips glasslamp nv	
chassis syst m	9	7/8	philips-petroleum	
chrysler corp	23	5/8	phillips corp	
citi corp	61	3/8	procter and gamble co	
citibank corp	40		public service of c and	
colt-industrie inc	8		public service of c and	
colt-industrie inc	27	7/8	rea corp	
columbia gas syst m	24	1/2	realtime group inc	
commonwealth Edison	44	3/4	republic steel corp	
communications sat lltc	23	5/8	royal dutch (rj) and	
consolidated natural gas	38	1/2	royal dutch-petroleum	
continental can co	28	1/2	royal dutch-petroleum	
continental oil	16	1/2	sanitex corp	
continental telephone corp	34	3/8	schlumberger corp	
control data	49	3/8	sears roebuck and co	
cpc int'l national	34	1/8	shell oil co	
crown zellerbach	34	1/8	southco	
cubore corp	11		southern pacific co	
curtiss-wright corp	14	7/8	southern railway	
curtiss-wright corp ++	23	5/8	spw utilities inc	
dart industries	42	3/4	standard brands	
dow chemical	26	5/8	standard oil co of calif	
du pont (ci) de nemour	132	1/4	standard oil co of indiana	
eastern airlines	8		sterlings drugs	
eastman kodak co	62	3/4	studebaker-warrington in	
el Paso nat gas	18		sun oil company	
el Paso nat gas	55	5/8	sun oil company pr f	
el Paso nat gas	52		syntax corp	
el Paso nat gas	43	7/8	tandy corp	
el Paso nat gas	29	3/4	tyndarcraft inc	
el Paso nat gas	40	1/4	temcor inc	
el Paso nat gas	44	1/8	texaco	
el Paso nat gas	27		texaco instruments inc	
el Paso nat gas	27		texaco instruments inc	
el Paso nat gas	17	3/4	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	48		texaco instruments inc	
el Paso nat gas	33		texaco instruments inc	
el Paso nat gas	59	1/8	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	12		texaco instruments inc	
el Paso nat gas	41	1/4	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	45		texaco instruments inc	
el Paso nat gas	26	1/4	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	19	5/8	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	18		texaco instruments inc	
el Paso nat gas	28	7/8	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	11	3/4	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	41	1/4	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	26	3/8	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	39	1/2	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	17	3/8	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	34	1/8	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	67	5/8	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	25	3/8	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	13	1/4	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	306	1/8	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	22		texaco instruments inc	
el Paso nat gas	39	7/8	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	30	3/4	texaco instruments inc	
el Paso nat gas	45		texaco instruments inc	
el Paso nat gas	24			

Minister Villegas disclosed that the General of the UNCTAD promised in addition to organise a World Financial and Technical Assistance for the Development of the Latin American Biological Research at the International Centre of Ecology, both of which subsidaries of IVIC, Venezuelan institute of scientific research. UNESCO also indicated it would be prepared to provide technical assistance to the Venezuelan institutes. These would be concerned with the study of man and his environment, with research on the life of Venezuelans and on improving the quality of life as well as research on resources and the best exploiting them. These institutes would be closely with technical research.

Japan will consume a further 10 per cent and the rest of the world 23 per cent. Looking forward to 1990, the total world oil consumption is estimated at 75,000,000 barrels daily and this will represent 41 per cent of overall energy consumption in that year. The figures for the proportions of consumption in 1990 are as follows: USA 31 per cent, Western Europe 20 per cent, Japan 10 per cent and the rest of the world 31 per cent.

Positief en zeer bepalend voor het heden

Door: NOCHI WILLEM

In 1945 waren er van de 5978 inwoners op Bonaire slechts 102 kiesgerechtigd. Dit kwam doordat er in die tijd alleen maar mannen mochten stemmen en dan ook nog enkel diegenen die een bepaalde economische status hadden in de gemeenschap. In die tijd waren er drie kandidaten voor het statencollege, dat toentertijd uit 15 man bestond. De kandidaten waren de heer M. Marchena, de heer L.D. Gerharts en de heer Booi. Zij behaalden respectievelijk 12, 44 en 38 stemmen, zodat de heer L.D. Gerharts gekozen was. Doordat echter Gerharts verzuimde zijn geloofsbriefjes op tijd in te leveren, functioneerde het statencollege van 1946 - 1950 met 14 man.

Broertje Janga, initiatiefnemer van de cambiobeweging die op Bonaire nu 30 mei op gang kwam.

In 1948 bij de invoering van het algemeen kiesrecht waren er 2224 kiesgerechtigden. Opvallend was dat er toen aanzienlijk meer vrouwen waren dan mannen. Op 4 juni 1951 werden de eerste eilandsraadsverkiezingen gehouden. Er waren in totaal 2362 kiezers, waarvan slechts 779 van het mannelijk geslacht. In deze tijd zien wij ook voor het eerst de controverser Rincon Playa ontstaan. Twee partijen doen mee aan deze verkiezing, te weten de Partido Boneriano Uni van de heren Gerharts en Abraham en de Partido Progresista Boneriano van de heer Booi. Eerstgenoemden behaalden 4 zetels van de zeven en werden dus de grootste partij.

BRIONKAZERNE
Op 2 juli 1951 werd de eerste eilandsraadsvergadering gehouden in de Brionkazerne. Op 13 juli van datzelfde jaar wordt de eerste vrouwelijke gedeputeerde gekozen. In deze tijd distantiëren Gerharts en Abraham zich van elkaar en komt Abraham met de nieuwe partij Partido Democratico Boneriano. In het begin was hij geallieerd met de Nationale Volkspartij uit Curacao, maar later verbond hij zich meer en meer met de Democratische partij van Curacao. De heer Gerharts sloot zich aan bij de partij van de heer Booi en bij de Statenverkiezing van 1954 kwamen zij uit op de lijst van de Partido Progresista Boneriano Uni.

Deze partij wist in dat jaar de overwinning te behalen en toen werd de heer L.D. Gerharts vertegenwoordiger van Bonaire in de Staten. In 1956 dient de heer Gerharts zijn ontslag in als Statenlid en wordt hij opgevolgd door de heer B.E. St. Jago. In 1955 bij de eilandsraadsverkiezingen behaalt de Partido Democratico Boneriano van de heer J. Abraham de overwinning.

CAMBIO

Vanaf 1955 tot en met 1969 is het steeds de P.D.B. die in de regering zit. Na de rellen van 30 mei op Curacao ontstaat er op Bonaire een cambio-beweging onder leiding van de uit Rincon geboren Broertje Janga. Deze groep weet tijdens de Statenverkiezing de meerderheid te behalen en de heer Janga wordt Statenlid.

Tijdens deze periode treedt de heer Rudi Ellis ook uit de

afgekort A.B.O. Opvallend is het feit dat de heer Jopi Abraham de oude garde van de P.D.B. heeft weten te overtuigen dat de jongeren in de partij de leiding moeten gaan nemen, wil de P.D.B. overlevingskansen hebben. Ook op de andere lijsten is een verjonging waarneembaar bij de kandidaten.

Ondertussen zal de bevolking van Bonaire op 25 april aanstaande een uitspraak moeten doen: of continuering van de regering Ellis, of de kans geven aan de Democratische partij/of de A.B.O.

Noemenswaard is het feit dat bij de invoering van de ERNA een vergadering waarneembaar is geworden in de afhankelijkheidspositie die Bonaire heeft moeten innemen tegenover Aruba, maar vooral tegenover Curacao.

Hier volgen enkele belangrijke feiten:

In 1951: Bonaire krijgt een eigen Dienst Openbare Werken.

In 1952: Bonaire krijgt Bevolking en Burgelijke stand, departement voor Landbouw, veeteelt en visserij, lijntelefonie, eigen openbaar vervoer, eigen brandweer en

KRALENDIJK. - In dit artikel willen wij U een indruk geven in de politieke ontwikkeling op Bonaire vanaf ongeveer 1945. Dit artikel pretendeert geenszins volledig te zijn maar beoogt meer een algemene indruk te geven van onze Bonaireaanse politieke geschiedenis. Een aantal gegevens is gehaald uit het boek van Dr. Johan de Hartog over Bonaire.

eigen watervoorziening.

In 1953: Bonaire krijgt zijn eigen gezondheidsdienst, eigen haven- en loodswezen, lucht-havendienst, toerisme, domein-beheer en eigen onderwijszaken.

In 1955: Eigen departement van Sociale Zaken.

In 1978: Eigen Bureau Cultuur en opvoeding; eigen bureau voor sportzaken. Gesteld kan worden dat de ontwikkeling die het politieke leven van Bonaire sinds 1945 doorgemaakt heeft, als ook de betekenis van de Bonaireaanse vertegenwoordiger bij het politiek spel der Staten, als het ware het anker is waaraan Bonaire ligt. Het is te hopen dat deze positieve ontwikkeling zich blijft voortzetten met de inzet van eenieder ongeacht geloof, ras, cultuur of economische status.

Amigoe-enquete op Bonaire wijst uit:

Wens naar één onafhankelijk Antillen

Door: NOCHI WILLEM

KRALENDIJK. - De Amigoe-redactie op Bonaire heeft geprobeerd een indruk te geven, van het denken hier op Bonaire ten aanzien van het economisch leven, de staatkundige structuur, het leven en het onderwijs.

Deze vier punten zijn voorgelegd aan een aantal representatieve personen uit het bedrijfsleven, het vakbondswezen en de politieke wereld. Deze week de reacties van het bedrijfsleven en vakbondswezen. In de volgende Na-pa de meningen van onze politici. De Amigoe hoopt hierdoor een steentje bij te dragen aan een harmonieuze ontwikkeling van ons eiland. Ongetwijfeld zal de komende regering terdege rekening moeten houden met de gedachtengangen in dit artikel gepubliceerd. Het is van groot belang dat deze wensen opgenomen worden in het regeringsprogramma, omdat het per slot van rekening deze drie pijlers zijn, waarop onze hele gemeenschap moet steunen. Het zoveel mogelijk tegemoetkomt aan deze streefpunten, uiteraard binnen de grenzen van het reële, zal alleen maar positieve resultaten opleveren voor de stabiliteit van onze economie, waarbij ook het sociale aspect beter tot haar recht kan komen.

Nationbuilding

moet grote rol

gaan innemen

De vragen die door de Amigoe gesteld werden waren als volgt:

Wat is Uw mening over de toekomstige staatkundige structuur van de Nederlandse Antillen in het algemeen en van Bonaire in het bijzonder.

Wat dient er volgens U gedaan te worden op het economisch terrein c.q. uitbreiding van het economisch leven en consolidering hiervan.

Wat dient volgens U gedaan te worden op sociaal terrein op Bonaire.

Hoe dient het onderwijs eruit te gaan zien; m.a.w. wat zullen de nieuwe doelstellingen van het onderwijs moeten zijn.

Wat doet U en/of Uw

vereniging aan informatie en formatie van Uw leden?

EEN ANTILLEN

In grote lijnen kwamen de meningen op staatkundig terrein op het volgende neer:

Bijna alle sectoren zijn vóór een onafhankelijk Antillen met een zo groot mogelijke mate van zelfstandigheid voor de eilandgebieden. Voornamelijk om economische redenen is hiervoor te pleiten. Het is slechts mogelijk om met een stabiele economie van het land met een gerust hart de autonomie tegemoet kan gaan. Het eilandgebied Bonaire moet voorshands zoveel mogelijk proberen de decentralisatie-planning door te voeren, zodat de meeste dingen op Bonaire zelf kunnen gebeuren.

ONTWIKKELING

Verder zal heel veel aandacht besteed moeten worden aan de mentale ontwikkeling, zodat de bevolking zich na de onafhankelijkheid een gezonde mentale instelling eigen heeft gemaakt, waarbij vooral inzet,

doorzettingsvermogen en persoonlijke verantwoordelijkheid een grote plaats moeten innemen. De eenheid van de Antilliaanse natie zal de waarborg moeten zijn voor het behoud van de zelfstandigheid van de eilanden en de soevereiniteit van de Antillen. Dit geeft meer kans op het behoud van eigen cultuur en identiteit en garandeert een grotere mogelijkheid om ongewenste buitenlandse invloeden te bestrijden en te beperken.

Indien deze eenheid niet haalbaar is zal Bonaire een directe band met Nederland moeten aangaan om de ontwikkeling tot een grotere onafhankelijkheid te bewerkstelligen. Het is van groot belang dat Bonaire een actieve rol gaat spelen bij de creatie van nieuwe staats-verhoudingen, vooral wanneer Aruba steeds aan de kop staat met zijn vele eisen en absolutistische filosofien.

INVESTERINGEN

Wat betreft economisch terrein waren de ondervraagden van mening dat er op Bonaire hieraan al veel wordt gedaan. Investeren bv in de airport, uitbreiding van hotels, uitbreiding van het water- en energiebedrijf, wegeaanleg, aantrekkende kleine industrie (zoutindustrie). Voor een gezonde economische politiek is echter dit alleen als grondslag niet voldoende. Enige uitbreiding van het economisch leven is zonder meer wenselijk. Men dient hierbij wel rekening te houden met de noodzakelijke manpower. De scholing van de bevolking dient aangepakt te worden om te voorkomen dat men alleen op invoer van buitenlandse krachten moet steunen. Wij moeten ook steeds in het oog blijven houden dat Bonaire een ontwikkelingsland is. Uitbreiding van onze economie moet gezocht worden in de richting van importvervangende industrieën en selectief toerisme.

Men moet aan deze industrie echter geen monopolistische status te geven, want dit is ten nadele van de bevolking. Er moet in onze economische ontwikkeling een halt toegevoerd worden aan de gewenning aan allerlei luxe, we moeten wat dit betreft stoppen met het volgen van het voorbeeld van rijke geïndustrialiseerde gemeenschappen.

Ten aanzien van de prijsontwikkeling blijft het noodzakelijk dat de overheid de bevolking in de prijsvorming van afzonderlijke producten en diensten wanneer er sprake is van machtposities. Ook wanneer over de hele linie onverantwoorde prijsbewegingen voorkomen, moet de overheid een algemene prijsstop kunnen

afkondigen. Zeer zeker zal een geregelde, adequate verbinding over zee positieve gevolgen hebben over onze economie. De begrippen akkerbouw, veeteelt en visserij schijnen meer en meer modewoorden te zijn zonder inhoud. Onontbeerlijk is het dat daadwerkelijk gewerkt wordt aan een pinnmatige aanpak in deze sectoren. Een volk dat niet in staat is ook maar de minste hoeveelheid van haar voedsel te produceren, zal steeds de prijs moeten betalen welke haar opgelegd wordt van buitenaf.

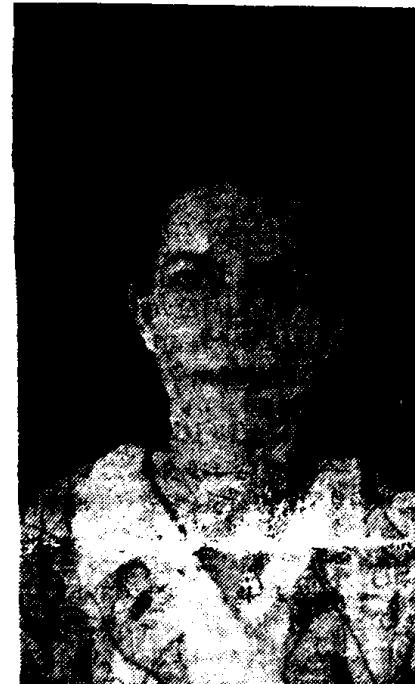
ZELFPRODUCTIVITEIT

Op sociaal terrein was men over het algemeen van oordeel dat de aspecten van samenleven en samenwerken een zeer belangrijke plaats moeten innemen. De bevolking moet inzicht krijgen in het begrip van zelfproductiviteit. Er zullen ontwikkelings- en motivatiecur-sussen georganiseerd moeten worden in alle wijken op ons eiland. Diverse sociale voorzieningen moeten in de wetgeving rechtskracht vinden; b.v. onderstanden, subsidiegelingen, recht op werk, onderwijs, sport en vermaak. Bij een integrale aanpak kunnen al deze voorzieningen in de juiste banen geleid worden en dan formeel worden geregeld. Het ouderdomspensioen zou telkens verhoogd moeten worden wanneer de prijsindexering een zekere percentage bereikt heeft. De feitelijke bestaande verschillen in beloning voor gelijkwaardig arbeid tussen mannen en vrouwen dienen te worden opgeheven. Men moet streven naar de 40-urige werkweek.

ONDERWIJS

Het onderwijs zal volgens de ondervraagden op Antilliaanse leest geschoeid moeten worden. Hierbij moet het aspect van nationbuilding een zeer belangrijke rol gaan spelen. Het onderwijs zal die kennis, attitudes en vaardigheden moeten bijbrengen die de burgers in staat stellen hun afhankelijkheidsrelatie op economisch en politiek terrein te doorbreken. Het onderwijs moet de burgers ook in staat stellen samen te werken met anderen. Verder dient het onderwijs een effectievere gerichtheid te krijgen ten aanzien van de behoeftes van onze gemeenschap. Een onderwijs gericht op internationalisatie bijvoorbeeld van de Bonaireaanse burger voorkomt frustraties en bekrompenheid. Mede in verband met een onafhankelijkheid in de naaste toekomst is een gezonde ontwikkeling van zelfwerkzaamheid en zelfkritiek uiterst belangrijk. De rol in het eerste milie (gezin) is hier van eminent belang. Onderwijs moet in het algemeen een

Een opname van een van de allereerste openbare bijeenkomsten in landhuis Guatemala.

Rose Heitkonig werd op 13 juli 1951 de eerste vrouwelijke Bonaireaanse gedeputeerde.

volkszaak worden, waarbij televisie en contactavonden voor ouders veel kunnen bijdragen. Het om en bij-scholing van ouders kan hier wonderen doen (je kunt je kinderen iets niet bijbrengen als je het zelf niet weet.). Het onderwijs moet meer verdiept onderwijs worden.

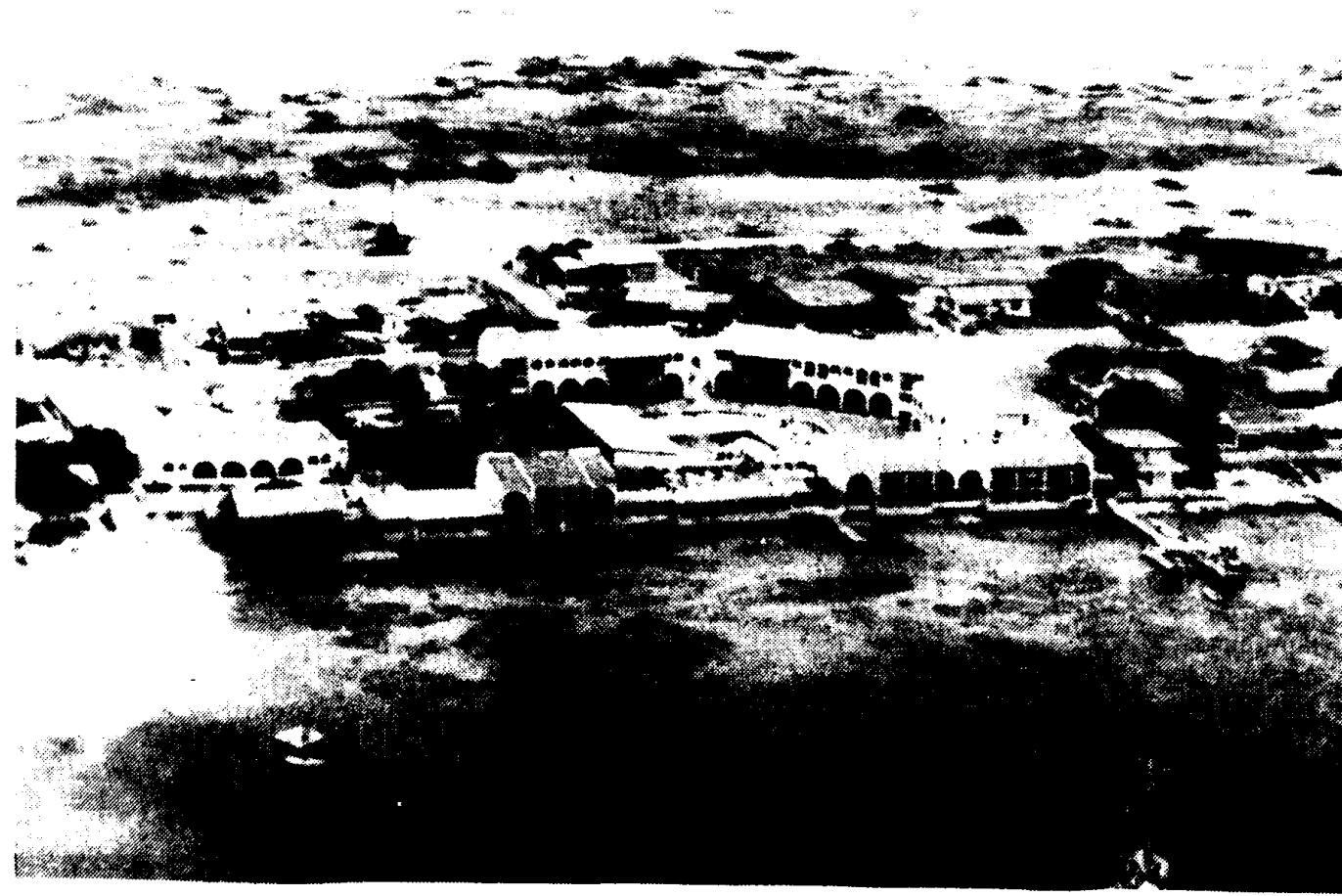
WERKLOZEN

Gezien het feit dat een groot gedeelte van de werklozen jeugdige personen zijn, die dikwijls verkeren in minder gunstige milieu omstandigheden, die de oorzaak zijn van frekwente absentie op school of zelfs in het geheel niet volgen van onderwijs, ziet men het invoeren van een leerplicht-wet als dringend. Een oplossing dient gezocht te worden voor het probleem van tekort aan materiaal en leermiddelen. Het is zeer ongunstig lesgeven met lege handen! Voor het onderwijzend personeel dienen er mogelijkheden geschapen te worden voor zgn. "refreshment-kursussen". De Bonaireaan is over het algemeen werklustig, maar wanneer hij geen opleiding heeft kunnen genieten, omdat dit er eenvoudig niet is, dan zullen wij het frusterende systeem behouden van: of werkloosheid of van tijd tot tijd drie weken in de werkverschaffing. Onderwijs is een van de belangrijkste, zo niet de belangrijkste pijler, waarop de vooruitgang van elke samenleving steunt.

INFORMATIE

Informatie en formatie bereiken velen door middel van verenigingsbladen, studiedagen, congressen en het laten volgen van cursussen in het buitenland van de leden. Centraal in de groeps-ontwikkeling werd steeds gesteld de verantwoordelijkheid, samenwerking en zelf-werkzaamheid.

Tot zover een samenvatting van de gedachtengangen op Bonaire in de bedrijfssector en vakbondsector. Het is nu dus zaak dat straks de regering die na 25 april aan de macht komt degelijk rekening zal houden met hetgeen in dit artikel naar voren is gebracht.

Rudy Kousbroek, De waanzin aan de macht

Kwijlen bij kreten

De beste 1-aprilmop die ik ken, is uitgehaald door Rudy Kousbroek. Hij ontzette de lezers van het NRC/Handelsblad met het "nieuws" dat de Nederlandse regering in het diepste geheim een Nota Wetenschappelijke Taalrenovatie voorbereid had. De Commissie die aan de nota gewerkt had, kwam met opzienbare spellingvoorstellen. Omdat alle voorgaande vereenvoudigingen niet het verwachte rendement in het onderwijs hadden opgeleverd, besloot de commissie de wortel van het spellingkwaad te lijf te gaan. Met een botte bijl hakte ze in op het alfabet, en kijk: de helft van de letters versplinterde. Als illustratie van een tekst in de "nieuwe" spelling drukte het NRC/Handelsblad de beginregel van een beroemd gedicht af: FAM FILIM KLUS TE SE TE SE KLUTST FURT YM YMTELUSE TYMYMH

(Voor het geval u er niet uitkomt: Van Willem Kloos: "De zee, de zee klotst voort in eindeloze deining"). Te krankzinnig om er geloof aan te hechten? Ja en nee. Ja, als je alleen let op het resultaat, want dat is absurd. Nee, als je let op de manier waarop Rudy Kousbroek zijn nep-commissie laat argumenteren. Het is precies de stijl die spellingvernieuwers gebruiken. Het is het jargon dat strijders voor welke "heilige" zaak ook in de mond nemen. Medestanders reageren op zo'n jargon als het hondje van Pavlov: de bel rinkelt, de lamp brandt en door de geconditioneerde reflex begint het hondje te kwijlen voor zijn eten er is. Wordt de bak hem voorgezet, dan schrokt hij hem verlekkerd leeg; te laat ontdekt hij dat er onverteerbare brokken steen in de bak zaten, misleid als hij is door de vertrouwde signalen.

De inleiding op de concrete voorstellen tot spellingswijziging is een schoolvoorbeeld van zo'n tekst vol modieuze signaalwoorden. De commissie wil "een wetenschappelijke spelling van het Nederlands, een spelling die niet alleen moet steunen op fonologische criteria maar ook door verregaande klankvereenvoudiging moet leiden tot een nieuw taalbewustzijn". Het beleid moet daarbij gericht zijn "op een drastische taalnivellering, die aansluit op de democratiseringstendensen die leven in onze huidige samenleving". Bij de signalen "wetenschappelijk", "klankvereenvoudiging", "taalbewustzijn", "taalnivellering" en "democratiseringstendensen" gutst het kwijl uit de monden van de kretenslakers. Ze happen toe. Maar krijgen een zwaar gevoel in de maag als ze bij de concrete voorstellen komen. De nep-commissie betooft daar, dat het verschil tussen bij voorbeeld de S en de Z of een klasse-onderscheid handhaaft. Zeggen de meeste Nederlanders niet "het sout en de zuiker?" Nou dan, weg met het verschil, schrijft overal S.

En zo redenerend schraapt de denkbeeldige commissie dertien letters van het alfabet. Het resultaat is absurd, maar verkregen door het logisch doortrekken van de redentaties van de hollawaaiers. Hoe hol de kreten werkelijk zijn blijkt bij het nauwkeurig bekijken van de signaalwoorden. Een wetenschappelijke spelling, die bestaat helemaal niet. Wordvervuiling toegepast op het woord "wetenschappelijk". Zodra iets wetenschappelijk genoemd wordt, zitten hele volkstammen te sidderen van verering. Terwijl wetenschappelijk niets anders wil zeggen dan: Je kunt eventueel de onjuistheid van de uitspraak aantonen in die betekenis is: "De wereld is vierkant" een wetenschappelijke uitspraak. Maar de onjuistheid van een spelling aantonen? Een onmogelijkheid. Zo ook de term klankvereenvoudiging. Een vout is weliswaar troef, maar een klank eenvoudiger maken dan hij is? Een onmogelijkheid! Er wat te denken van een "klankvereenvoudiging die moet leiden tot een nieuw taalbewustzijn?" Kolder in het kwadraat. En wat is "taalnivellering" anders dan taalverslechtering, alleen met net zo'n mooie term uitgedrukt, als wanneer men een werkloze een lid van de arbeidsreserve noemt. Iets negatiefs met een positief woord aanduiden. En zodra het woord "democratiseringstendensen" valt, moet een tegenstander wel zijn mond houden, wil hij niet voor verwerpelijke fascist gehouden worden.

De 1-Aprilmop van Rudy Kousbroek toont aan dat in naam van allerlei goede zaken heel wat verkeers aan de man gebracht wordt. Bij voorbeeld een onbruikbare spelling. Dit stuk van Kousbroek is Kousbroek op zijn best in de bundel "De waanzin aan de macht". Een wat lucide benadering van een gegeven met een serieuze kern. In andere

Rudy Kousbroek. Zijn polemische NRC/Handelsbladartikelen verschenen onder de titel: "De waanzin aan de macht".

vroeger alles beter was. Het is juist de progressief in hem die zijn inspiratiebron is. Ware democratie gaat uit van vrije mensen. Dat zijn mensen die recht hebben op een goede opleiding, in plaats van de kwezelarijen te moeten aanhoren waar zo nu mee lastig gevallen worden. Zo stelt hij over kunstgeschiedenis dat daar niet gekletst moet worden over hoe mooi iets was, maar dat de kinderen gevraagd moet worden wat er linksboven op het schilderij te zien was. Ware democratie gaat uit van volwassen mensen. Zo vindt hij de onvoorstelbaar laag-bij-de-grondse babbelziekte van de radio in feite een aanslag op de democratie.

Het beeld van Nederland dat Rudy Kousbroek schetst, is dat van een land waar de waanzin aan de macht is. In naam van de democratie wordt er door een klein en anoniem groepje smaakmakers door

middel van taalvervuiling gewerkt aan het om zeep helpen van de grondslagen van de democratie. "Het gelijk van een columnist duurt een kolom lang", is wel eens gezegd. Ik vrees dat dat niet opgaat bij Rudy Kousbroek. Het kwezen is daarvoor een te wijd verspreide eigenschap. De taal een te begerlijk instrument om niet overal misbruikt te worden.

B.JOS DE ROO

Rudy Kousbroek, De waanzin aan de macht. Meulenhoff, Amsterdam.

Voodoo als symbool van de vrijheid

Alejo Carpentier's magisch realisme

HET "MAGISCH REALISME", dat behalve de historische feiten ook de mythische en kosmische dimensies van de geschiedenis laat meespelen, is één van de belangrijkste kenmerken van de Latijnsamerikaanse literatuur. Een mooi voorbeeld is Alejo Carpentier's "El reino de este Mundo". Alejo Carpentier, die zelf in Cuba geboren is, bestrijkt in dit boek zo'n zestig jaar uit de geschiedenis van Haiti. Het historisch materiaal valt uiteen in vier stukken. Het eerste gedeelte speelt zich af in de zestiger jaren van de achttiende eeuw. Het tweede is de periode na de Franse Revolutie tot de dood van generaal Leclerc in 1802. Het derde gedeelte beperkt zich tot 1820 met de val van Henri Christophe en het laatste gedeelte vindt plaats rond de eerste helft van de twintiger jaren van de negentiende eeuw.

De zuiver historische feiten worden nauw verweven met magische, kosmische gebeurtenissen. Mackandal, die talrijke "shons" vergiftigd, is begiftigd met bovennatuurlijke gaven. Bouckman begint zijn opstand nadat er een overeenstemming is bereikt tussen de goden. Henri Christophe tekent zijn eigen doodvonnis door de katholieke godsdienst te prefereren boven de Voodoo en hij sterft verlaten in een paleis, dat ironisch genoeg "Sans-Souci" heet.

Eenzelfde structuur van feiten versus magische gebeurtenissen vinden we in miniatur terug bij de hoofdpersoon van "El reino de este Mundo", de slaaf Ti Noel. Uitgaande van alleen de "werkelijkheid" zou er voor hem weinig reden zijn tot optimisme. Als slaaf moest hij werken op een plantage, na de revolutie moet hij dwangarbeid verrichten voor Henri Christophe. Na elke opstand volgt weer repressie. Na elke berg volgt weer een berg. Geen wonder dat Ti Noel dan ook op een gegeven ogenblik een lied zingt dat gericht is tegen alle koningen.

De "Grote Goden van de Overkant" inspireren Ti Noel echter om toch door te gaan met zijn strijd voor de vrijheid. Noel, wat in het Frans Kerstmis betekent, voelt zich dan herboren, als "de gier die op de zon wachtte". Zodoende

Voodoo als symbool van de vrijheid. primitief geloof in magische krachten, maar een symbool van de vrijheid.

sublimeert Carpentier de geschiedenis van Haiti tot de eeuwige strijd van de mens tegen zijn onderdrukkers en de Voodoo is dan niet meer een

WALTER PALM
Alejo Carpentier: El reino de este Mundo (Seix Barral)

Latijns-Amerikaanse literatuur

"Pedro Paramo" weer herdrukt

Het geheime spel van Juan Rulfo

EEN VAN DE meesterwerken uit de hedendaagse Mexicaanse literatuur is een dun boekje van Juan Rulfo getiteld "Pedro Paramo".

Een novelle met een irreële sfeer van spoken, mysterieus geritsel en gemompel, klokken die drie dagen luiden, waardoor iedereen doof wordt, begrafenissen die uitlopen en hele volksfeesten worden, met circus en al. Een irreële sfeer dat bovendien versterkt wordt door lyrische passages als deze:

Juan Rulfo's geheime spel.

"Al recorrerse las nubes, el sol sacaba luz a las piedras, irisaba todo de colores, se bebía el agua de la tierra, jugaba con el aire dándole brillo a las hojas con que jugaba el aire". (vertaald: Toen de hemel opklaarde, poetste de zon de stenen, gaf alles een tintje, dronk het water van de aarde, speelde met de wind, en glansde de bladeren waarmee de wind speelde).

Het begint allemaal als een zekere Juan Preciado, als Telemachus, teruggaat naar zijn geboortedorp Comala om zijn vader Pedro Paramo op te zoeken. Paramo is inmiddels echter al overleden. Hij was een grootgrondbezitter, die de lakens uitdeelde in Comala. Lastige tegenstanders liet hij ter dood veroordelen door de administrateur, zijn obscure landtransacties werden door de notaris gelegaliseerd, en de vrouwen stonden tot zijn beschikking.

Juan Rulfo, die zelf in een dorpje geboren is, weet waarover hij schrijft als hij Comala beschrijft. Het dorpje wordt niet alleen beheerst door een CACIQUE, maar bovendien gaat er niemand op natuurlijke wijze dood.

Miguel valt van een paard, Fulgor wordt door rebellen doodgeschoten,

Eduviges pleegt zelfmoord, Susana's vader wordt gelineerd en Abundio vermoordt als Oedipus zijn eigen vader.

Tech vormt de beschrijving van het dorpje Comala slechts de aanleiding van een geheim spel waarin de scheidslijn tussen leven en dood, heden en verleden, schijn en werkelijkheid vervaagt.

Pedro Paramo is slechts schijnbaar de baas, want zijn enige echte liefde wordt niet beantwoord. De nostalgische verhalen over Comala van Juan Preciado's moeder blijken slechts een illusie te zijn. Het dorpje is niets anders dan een bloedhete, barre vlakte, een paramo.

Halverwege het verhaal komt de verbaasde lezer tot de ontdekking dat Juan Preciado de verteller van het verhaal zelf ook al dood is! Iedereen is al overleden, alleen herinneringen bestaan nog. Het verleden leeft nog, het heden is dood.

Juan Rulfo heeft met "Pedro Paramo" een schitterend web gesponnen van fantasie en werkelijkheid. Een fantastisch boek.

WALTER PALM
Juan Rulfo: "Pedro Paramo" (Editorial Planeta (Barcelona)

Schijnbaar onoplosbare moorden ontrafeld

TWEE NIEUWE Zwarte Beertjes. 'Op het verkeerde paard gewed' van Michael Maguire en 'Meisje? Vermoord' van Colin Wilson. De eerste titel wordt door de uitgever een thriller genoemd, de tweede is volgens die zelfde uitgever een detective. Het ontgaat mij eigenlijk wanneer men van een thriller en niet van een detective - of omgekeerd - moet spreken. In beide verhalen gaat het om meerdere schijnbaar onoplosbare moorden, die door een slimme held raglijn ontrafeld worden. In 'Op het verkeerde paard gewed' is de held een amateur speurder. Ene Simon Drake, oprichter van een renstal, wordt geconfronteerd met respectievelijk een moord, moordaanslagen, geheimzinnige bezoeken van vreemden die iets schijnen te zoeken, en de verdwijning van een van zijn staljongens. De politie schijnt zich niet bar voor de moeilijkheden te interesseren. Simon zal het dus zelf moeten opknappen, dat is duidelijk. In 'Meisje? Vermoord' lost een beroeps held de moeilijkheden op. Gregory Saltfleet is hoofdinspecteur van Scotland Yard en moet een zo op het oog gewoon geval van moord met verkrachting tot klaarheid brengen. De moordenaar heeft er voor gezorgd dat hij geen aanwijzingen heeft achter gelaten. Toch weet Saltfleet door scherp deduceren en combineren tot de overtuiging te komen dat hij de dader moet kennen. Uiteindelijk laat hij hem in de val lopen.

Aangezien ik de beide deeltjes na elkaar gelezen heb, ontkom ik niet aan een vergelijking. Hierbij valt een opvallend verschil in kwaliteit te constateren in het voordeel van Colin Wilson. 'Meisje? Vermoord' is een vlot geschreven, boeiend verhaal waarin toch het gewone, alledaagse, menselijke onvermogen ruimschoots aan bod komt. Wat dat betreft doet het enigszins denken aan de detectives/thrillers van de bekende Zweden met de buitenissige namen Sjowall en Wahoo. In zijn prettig leesbaar verhaal gunt Wilson zijn lezers tevens een kijkje in de wereld

van magie, seksuele perversie en duivels aanbidding. Dit klinkt allemaal gruwelijker dan het in het boek is.

Bij dit onderhand dertigste of eenendertigste boek van de ervaren rot Wilson steekt de eerstelling van Maguire wel heel schriel af. Het verhaal vloeit niet maar gaat met horten en stoten. Je hebt het idee dat de schrijver een vast schema van actie en rust gehanteerd heeft. Daarbij maakt hij gebruik van een irritante soort vlotheid. Ik zal u een paar voorbeelden geven van wat ik bedoel. Op p.86 komen we tegen "Gedurende die tijd bombardeerde ik mijn longen met nicotine, terwijl Barron doorging mijn reeds gekwelde zenuwen te pijnigen met een gladlopend verslag...". Voor de duidelijkheid: de ik-figuur is de held, Simon Drake, en Barron is een sluwe sportjournalist. Op p.106 vinden we "Hij lachte, waarbij het werk van zijn tandarts zichtbaar werd in de vorm van voldoende edele metalen om de Britse goudreserve te verduubellen". De hij-figuur is de rijke eigenaar van de renstal waarvoor Drake werkt, een gluipeer van het zuiverste water. En wat denkt u van deze onzin van p.186 "Alex stond voor ons als een vluchteling uit een popconcert. Hij was gehuld in een lichtpaars zijden hemd, gebleekte spijkerbroek en slippers." Alex is fotograaf voor een krant. Ik doe nog even een greep in de misleunen van de vertaler van 'Op het verkeerde paard gewed'. Er is herhaaldelijk sprake van lieden die voor de turf veiligheidsdienst werken. Nee, dit heeft niets te maken met verschrikkelijke dure turf, die speciale bewaking nodig heeft. We hebben hier te maken met het Engelse begrip 'turf' wat te vertalen zou zijn met renbaan of draf- en rensport. Zo laat de vertaler mensen onveranderlijk 'in' de tribune zitten. Op de vertaling van 'Meisje? Vermoord' valt weinig aan te merken. Ik sta eigenlijk verbaasd van het verschil. Beide boekjes zijn namelijk door dezelfde persoon vertaald. Mijn conclusie: 'Meisje? Vermoord', een uitstekende detective met een

perfect gevoel voor timing. 'Op het verkeerde paard gewed', een sordig geschreven, alerblerdster vertaalde thriller, die je ook detective zou kunnen noemen. Misschien wordt het tweede boek van Michael Maguire beter.

KEES VAN DER ZIJDEN

Op het verkeerde paard gewed
Oorspronkelijke titel: Shot Silk
Vertaling: Peter van Dijk
A.W. Bruna & Zoon
Zwarte Beertjes 1779

Meisje? Vermoord
Oorspronkelijke titel: The Schoolgirl Murder Case
Colin Wilson
Vertaling: Peter van Dijk
A.W. Bruna & Zoon
Zwarte Beertjes 1773

BALDADI

Mucha mucha ta baldadi.
Kón binibu na Flamingo
drenta kas di piskadó
pretende di purba kibra
nan negoshi di karkó?

Bo por yega brutu asina
maner'un diktador rabiá
bolu nan wea na kandela
djis pasobra bo n'ta gusta
kokolishi temperá?

Bo tin hopi siña ainda
promé bo logra graduá.
Si b'a kumpra nan
konfiansa
nan mes lo a bin siñabu
kón sa piska ku piská.

OPI april '79
Organisashon
Planifikashon
Independensia

Rookbommen en verbrijzelde gitaren

Have you heard the Who?

Op een regenachtige avond, tegen het einde van 1964 trad een onbekende groep genaamd the WHO (niet te verwarren met de W.H.O. of de World Health Organisation) voor 't eerst op.

Voor de aanwezigen in de Marquee Club in 't westelijke gedeelte van Londen viel Keith letterlijk zijn drumstel aan. Op die avond moesten verschillende drumstokjes er aan geloven. Na afloop kleefden zijn kleren aan zijn lichaam, en zijn onderkaak hing er maar een beetje bij van uitputting. Daltrey schreeuwde totdat hij hees was en smeet zijn mikrofoon op 't podium aan stukken. Townshend ramde gitaar in een versterker kapot terwijl Entwistle 't ietwat rustiger aandeed en zich concentreerde op 't spelen.

De bandleden geven toe dat de naam een publiciteits stunt was. („Have you heard the WHO? WHO? WHO?“) Tevens werden ze bekend door 't tumult tijdens hun optreden. De Muziek werd zo duidelijk van dat hun platenverkoop omhoog ging omdat men wilde horen wat er eigenlijk gezongen werd.

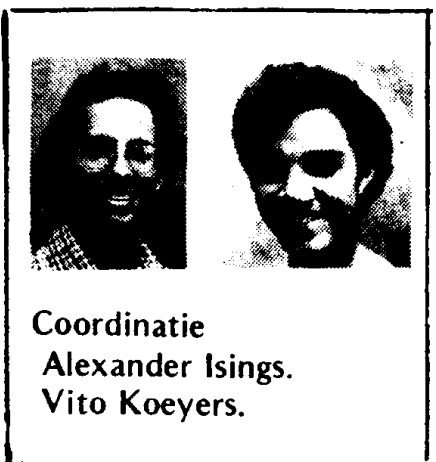
Toch duurde 't tot het Monterey Pop Festival, in juni 1967, voordat de WHO algemeen bekendheid verwierf. Daarvoor werden ze beschouwd als een band die zijn aanhang moest zoeken bij de jongeren van de laagere arbeidersklasse die geïnteresseerd waren en snel geïmponeerd waren geweld te gebruiken. Tijdens 't festival schrokken ze 't Amerikaanse publiek door 't ontsteken van rookbommen, 't verbrijzelen van gitaren en het overduidelijk zetten van 't drumstel. „I can see for miles“ was hun eerste hits in de VS. Latere nummers zoals „Whiskey Man“, „Picture of Lily“ en „Tattoo“ toonden de wildere zijde van de WHO. Townshend bezit de wonderlijke gave om de maatschappij te versieren om daarna de keurigheid van de realiteit weer te geven. Zijn talent kwam duidelijk naar voren toen hij de opera en film „Tommy“ maakte.

De dolle energie van de WHO is nooit succesvol door een ander groep geïmiteerd. Hun hit van 1965: „My Generation“ bracht 't gevoel van de fans van de britse bands uit die tijd naar voren: Hope I die before I get old“.

Keith Moon, „de huilende clown“. Overleed op 7 september 1977.

uit die tijd naar voren: Hope I die before I get old“.

Coördinatie
Alexander Isings.
Vito Koeys.

Op 7 september van vorig jaar overleed hij zijnde 32 jaar oud. De weinigen die hem kenden waren niet verbaasd over zijn dood. Hij was een rocker die erg intensief speelde en daarbij was hij ook nog een alcoholist. Hij bespeelde zijn instrumenten met 'n furie die de toeschouwers 't ergste deed vrezen voor 't drumstel. Als hij speelde ging hij als een bezetene tekeer, maar als zijn drummen in botsing kwam met zijn verslaving aan drank verloor hij meerdere malen 't bewustzijn. Hierdoor werd de machtige WHO 't zwijgen opgelegd. Zodra hij echter weer bij zijn positieven was snelde hij zich weer naar 't podium om met nog meer razernij zijn drumstel er van langs te geven. Naarmate hij ouder werd kon hij niet meer zo snel op been geholpen worden waardoor soms de concerten moesten worden uitgesteld. Keith werd na zulke concerten zo kwaad dat hij 't zwoor nooit meer een druppel aan te raken.

Poperwtjes

Door: MARGRIET WERKMAN-BORGHOLS

„In Palm Beach wordt de villa van wijlen Elvis Presley te koop aangeboden. Het huis bevat een sauna, een uitgebreide studio, en telt verder nog 8 kamers. De nabestaanden van Elvis vragen er het bedrag van 1 miljoen gulden voor.“

De Amerikaanse groep Southside Johnny en de Asbury Dukes is flink gehandicapt. Tijdens een concert verwondde de zanger zich namelijk zo ernstig, dat de verdere toernee moest worden afgezegd. Het slachtoffer viel op het te kleine concertpodium, midden in een berg snel brekende bierglazen, met het gevolg dat artsen zes uur lang zijn bezig geweest om alle glassplinters uit Johnny te verwijderen.“

De punkgroep „The Motors“ is van samenstelling veranderd. Gitarist Bram Tschakowsky is de groep „Battle-axe“ begonnen, terwijl Nick Garvey en Andy Macmasters onder de naam „Motors“ verder willen gaan.“

Nog een punkbericht. De Britse punkgroep „The Clash“ heeft historie gemaakt in de popgeschiedenis door een gedenkwaardige staking te houden. De groep weigerde in Engeland een concert te geven, omdat ze boos was over het feit dat haar muziek te weinig op de radio werd gedraaid.

Lowell George, de grote baas achter de groep „Little Feat“, is klaar met de opnames voor zijn solo-lp. Titel van deze plaat is „Thanks, I'll eat it here“.

De Nederlandse rockster Herman Brood zal binnenkort als filmster te zien zijn. Hij speelt de rol van disc-jockey in een film, die als titel meekrijgt: „Het wereldje“. Hans Vermeulen schrijft de muziek voor deze rolprent, die zich afspeelt binnen de Nederlandse popscene.

Het uitgetrokken budget voor deze film is 500.000 gulden.

Cat Stevens heeft zich onlangs bekeerd tot het moslimgeloof. Om die reden ook heeft Cat zijn naam veranderd in Yusuf Islam. „Young Bavarians“, is de naam van de gelegenheidsband, waarmee Rolling Stones gitarist Ron Wood momenteel door de States toert. Aan deze band verlenen niemand minder dan Keith Richards, Neil Young en Ringo Starr hun medewerking.

David Bowie vermaakt zich sinds enkele weken met zijn muziek vriend Brian Eno op het strand van Montreux. Bij slecht weer trekken Bowie en Eno naar de vlakbijgelegen opnamestudio, waar ze samen een lp maken.

Elton John en Ron Stewart, de twee zingende Britse multimiljonairs, gaan samen een film maken. Het wordt een komedie waarin de twee de op hun lijf geschreven rollen van

The WHO anno '78: v.l.n.r. Keith Moon, Roger Daltrey, Peter Townshend, John Entwistle.

Echter duurden deze drankvrije perioden nooit lang.

LOS BANDIG
De planken waren zijn leven en toen hij niet meer met de WHO op tournee kon verloor hij de enige reden om niet losbandig te leven. Townshend heeft eens gezegd dat volgens hem Moon de enige van de bandleden was die de WHO echt nodig had. Moon had volgens hem geen reden om te leren alleen maar een sterke drang om trouw te zijn aan de WHO en Rock and Roll. Hij zal door beiden erg gemist worden.

Keith Moon, rust in vrede.

die bij deze militante teksten zouden horen; de uitvoeringen zijn te mooi, te glad. Daartegenover staan dan gelukkig wel weer schitterende composities als „Pick myself up“, „Soon come“ en niet vergeten het nummer waarin de Rolling Stones Keith Richard en Mick Jagger prominent aanwezig zijn, het bekende „You got to walk and don't look back“. (Peter Tosh, „Bush doctor“, Rolling Stones Records COC 39109)

ELVIS COSTELLO
Eén van de belangrijkste nieuwe popmuzici, die boven is komen drijven in de zogeheten wave"-popstroming, is de 23-jarige Brit Elvis Costello.

Zijn uiterlijk houdt het midden tussen een kruising van Buddy Holly en Heer Koot. Zijn muziek steunt vooral op rockprincipes uit de jaren zestig en op zeventiger jaren rhythm and blues. Zijn eerste twee lp's sloegen alleen aan bij de echte trendset-populusters. Maar zijn derde lp nu, die als titel meekreeg „Armed forces“, belooft door 'n wat commerciële aanpak Costello's doorbraak bij het grote publiek te worden. Terecht, want „Armed forces“ is zo'n lp waarop geen misnummer staat. Het merkwaardige is, dat de melodielijnen op zich, vaak niet eens zo opzienbarend zijn; ze zijn makkelijk en snel mee te zingen. Toch zijn alle twaalf songs stuk voor stuk meesterwerkjes, en dat zit 'm dan vooral in de uiterst originele muzikale uitvoering. In dit verband verdient niet alleen zanger-gitarist Costello lof, maar zeker ook zijn 3-mansband „The Attractions“, die met alleen maar 'n bas, drums en keyboards soms klinkt als een compleet orkest. (Elvis Costello, „Armed forces“, Colombia JC 35709)

MEATLOAF
Meatloaf is de artiestennaam van een nieuwe zwaargewicht (letterlijk en figuurlijk) in de popmuziek, waarachter de 140 kilo wegende Amerikaanse zanger Marvin Lee Aday schuil gaat. Hij scoorde al twee hitsuccessen met krachtige nummers als „You took the words right out of my mouth“ en „Paradise bij dashboardlight“. Beide songs zijn afkomstig van zijn lp „Bat out of hell“, waarop agressieve, gevoelige, dubbelzinnige, romantische en vrolijke nummers-allemal treffend geschreven door Jim Steinman-aldaar afwisselen. Marvin Lee Aday weet deze nummers allemaal van de bijpassende zangsterkte te voorzien, soms in een aardig duet met zangeres Ellen Foley. Alle songs zijn getogen in een volle Phil Spector-achtige instrumentatie, waarvoor producer Todd Rundgren tekende. Enige bezwaar hiervan is, dat bij beluistering van de hele lp achter elkaar, het geluid op een gegeven moment gaat irriteren door de constante overadigheid. Elke song apart is echter zeker de moeite waard (Meatloaf, „Bat out of hell“, Epic PE 34974)

PETER TOSH
Reggaemuzikant Peter Tosh staat bekend als 'n groot voorvechter van legalisering van marihuana. Niet voor niets heeft hij de bijnaam van „minister of herb“.

Hij laat dan ook nooit na om tenminste in één song op zijn solo-lp's van zijn weed-geloof te getuigen. Op zijn laatste lp is de bewuste hash-song 't titelnummer „Bush doctor“, dat door zijn strak soppende regaeritme meteen als één van de betere Tosh-songs beschouwd kan worden. Als totaalprodukt is de 'nieuwe Tosh-lp niet helemaal geslaagd te noemen, daarvoor zijn de negen reggaesongs te wisselvallig van kwaliteit. Ronduit kitscherig is bijvoorbeeld, „Creation“, compleet met donderslagen en hallelujah-koren. Jammer is ook dat nummers als „Stand firm“ en „Dem ha fe get a beaten“ muzikaal de scherpste missen,

TOPHITS

LIED	GROEP/ZANGER(ES)
1. Rest your love on me	BeeGees
2. Too much heaven	BeeGees
3. Do you think I'm sexy	Rod Stewart
4. I'll survive	Gloria Gaynor
5. Tragedy	BeeGees
6. A little more love	Olivia Newton-John
7. I'm coming home again	Glady's Knight
8. Cuando seas mi mujer	Juan Gabriel
9. Love don't live here anymore	Rose Royce
10. No mas contigo	Mario Quintero
11. Pedro Navaja	Willie Colon & Ruben Blades
12. I just fall in love, again	Anne Murray
13. Amor ban kas	Doble R. S.S.S.
14. You need a woman tonight	Captain & Tenille
15. Heaven knows	Donna Summer
16. Entre amigos	Camilo Sesto
17. Just the way you're	Barry White
18. I want your love	Chic
19. Buscando guayaba	Willie Colon/Ruben Blades
20. Olvide de vivir	Julio Iglesias
21. Haven't stopped dancing yet	Gonzalez
22. Dikon	Salsa Antillano
23. What you won't do for love	Bobby Caldwell
24. Compa Chen	Super Dynamic
25. Love you inside out	BeeGees
26. Bajo el signo de Piscis	Antonelli Vendetti
27. Moment by moment	Yvonne Elliman
28. Got to be real	Cheryl Linn
29. He's the greatest dancer	Sister Sledge
30. Don't cry out loud	Melissa Manchester
31. Le Freak	Chic
32. You don't bring me flowers	Barbara Streisand & Neil Diamond
33. Destiny	The Jacksons
34. Lottalove	Nicolette Larson
35. Shake your groove thing	The Peaches & Herb
36. Hold the line	Toto
37. You make me feel mighty real	Sylvester
38. Zeke the freak	Isaac Hayes
39. My life	Billy Joel
40. Souvenirs	Voyage

Het gelukkig lachende paar bij het verlaten van de kerk.

Eric Clapton gehuwd met Patti Boyd

TUCSON (Arizona) — Eric Clapton, weleens de beste rock-gitarist ter wereld genoemd, is in het huwelijk getreden met Patti Boyd, de ex-vrouw van George Harrison van de voormalige Beatles. Het is de eerste keer dat „Slowhand“ in het huwelijksbootje stapt.

In een kleine kerk in de Amerikaanse staat Arizona gaf de 34-jarige Clapton zijn ja-woord aan de 32-jarige bruid. Clapton droeg een wit kostuum met een zwart hemd. Patti Boyd had zich voor deze gelegenheid een lange beige, diep uitgesneden jurk laten aanmeten. Na de plechtigheid kusten de twee gelukkigen elkaar verscheidene minuten alvorens de felicitaties in ontvangst te nemen.

Eric Clapton verblijft in Tucson voor optredens als deel van zijn tournee door de Verenigde Staten. Al in de jaren zestig was hij een van de topfiguren in de rockwereld en maakte hij deel uit van belangrijke rockformaties als „Derek and the Dominos“ waarmee hij het gedenkwaardige nummer „Lay-la“ vertolkte. „The Yardbirds“ en de legendarische „Cream“ terwijl hij ook speelde in de „Bluesbreakers“ van John Mayall. Enkele jaren geleden maakte de gitarist een ernstige crisis door als gevolg van verslaving aan verdovende middelen. Daar lijkt hij nu vanaf te zijn.

SONG EXT

I'M COMING HOME AGAIN.

— GLADYS KNIGHT —

I'm not as crazy as I used to be
Some of my devils upped and left me free
to find a quiet space.
I'm not as out of place
I'm not as lonely as I was before
I don't go in 'less there's an open door to leave by
I'm starting to believe, my own existence has a right to be.

And I'm coming home again
It's been too long a time getting back what's mine
And I can't remember why I went away
But it's looking now like maybe I can stay.

The poets crack up dreams they never saw
The only certainties, nothing sure
and most things stay the same
or go back where they came.
And though my absences still are undefined
By taking chances I can start to find some reasons
Something to believe in, I can make it thwew
I can make threw.

And I'm coming home again
It's been too long a time getting back what's mine
And I can't remember why I went away
But it's looking now like maybe I can stay.

Hello my friends I've been neglecting you a while
Maybe now we'll know each other better
Time has way of always turning a smile
Now I've got the time to know you better.
'Cause I'm not as lonely as I was before
I don't go in 'less there's an open door to leave by
I'm starting to believe my own existence
has a right to be

And I'm coming home again
It's been too long a time getting back what's mine
And I can't remember why I went away
But it's looking now like maybe, like maybe.
like maybe I can stay.

LINDA CLIFFORD : BRIDGE OVER TROUBLED WATERS.

DISCO SINGLES
CHER : TAKE ME HOME.
CHERYL LINN : STAR LOVE

Encycliek van Johannes Paulus II vergt toelichting

Opzet van pauselijke rondzendbrief: Bemoedigend woord voor ieder van de vier miljard mensen

PAUS JOHANNES PAULUS II heeft in de encycliek „Redemptor Hominis” (Latijn voor: verlosser van de mens) de uitgangspunten voor zijn pontificaat neergelegd. De paus heeft deze bedoeling uitdrukkelijk in het document genoemd.

Redemptor Hominis is een uitvoerig stuk, overzichtelijk gecomponeerd, zich bepalend tot de kern van het geloof in Christus en zijn kerk, optimistisch over toon in zijn beschouwingen over het gelovig bestaan en bedoeld als een bemoedigend woord voor ieder van de vier miljard mensen die onze planeet gevullen. Christus verlosser van de mens: dat zijn dan ook de beginwoorden van deze encycliek die met opzet niet wil spreken van zo iets abstracts als de mensheid, maar die de concrete mens, door Christus’ leven, dood en verrijzenis verbonden met God, centraal stelt.

PASTORAAL

Een encycliek is een pauselijke „rondzendbrief”. De achttiende-eeuwse paus Benedictus XIV is begonnen met deze vorm van communicatie tussen het hoofd van de katholieke kerk en haar leden. In plaats van via de gebruikelijk geworden „bullen” of „brieven” zakelijke en in ambtelijke curiestijl gehouden documenten van leerstelling en vaak veroordelende aard, wilde deze opperherder op persoonlijke, meer algemene en positieve wijze zijn onderwijzend en pastoraal woord laten horen. Daarom greep hij terug naar de vorm waarin binnen de vroeg-christelijke kerk bisschoppen, pausen en synodes zich tot de christelijke gemeenten richtten. Met dit verschil dan, dat encyclieken officieel voor de bisschoppen van de hele kerk of van een afzonderlijk land bestemd willen zijn.

Sindsdien heeft elk van de vijftien pausen die van Benedictus XIV tot en met Paulus VI aan het hoofd stonden van de katholieke christenheid, zijn pontificaat van een of meer encyclieken vergezeld doen gaan. Bij elkaar zijn het er meer dan 200 geweest, onder wie de 46 brieven van Leo XIII (+1903) het grootste aantal vormt dat een paus op zijn naam heeft staan. Vooral sedert het eind van de vorige eeuw is de encycliek het middel geworden waarvan pausen zich bedienen om ten overstaan van kerk en wereld stellig te nemen in brandende kwesties van kerkelijke, ideologische of maatschappelijke aard. Verscheidene rondzendbrieven zijn daardoor van langdurige betekenis gebleven.

VEROORDELEND

Dat is in het bijzonder het geval geweest, wanneer ze een grotendeels veroordelend karakter droegen, iets dat ondanks de oorspronkelijke opzet niet zelden is voorgekomen. Men denke aan Quanta Cura (1864), een encycliek die zich niet alleen tegen het liberalisme maar tegen alle verkeerde „ismes” keerde; aan Pascendi (1907) een stuk dat ongenueanceerd het modernisme binnen de kerk veroordeelde; aan Divini Redemptoris en Mit brennender Sorge, tegelijkertijd in 1937 verschenen en respectievelijk tegen het communisme en het nationaal-socialisme gericht; of aan, wat de jongste tijd betreft, Humanae Vitae (1968), een encycliek die categorisch de zogenaamde onnatuurlijke geboorteregeling afwees.

Andere encyclieken ontleen hun blijvende bekendheid aan het overwegend positieve, eigen standpunt in vraagstukken met maatschappelijke inslag. Te denken valt aan Rerum Novarum (1891), een document dat het begin is geworden van de christen-democratische traditie; aan Quadragesimo Anno (1931), waarmee de katholieke kerk het harmoniemodel voor de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie introduceerde; aan Pacem in Terris (1963) en Populorum Progressio (1967), encyclieken

met uitgesproken mondiale teneuren die een nieuw fenomeen in de pauselijke geschiedenis - ook onmiddellijk aan de katholieke gelovigen waren gericht, ja zelfs aan „alle mensen van goede wil”.

In het licht van dit perspectief dringt zich de vraag op, of Redemptor Hominis tot de historische gezien indrukwekkende opzienbarende documenten zal gaan behoren. Nu kan de kerkhistoricus een antwoord ontwijken door er op te wijzen dat hij wel het verleden moet beschrijven, maar niet geroepen is over het hier en nu te oordelen, laat staan dat hij de toekomstige betekenis van het heden heeft te versnellen. Toch maakt hij zich dan wel erg gemakkelijk af van hetgeen terecht van hem wordt gevraagd: de ervaring van het verleden mee in te brengen wanneer het er om gaat heden en toekomst met enige kennis van zaken te overzien.

TE VAAG

Vanuit dit besef moet met de nodige voorzichtigheid worden vastgesteld, dat de jongste encycliek niet aan het hiervoor genoemde kenmerken voldoet om met recht en reden tot de naammakende, voor lange tijd bekend blijvende getuigenissen te worden gerekend. Daarvoor is zij te vaag en in te algemene termen gesteld, wellicht ook te bespiegelend van karakter.

Daarvoor is zij ook te veel een herhaling van het vele dat het Tweede Vaticaanse Concilie heeft vastgelegd. Bij alle openheid naar de wereld en hoopvolle verwachtingen inzake de „Nieuwe Advent”, nu de kerk van Christus haar tweeduizendste verjaardag tegemoet gaat, biedt zij eigenlijk nauwelijks nieuwe inzichten. Opvallend is trouwens hoe het voor pauselijke stukken ongekende „ik” en „mijn” van de eerste bladzijden alleen aan het eind nog even terugkeren; al gauw zijn ze schuilgegaan achter het traditionele verobjektiverende „wij” en „ons” van „de kerk”.

JOHANNES XXIII

Te zeggen dat door dit alles de encycliek niet van belang is, zou zowel voor pedante aanmatiging als van grove onderschatting getuigen. Wie met behulp van de 205 voetnoten (!), verwijzingen naar bijbelplaatsen en fundamentele pauselijke en concilie-uitspraken, zich wil verdiepen in de gedachtenwereld van deze erudiete paus, wordt rijkelijk beloond. Theologie en spiritualiteit van Johannes Paulus II vinden in dit allesbehalve gelegenheidsstuk hun gave en heldere neerslag.

De nieuwe opperherder heeft bewust willen aansluiten bij de „overgetelike” Johannes XXIII en bij Paulus VI, „een ware vader voor mij”. Bij het bestuderen van zijn warme woorden, vol begrip voor een wereld die hij in haar profane waarden ernstig neemt en getuigend van vertrouwen in de samenwerking tussen christenen en niet-christenen, wordt de lezer meer herinnerd aan de eerste dan aan de laatste.

In een geest van samenwerking tussen bisschoppen, priesters, religieuzen en leken ziet hun opvolger verder de katholieke kerk, als het volk van God, de door Christus voorgedane weg bewandelen. Enerzijds constateert hij binnen die kerk een versterkt eenheidsbewustzijn, anderzijds wijst hij er op hoe „soms weinig samenvoelend een zeer onsamenvoelend” zij noodgedwongen is.

DRAMA

Redemptor Hominis wil geen personen veroordelen, noch politieke of maatschappelijke systemen en hun leiders ontmaskeren. Wel wijst de encycliek uitvoerig op het „drama” dat mensen massaal het slachtoffer worden van het vervreemdende werk dat hun handen en vooral hun geest tot stand brengt. Zeker, veranderingen van de economische structuren zijn „onontbeerlijk”, maar ze kunnen alleen tot stand komen door een ware ommekeer van wil en hart bij allen. Niet alles wat systemen of afzonderlijke burgers als vrijheid propageren, draagt bij tot de echte vrijheid van het

individu, aldus de paus; alleen de christelijke waarheid en de objectieve beginselen van de normale orde kunnen de mens waarlijk vrij maken. Chauvinisme, imperialisme en neo-kolonialisme zijn bij elk van de twee „partijen” die hun rechten en onafhankelijkheid willen beschermen, de kwade geesten; maar wat kan de kerk, die slechts de wapenen van het in de geest van liefde geuite woord bezit, anders doen dan zeggen: bereidt u niet voor op vernietiging en uitroeiing van de medemens!

BINNEN WERELD

Niet tegenover maar binnen deze wereld van mensen die het goed willen en desondanks lijden aan de gebrokenheid van hun bestaan (in het Frans „caducité”) plaatst de paus het mysterie van de kerk van Christus. Door diens unieke, historische verlossingsdaad, onafgebroken tegenwoordig geteld in het sacrament van de eucharistie, is het volk Gods tevens Christus’ mystieke lichaam. In de uitvoerige abstracte beschouwingen hierover vaart Johannes Paulus op het kompas van de diepzinnige, speculatieve encycliek Mystici Corporis van Pius XII.

Deze verheven, spirituele overdenkingen overschaduwen de menselijke feiten, tegenstellingen en problemen binnen de kerk. Op een vaderlijke, verzoenende toon worden critici tot matiging geroepen, theologen tot bijdragen aan de objectieve waarheid uitgenodigd ambtsdragers tot trouw aan hun eens gegeven celibaatsgelofte gemaand. Zozeer wordt de dienst van de kerkleden aan de hulpbehoevendheid van het algemeen menselijke bestaan beklemtoond, dat aan de binnenkerkelijke problematiek, aan de „caducité” van de gelovige existentie wat onrealistisch wordt voorbijgegaan.

Ook deze paus doet weer de kleinmenselijke, dikwijls teleurstellende kanten van de recente kerkgeschiedenis met een korte vermelding van haar principiële onvermijdelijkheid af. Dat hij zich onthoudt van verwijten, beschuldigingen en veroordelingen is evenzeer typerend als dat hij zich althans in dit stadium, onthoudt van een binnenkerkelijke dialoog. Is die niet even onontbeerlijk als de door hem met zo veel woorden voorgestane dialoog met alle mensen van goede wil?

Zo biedt deze encycliek een merkwaardig samengaan van aan de ene kant realistisch medeleven diep gevoelde bezorgdheid en een dringend maar mild appél op de goede wil van allen en aan de andere kant een hooggestemd, mystiek beziel pleidooi voor de unieke zending

„mensen worden massaal het slachtoffer van menselijk handelen....”

en betekenis van de kerk in deze wereld. Het is alsof deze twee hoofdelementen van het pauselijk schrijven, hoe harmonieus zij in theorie ook met elkaar in verbinding worden gebracht, in de praktijk onverzoend tegenover elkaar komen te staan.

Hoe graag wens ik Johannes Paulus II toe dat zijn inspirerende woorden over de sacramentele betekenis van Christus’ kerk de bemoedigende en geloof versterkende uitwerkingen zullen hebben die hij er zich van voorstelt. Hoe graag ook hoop ik dat zijn optimistische visie over de kansen van een evangelische boodschap voor de wereld werklank vindt. Maar sluit hij in beide opzichten wel voldoende aan bij het moderne, gesecculariseerde levensbesef?

TOELICHTING

Is daartoe niet minstens nodig dat deze „inaugurale rede” door nog enkele „colleges” wordt toegelicht? Colleges die hopelijk bijeen zullen brengen wat nu nog in te grote spanning tegenover elkaar ligt, die verder, onder respect voor de eigen verantwoordelijkheid en morele vrijheid van iedere gelovige, de persoonlijke maar gezaghebbende overwegingen van de nieuwe

JOHANNES PAULUS II
...een bemoedigend woord...

WILLEMSTAD — De eerste encycliek van paus Johannes Paulus II heeft veel aandacht gekregen. Hij is meteen na officiële publicatie in verschillende wereldtalen uitgegeven. Een Nederlandse tekst is in voorbereiding en versijnt bij Archief der kerken.

Overigens gaat het om een forse brief van tientallen gedrukte pagina's. In het Brabants Dagblad verscheen van de hand van de prof. dr J.A. Bornevasser een interessante beschouwing over deze rondzendbrief, welk artikel hierbij wordt overgenomen.

PAUS MEE OMLIJND EN TOEGESPIJT ZULLEN MAKEN. De spontane eerlijke en pastorale figuur van Johannes Paulus II wettigt het vertrouwen daarop.

Samenwerkingsclausule ivm gewijde vrouw

Zweedse kerk neemt nog geen besluit over de ander relatie met staat

STOCKHOLM — De vijf weken durende assemblee van de Kerk van Zweden heeft geen uitsluitsel kunnen geven over de meest brandende kwestie waarvoor deze staatskerk zich geplaatst ziet: namelijk de behoefte aan een wijziging van de verhouding tussen kerk en staat. Ook de andere grote kwestie de wijding van de vrouw - kwam niet helemaal tot een definitief besluit.

TELEURSTELLING

De uitslag van de stemming over wijziging in de verhouding kerk en staat was 54 tegen en 42 vóór wijziging. Het initiatief zal nu moeten komen van de kant van de burgerlijke overheid, hoewel men uiteindelijk toch weer bij de staatskerk terecht zal moeten voor goedkeuring van de wijziging.

De uitslag betekende een bittere teleurstelling voor onder meer aartsbisschop Olof Subby. Ook de minister voor Kerkelijke zaken Bertil Hansson, was niet zo blij met deze uitslag.

GEWIJDE VROUW

Wat betreft de kwestie van de wijding van de vrouw en het

In Polen tweemaal Stanislaus-viering

WARSCHAU — De leiding van het Poolse aartsbisdom Krakau heeft besloten om de herdenking van de martelaarsdood van de heilige Stanislaus dit jaar tweemaal te vieren. De eerste herdenking zal normaal op 13 mei worden gehouden. Maar op 10 juni zal een tweede plechtigheid plaatsvinden, als paus Jan Paul II in zijn voormalige bisdom verblijft.

De Poolse regering vreest de sluimerende kracht van de Stanislaus-cultus onder het goeddeels rooms-katholieke Poolse volk en probeerde deze te omzeilen. Veel details van het programma zijn nog niet ingevuld.

Wel staat vast dat de paus op 5 en 6 juni een conferentie van het Poolse episcopaat zal voorzitten in het klooster van Czestochowa. Dit is de heiligste plaats van Polen in de volksmond de „Heldere Hoogte” genoemd.

PARIJS — In elfhonderd Franse parochies komt het meer dan eens of regelmatig voor dat er een kerkdienst gehouden moet worden zonder dat er een priester aanwezig is.

Spoedig opening van vijf kerken in China

ROME — Bisschop Yan Koajian van Peking heeft te genover een journalist en een priester uit Italië de spoedig opening van vijf kerken in China - in Sjanghai, Tientsin, Tsjoean, Kanten en Woehan aangekondigd.

Yang Kaorian, die in 1988 „gewijd” was zonder goedkeuring van het Vaticaan, is voorzitter van de „patriottische vereniging van Chinese katholieken”. Hij geeft leiding aan priesters in zijn bisdom. Peking heeft al een katholieke kerk, die vooral door buitenlanders wordt bezocht.

De Italiaanse pers meldt voorts dat Yang Kaorian heeft megedeeld dat een terugkeer van de missionarissen in China uitgesloten is en dat hij een staatsbezoldiging krijgt en schadevergoeding voor de in beslag genomen goederen van de kerk.

Kirchentag: Geroepen tot hoop

FULDA — Voor de in juni het Duitse Neurenberg houden Kirchentag van Duits-Evangelische kerk niet minder dan een kwart miljoen uitnodigingen verstuurd. Thema is Geroepen tot hoop. Deze massale samenkomst van de belangrijkste protestantse kerk omvat onder meer discussiebijeenkomsten, kerkdiensten en workshops.

Kerk en wereld

Angl. synode wil dialoog met kath. kerk voortzetten

LONDEN — De algemene synode van de Anglicaanse kerk in Engeland heeft zijn steun gegeven aan de gezamenlijke verklaring over de Eucharistie, de bediening en het ambt van

de Anglicaans-katholieke internationale commissie, antwoord van de synode nu naar de Anglicaanse raadgevende raad welke in zijn hoofd zal buigen over recreatie.

Volgens de synode zijn teksten voldoende congruent met de Anglicaanse opvattingen om hen te gebruiken voor voortzetting van de dialoog.

In de motie waar dit synodale standpunt wordt vertolkt wordt er overigens de nadruk gelegd, dat de overeenkomst op leerstellig (doctrinair) gebied op zichzelf niet het doel van christelijke eenheid kunnen bereiken. Aan de Anglicaanse kerk wordt daarom gevraagd om te bestuderen op welke wijze de eenheid mettertijd dichterbij wordt gebracht.

VS: ruim tien duizend vrouwen in het am

WASHINGTON — In Amerika werkzame kerken welke de vrouw in het erkennen zijn er in totaal tienduizend vrouwen voorgaan als predikant, priester in kerkdiensten. cijfer staat in een rapport uitgegeven door de National Council van kerken van de VS. Vrouwelijke bedienaars in 1978. Er staan gegevens in van kerkelijke lichamen. Bij Leger des Heils maakte men meeste gebruik van de vrouw

Vergeving

VOOR ONZE moeder de kerk, bidden wij, die nog zo mooi voor de dag kan komen, maar tegelijk oud is en verimpeld.

Dat God haar vergeeft ondanks momenten van valse vroomheid, dat God haar vergeeft omwille van de keren dat ze één heilig katholiek en apostolisch was

Voor moeder aarde bidden wij die tafeltje dek-je speelt voor de rijken en de kruimels aan de armen en de honden geeft, Dat God haar vergeeft ondanks eeuwen oorlog, haat en nijd, dat God haar vergeeft omwille van de keren dat de aarde leek op een aards paradijs.

Voor onszelf bidden wij die zo mooi kunnen praten, dat we het bijna zelf geloven. Dat God ons vergeeft ondanks ons eigen kleine gelijk, ondanks onze eigen botte waarheid, dat God ons vergeeft omwille van de keren dat we een teken van oprechtheid konden zijn in deze vertekende wereld.

uit Internationale katholieke informatie, zonder bronvermelding

Radio-amateur uit VS maakt wereldreclame voor Statia

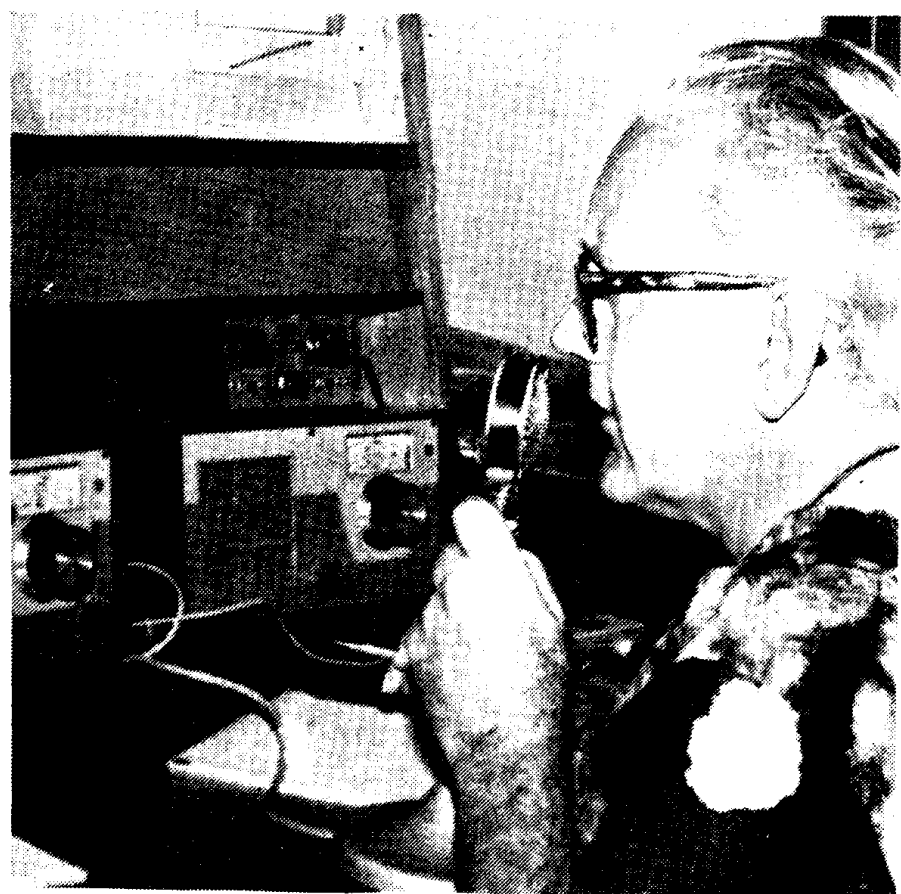
ST. EUSTATIUS. — In de persoon van David Shaw, geboren in Amerika, Rode Island, momenteel residerend op St. Eustatius, heeft het eiland zijn eerste radio-zend-amateur. Van jongsaf is de heer Shaw gegrepen geweest door deze hobby en sinds 1977 vervult hij de rol van radio-goodwill-ambassadeur voor Statius.

David Shaw is van beroep musicus, volgde in Amerika het conservatorium, studeerde in Frankrijk en behaalde zijn bachelors-degree in componeren aan de universiteit van Boston. In 1957 kreeg hij zijn Amerikaanse vergunning voor radio-zend-amateur. Tot 1966 was hij geregeld in de muziek, een gewoonte die hij vanuit St. Eustatius in 1977 weer begon.

hoe heeft deze man St. Eustatius gevonden? Een kennis van hem had het eiland eens een vakantie bezocht. Toen David haar vertelde hoe mooi het eiland was, kwam hij erop dat hij er ook heen wilde. Hij kwam erop dat hij er ook heen wilde. Hij kwam erop dat hij er ook heen wilde.

Frankrijk, België, Luxemburg, Zweden (veel Zweedse stations), veel in Japan. Eigenlijk alle landen van Centraal en Zuid Amerika; veel ook in Australië en natuurlijk ook in de States en Canada. Zelfs uitheem van de wereld als Tibet en Mongolië doen mee. Zijn logboek ziet er dan ook indrukwekkend uit. In bijna alle landen heeft hij contacten met de heer Shaw van het eiland. Vaak ook krijgt hij brieven waarin men om nadere informatie vraagt. Iemand vroeg hem zelfs naar de mogelijkheid land op Statius te kopen; velen tonen interesse in het eiland, vooral Amerikanen.

ROEPNAAM PJ8DFS (Pappa Juilliet 8 Delta Foxtrot Sierra) is zijn roepnaam. Alle gesprekken noemt hij boeiend, zoals bv het contact dat hij had met de Amerikaanse ambassade in Quito (Ecuador), en het gesprek

David Shaw, eerste radio-zend-amateur op St. Eustatius, in volle actie.

permanente bewoner van Statius wil hij liever een Statiaanse roepnaam: PJ5 omdat hij de enigste radio-zend-amateur is in de hele wereld met deze roepnaam.

met een persoon die een elektronische stem had - diens stembanden waren verwijderd en door de Bell-laboratoria vervangen door een elektronisch apparaat. Met zijn roepnaam PJ8 is David Shaw niet helemaal content: het is een reserve nummer voor de hele Nederlandse Antillen, een tijdelijke roepnaam. Als

Tijdens het interview was Amigoe getuige van enige contacten waarbij inderdaad steeds het eiland en haar bewoners aangeprezen werden. Reclame voor Statia dus door de lucht via radio-zend-ambassadeur David Shaw.

DE WERELD VANDAAG

Val van Amin:

Schijn en werkelijkheid

IDI AMIN, de onmens, is uit zijn sluiphol, uit de hoofdstad Kampala, verjaagd. Men vond er lijken van Oegandese militairen, die dood geslagen waren. Kort voordien brulde hij „als veroveraar van het Britse imperium ben ik bereid om voor mijn vaderland te sterven". Ruim acht dagen geleden had hij in een groot hotel van Nairobi reeds enige kamers laten reserveren. Intussen voltrekt zijn ondergang van voltrekt zijn ondergang zich op dezelfde wijze als zijn opgang: in bloed.

De ondergang van het „monster van het Victoria-meer" zal meer te danken zijn aan Egypte dan aan Tanzania. Indien het stand gehouden had, zou dit te wijten zijn geweest aan de Sovjet-Unie en Libie. De invasie van Tanzaniaanse troepen en Oegandese bannelingen heeft de schijn gewekt, dat zij een antwoord was op de wandaden van Amin. De werkelijkheid is geheel anders. Zij is veel ruimer van allure.

De Tanzaniaanse invasie was nl. bedoeld om een Sovjet-Russisch complot te verijdelen. Hiervoor was de val van Amin slechts een voorwaarde, zij het ook een absolute. Tegen het einde van vorig jaar stelde de Egyptische inlichtingendienst president Sadat in kennis van een Russisch plan. Moskou wilde de hand leggen op de water-toevoer naar zowel Egypte als Soedan. Hiervoor had het de medewerking nodig van Ethiopie en van Oeganda. Met de hulp van Ethiopie wilde het de controle verwerven over de bronnen van de Blauwe Nijl. Dan zou het grote dammen kunnen aanleggen, die het water dusdanig konden omleiden, dat het vitaal belang van Egypte, de Aswandam, in gevaar kwam. Oeganda zou de Sovjets de controle over de bronnen van de Witte Nijl in handen moeten spelen.

Om deze plannen tegen mogelijke risico's te beveiligen zou Libie Oeganda bijspijzen met militaire voorzorgsmaatregelen. Het zou tegen de Oegandese-Soedanese grens een reeks militaire bases bouwen. Zij zouden tevens benut worden om Oeganderzen, Libiers, Palestijnen, Soedanese rebellen te trainen in guerrilla-tactiek, en

gebruikt kunnen worden om overvallen te plegen op Soedanees gebied. De Russen en de Libiers vleiden zich daarenboven met de hoop, dat deze bases rekruten zouden aantrekken uit opstandige Soedaneese bewegingen. Daarom rammelde Libie met grote geldsommen. Het smokkelde agenten en wapens naar het zuiden van Soedan. Maar voor de Sovjet-Unie was Soedan slechts een hindernis om Egypte te treffen. Zij hoopte, dat een guerrilla-campagne in Soedan haar de weg zou banen voor de overname van het gebied, dat doorstroomd wordt door de Albert-Nijl. Deze ontspringt in het Albert-meer in Oeganda en mondt via het Rubi-meer uit in de Witte Nijl. Op deze wijze zou Moskou al het water van de Nijl onder zijn controle krijgen.

MAAR president Sadat ontwierp een tegenstrategie. Wat kon hij gemakkelijker doen dan gebruik maken van de Oude vete tussen Tanzania en Oeganda. Daarom zond hij in het begin van dit jaar zijn vice-president Mubarak en het hoofd van zijn inlichtingendienst naar Tanzania, naar een land dat een armzalig leger bezat. Het was uitgerust met verouderde Russische wapens. Egypte verklaarde, zich tegenover president Nyerere bereid dit leger te versterken. Het zou 'n tiental Migs 17 willen sturen, reserve-onderdelen en zelfs piloten om de Tanzaniaanse vliegers te trainen. Naar beweerd wordt, kwam er tussen beide landen een geheim militair pact tot stand. Nyerere kon alle hulp verwachten, die hij nodig had om Amin ten val te brengen en de plannen van Moskou in Oeganda te verijdelen.

Dit akkoord begon te werken toen in februari tussen Egypte en Tanzania een luchtbrug geopend werd. Zij voerde allerlei wapens aan, middelzware artillerie, mortieren, zware machinegeweren, enorme hoeveelheden munitie en voertuigen voor gevechten op moeilijk terrein. Ook kwamen enige Egyptische officieren, piloten, technici en ingenieurs mee.

Deze operatie werd echter door de Sovjet-Unie en Libie spoedig beantwoord met een luchtbrug tussen Libie en

Oeganda. „Zij vloog voor Amin ook Libische soldaten over. Om Gadafi hiervoor te compenseren kwamen in allerlei verscheidene Cubaanse bataljons uit Ethiopie en Angola naar Libie.. en 'n vijftienzestig-tal piloten uit Noord-Korea. Betekende dit, dat Libie ook zijn luchtmacht ten behoeve van Amin zou inzetten tegen Tanzania?

Als dit gebeurt, waarschuwd president Sadat, zal zij zich met de Egyptische luchtmacht moeten meten. Maar Libie wierp zijn luchtmacht in de strijd. Sedertdien sprak Gadafi met geen woord meer van hetgeen aanvankelijk had plaats gevonden op de achtergrond. De Russen hielden zich eveneens in het diepste stilzwijgen. Zij begonnen zich zelfs van Amin te distantiëren.

Zij begroeven de werkelijkheid onder schijn van een vrij onbelangrijk gebeuren, alsof er niets aan de gang was dan wat militaire hulpverlening van Libie aan Amin tegen de invasie van de Tanzaniaan. Via de media heeft deze voorstelling zich alom vastgezet. Gadafi zou slechts de zijde van Amin gekozen hebben, omdat de Tanzaniaan in Oeganda „onder de moslims uitroeiingsoperaties" gingen uitvoeren. In Tanzania leven nochtans meer moslims dan in Oeganda.

NAAR SCHATTING zou Gadafi een paar duizend soldaten naar Oeganda gestuurd hebben. Toen het zijn manschappen niet voor de wind bleek te gaan, zond hij president Nyerere een ultimatum... ofwel terstond een aftocht van alle Tanzaniaanse soldaten uit Oeganda, of oorlog tussen Libie en Tanzania. Maar deze grootspraak werd het begin van zijn eigen aftocht. Nog maar een paar dagen geleden deelde zijn persbureau „Jana" mee, dat Libie hoegenaamd „geen aandeel in het conflict tussen Oeganda en Tanzania heeft gehad".

In werkelijkheid leden de Libische troepen evenals de bewapende bende van Amin zulke zware verliezen, dat zij met de staart tussen de benen de weg naar huis zochten. Hiermee kreeg ook het imperialisme van Gadafi een geduchte les.

Om te voorkomen dat zijn prestige niet nog rampzaliger wordt aangetast, laat de heet gebakerde kolonel nu op zijn beurt Amin in de steek. Dit monster rent nu praktisch alleen door de wildernis. Het vecht louter nog om zijn huid te redden. Zijn sluiphol heeft het reeds verloren. Nergens anders vindt het afdoende bescherming.

Joodse bruid vliegt over naar Statia

Mikvah doet na 200 jaar weer dienst

De joodse Shana Sall, vloog speciaal naar St. Eustatius over om als toekomstige bruid haar rituele bad in de eeuwenoude Mikvah op het eiland te nemen.

Voor de intieme religieuze plechtigheid schreef dr. Snow het volgende gebed:

"In isolated places where there are very few Jews, the custom is to dedicate ourselves to our faith in the uplifting rituals as well as we can."

A Ritual Bath Prayer: In the name of the Almighty God let this ritual Jewish

bath be blessed. May the bride by immersing in these waters be spiritually cleansed.

The Bride Should Say The Following:

As I enter this sanctified ritual bath I pray to the Almighty God that my marriage shall proceed in the wholesome traditions of the Jewish people.

Amigoe kruiswoord puzzel

HORIZONTAAL: 1.schrijfgere; 5.schrijfgerei; 10.aantekenboekje, tevens kalender; 14.onfris, vies; 15.plechtige gelofte; 16.vreemd; 17.water in N-Bra-bant; 18.ontkenning; 19.oc-trooi; 20.kleur; 22.deel van een bijenkorf; 25.lastdier; 27.kle-dingstuk; 29.emmer; 31.fiets; 33.oude doek; 34.hijswerktuig; 35.kaartspel; 38.Europeaan; 40.Europeaan; 41.soort hage-dis; 42.afstand; 43.niemand uitgezonderd; 45.laster; 46.rangstem; 48.bergplaats, schuur; 50.tint; 52.genre, ras; 55.rumoer, leven; 58.muziek-noot; 59.pers, voornaamwoord; 60.langzaam, bedaard (muz.); 63.vordienste; 65.maangodin; 66.onvoorzien voorval; 67.wortel; 69.van tanden voorzien; 71.serie, rij; 74.nobel; 77.voer-tuig; 79.niet gesloten; 81.kne-vel; 83.nummer; 84.mil. rang (afk.); 86.onvolkomen, onvol-maakt; 89.deel van de bijbel (afk.); 90.maanstand (afk.); 91.roofvogel; 92.dagelijks voedsel; 93.titel (afk.); 94.ver-voersmij; 95.kleine waarschu-wing; 100.water in Friesland; 101.bouwland; 103.gemeen; 105.kring om zon of maan; 106.middag; 107.deel; 110.bouwmaterial; 114.edel-man; 117.gewicht; 119.bijen-houder; 120.onder water gaan; 122.aanleg; 124.arbeiden; 126.bijwoord; 127.deel van de mast; 128.pit, zaadje; 130.ge-deeltelijk; 133.genoeg, ophu-den; 135.daarna; 138.genotmid-del; 140.boei; 142.dans; 144.bitter vocht; 145.hersteld; 147.grondsoort; 149.herkauwer; 150.kleine huidopening; 152.vrij; 153.naad; 155.vlug; 156.plaats in Gelderland; 158.inwendig orgaan; 160.ver-lichtingsmiddel; 162.grooisterd vlees aan stokje; 164.werktuig; 166.waterzuchtige zwelling;

168.plaats in Gelderland; 170.schip der woestijn; 171.woede; 172.ontkenning; 173.land in Azië; 174.eer mee-brengend, verschaffen; 175.on-derdanig; 176.opgewekt.

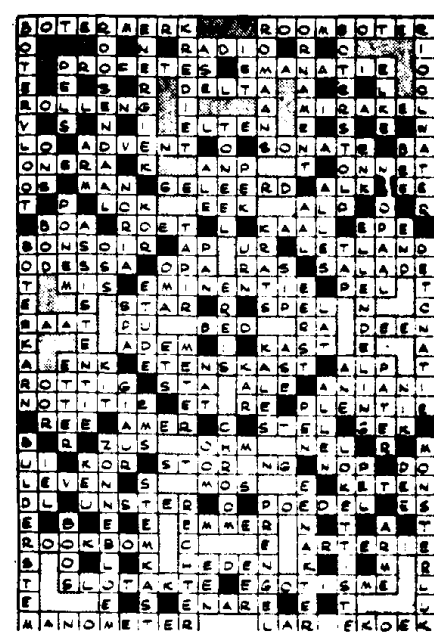
VERTICAAL: 1.roeispaan die niet over een dol loopt; 2.roof-dier; 3.insecteneter; 4.register; 5.vrucht; 6.luchtig verblijf;

7.watering; 8.rivier in Duits-land; 9.monster, ondiep; 10.vierhandig zoogdier; 11.ge-wicht; 12.deel v.e. breuk;

13.geregeld, steeds; 20.soort hond; 21.teugje; 23.bloeiwijze; 24.deel v.e. breuk; 26.rand v.e. kledingstuk; 27.rep. plaats v. schepen; 28.plaats in Duits-land; 30.opstootje; 32.goed

hoorbaar, hard; 34.slaapplaats; 36.voorbij, geëindigd; 37.lief-desgod; 39.ogenblik; 41.goed gekookt; 44.rekening; 45.gis-sen, ramen; 46.deel v.e. (b.v.) koffiekant; 47.Europese hoofd-stad; 49.buis, van keel naar maag; 50.rood (wapenkunde); 51.Arabisch hoofd; 53.gekheid; 54.knijpwerktuig; 56.straf-werktuig; 57.hoofd v.e. moskee; 61.Europeaan; 62.koren; 64.pl. in Gelderland; 65.wijnsoort; 68.plaats in Zeeland; 70.insect; 71.viseter; 72.kledingstuk; 73.vogeleigenschap; 75.treur-spel; 76.een weinig scheel; 78.platte steen; 80.muziek-instrument; 81.trottoir; 82.bene-den; 85.gewicht; 87.beleem-ming; 88.deel v.h. hoofd; 89.munt; 93.wild varken; 95.jonge stier; 96.paard; 97.slotwoord; 98.rivier in Oos-tenrijk; 99.vreemd, raar; 102.beginstreep; 104.bewerkte dierenhuid; 108.wijnmaat; 109.toespraak; 111.scheeps-maat; 112.Europeaan; 113.ver-bod; 115.herkauwend zoogdier (bolhoornigen); 116.official- stuk; 118.schoollokaal;

119.vroegere heerser over Peru; 121.verharde huid; 123.rijst-brandewijn; 125.lattenkist; 129.vreemd; 131.Europese taal; 132.palmmeel; 133.eiland bij Indonesië; 134.voornemen, ont-werp; 136.Noorse goden; 137.deel v.e. boom; 139.nors, snauwerig; 140.vruchtje; 141.plaats in N-Holland; 143.bijbels figuur; 146.kever; 147.vermenging vloeistoffen; 148.helper in de nood; 150.pos-terijen; 151.vroegere koning; 153.verborgen; 154.kaart; 157.bij elkaar; 159.teder; 161.wreed heerser; 163.zwem-vogel; 164.iel, tenger; 165.vaar-tuig; 167.model; 169.rivier in Engeland; 170.toiletartik.

WINNAARS van de kruis-woordpuzzel dd. 7 april 1979 zijn: Eerste prijs: Mw. Th. de Jong, Madurostraat 15, Aruba (fl.10.-)

Tweede prijs: Zuster Flips, Breestraat 193 (O), Curacao (fl.7,50). Derde prijs: V.Janssen, Pasto-rie Santa Rosa, Curacao (fl.5.-).

De winnaars kunnen hun prijs afhalen bij de kantoren van Amigoe, Curacao-Scherpenheu-vel z/n, Aruba-Nassaustraat 110 en Bonaire-Stanislaus-school, tel.: 6225 bij de heer Nochi Willem.

De oplossing van deze week dient vóór 26 april 1979 in het bezit te zijn van de Redactie. Deelnemers aan de Kruiswoord-puzzel op Aruba en Bonaire die- nen hun oplossing vóór woens- dag 25 april 1979 in te dienen en op de enveloppe duidelijk ver-melden: KRUISWOORDPUZ-ZEL.

ST. EUSTATIUS — Hoewel men op St. Eustatius tegenwoordig geen joodse gemeenschap meer vindt was die er wel ten tijde van de Amerikaanse Vrijheids-oorlog. De gemeente in die tijd noemde zich "Honen Dalim" wat "Hij die genade toont aan de armen" betekent. (dr. J. Hartog, The Jews and St. Eustatius, Aruba 1976). De synagoge van St. Eustatius dateert van 1739 en is een van de oudste in het Caribisch gebied.

In 1973 kwam een groep joodse vrijwilligers, the Caribbean Mitzvah Corps, onder leiding van rabbi Leo Abrams de ruïnes van de synagoge en van de joodse begraafplaats opruimen. Deze groep ontdekte in de omgeving van de joodse begraafplaats een volgende ruïne waarbij zij tevens een joodse mikvah bloot legden.

De sinds 1964 op St. Eustatius wonende dokter William Snow (van joodse

afkomst) vertelde de Amigoe dat de mikvah als ritueel bad dient voor joodse vrouwen. De joodse vrouw baadt zich in de mikvah vóór haar huwelijk en daarna na elke menstruatie. De ruïne waarvan de mikvah een deel is, is volgens dr. Snow een begrafenis-kapel. Kort geleden ontdekte de heer Ishmael Berkel, voorzitter van de Sint Eustatius Historical Foundation, in de blootgelegde mikvah een koperen basin, hetgeen volgens dr. Snow het mikvah-idee definitief aangeeft.

De op St. Eustatius wonende David Harris had enige weken geleden een joodse gast die in het huwelijksbootje zou stappen. Na van bovenstaande vernomen te hebben vloog de bruid naar Statius over om in Statius' mikvah haar rituele bad te nemen. Na 200 jaar heeft de mikvah dus weer dienst gedaan.

De Space Shuttle, het ruimteschip van de toekomst

WILLEMSTAD. — De afgelopen jaren heeft de publiciteit betreffende de ruimtevaart op een laag pitje gestaan. Nu de voorbereidingen tot het lanceren van de eerste Space Shuttle door de Amerikanen op zijn einde beginnen te lopen is ook de belangstelling voor de ruimtevaart weer groeiende. Na het bemande Apollo-Soyez programma, waarbij een Russisch en een Amerikaans bemand ruimtevaartuig aan elkaar werden gekoppeld in de ruimte werd het in het kamp van de Amerikanen opmerkelijk stil. Men ging zich onwillekeurig afvragen wat nu de volgende stap in de bemande ruimtevaart zal zijn. Wat de Russen betreft is dit niet helemaal duidelijk.

De Sovjet Unie is nog steeds bezig met haar bemande ruimtestations, de zogenaamde Saljoets en hebben intussen al heel wat kosmonauten in de ruimte gebracht, waaronder een Pool, een Tjech en een Oost-Duitser. Ook staat er nog een Cubaanse kosmonaut op het programma in verband met het Interkosmos Project, een project van internationale samenwerking in de ruimte door de Russen en de Oost-blok landen. Er zullen zeer zeker in de Sovjet Unie nieuwe toekomstplannen bestaan, wat de bemande ruimtevaart betreft, maar de Russen hebben zich eenvoudigweg daarover nog niet uitgelaten. Met uitzondering van het bemande Apollo-Soyez programma, waren in het verleden al de Russische ruimtevaart plannen met een geheimzinnig was omgeven en dit zal wat de toekomstplannen betreft, nog wel niet veranderd zijn.

De Amerikanen hebben de periode „ruimte-stations” reeds lang achter de rug met drie bemande, zeer geslaagde Skylab-vluchten, welke plaats hadden in 1973 en 1974. Ook dit Skylab programma is weer behoorlijk in de publiciteit gekomen. Het Skylab ruimte schip draait nog altijd om de aarde maar is steeds aan het afzakken zodat haar baan gevaarlijk dicht bij de aarde is komen te liggen. De Amerikanen hadden een plan om met de Space Shuttle een aandrijfmotor naar het Skylab te brengen, deze te bevestigen en telemetrisch te starten zodat het Skylab weer in een hogere baan zou terecht komen en geen gevaar meer voor de aarde zou opleveren. Nu het Space Shuttle programma verlaat is, komt daar niets meer van terecht en men heeft berekend dat Skylab tussen het begin van de maand juni en het einde van de maand augustus naar de aarde zal terugvallen.

VLEUGELLOOS

Skylab weegt maar liefst 78 ton en de Amerikanen zijn er van overtuigd dat dit gevaarte niet in zijn geheel in de dampkring zal verbranden en dat er zeker stukken op de aarde zullen terecht komen. Ook onze Beneden-windse eilanden liggen in de gevaren zone. Hoe groot het gevaar is om door zo'n stuk van het Skylab getroffen te worden is natuurlijk moeilijk te zeggen. De NASA verklaarde dat de kans zelfs kleiner is als door een meteoriet te worden getroffen. Men kan echter nooit weten!

Verder zien de toekomst-

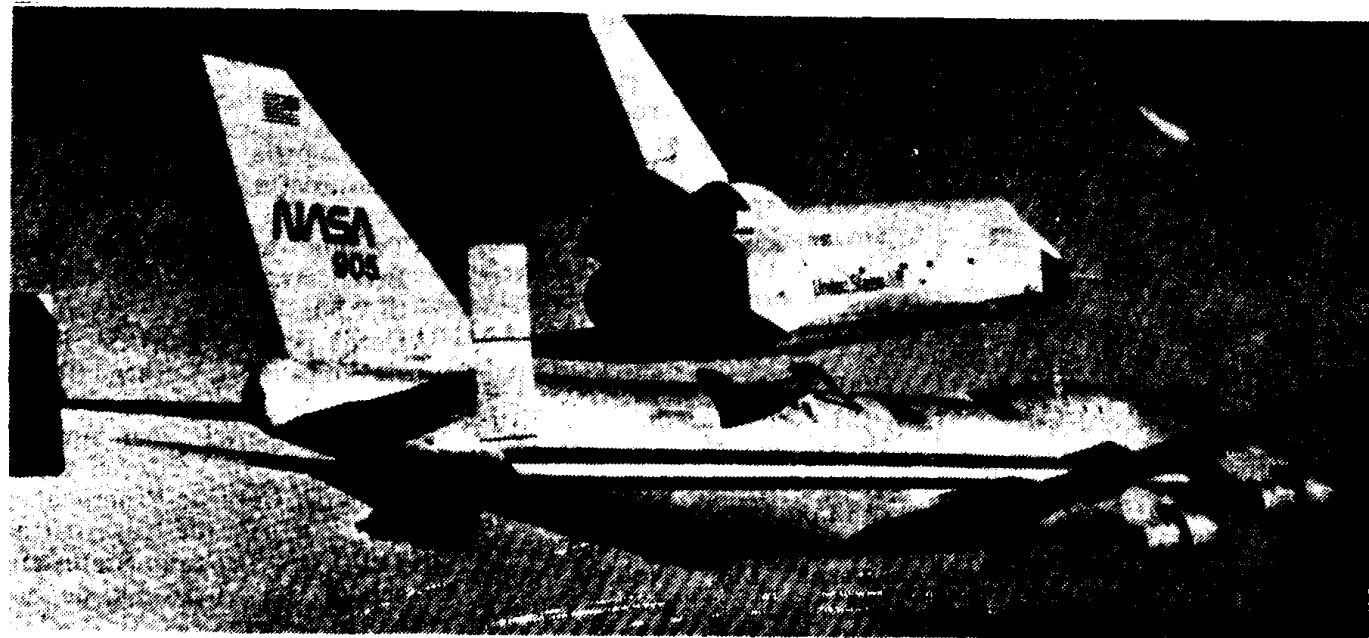
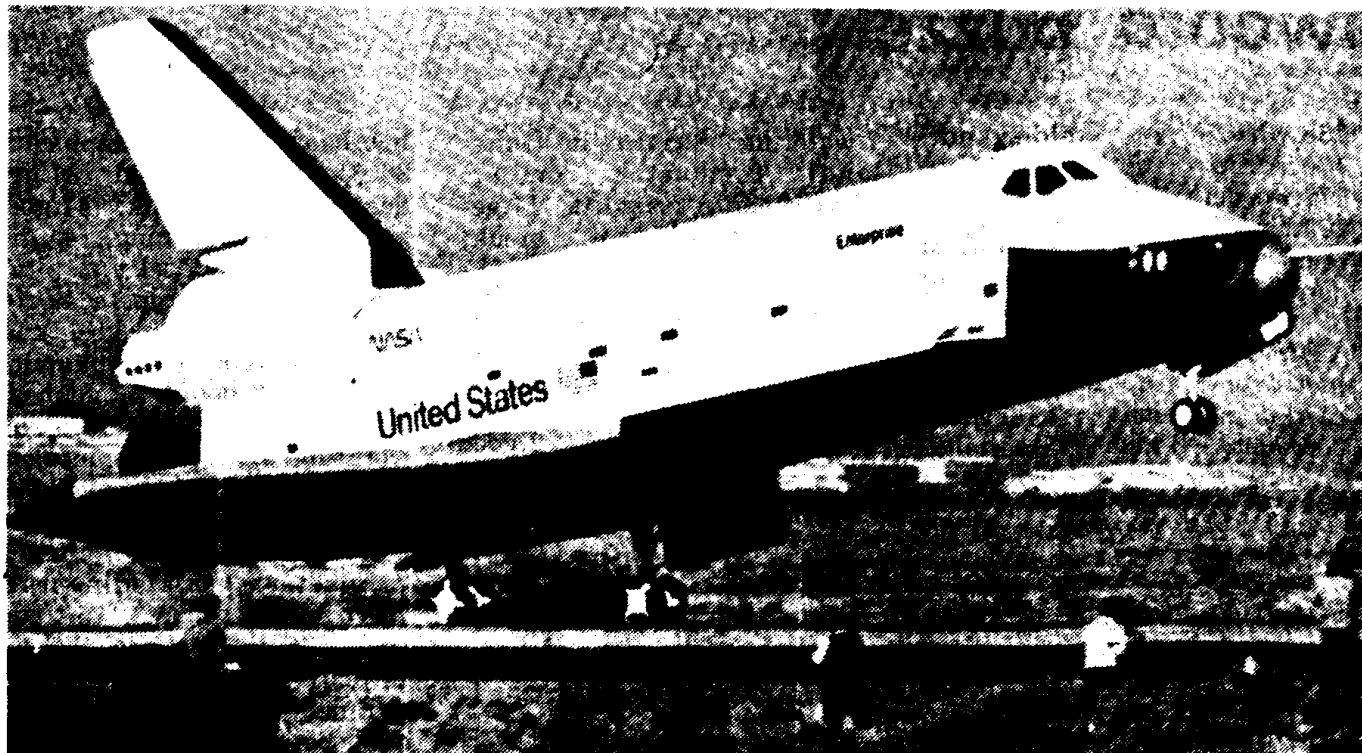
De Space Shuttle op de rug van de Boeing 747.

plannen van de Amerikanen wat betreft de bemande ruimtevaart er vastomlijnd uit. Men is druk bezig met het beproeven van de Space Shuttle, op de grond en in de dampkring. Daarbij werd gebruik gemaakt van een Boeing 747 om de Space Shuttle naar grote hoogten te brengen. De Shuttle was op de rug van de 747 bevestigd en werd op hoogten variërend van 35.000 tot 40.000 voet losgelaten om in een vrije vlucht naar de aarde te zweven. In de Verenigde Staten is men reeds jaren actief met het beproeven van nagenoeg vleugellose vliegtuigen, de zogenaamde „Lifting bodies”. Deze werden beproefd op de Luchtmachtbasis Edwards in Californië. Men heeft reeds verschillende van deze „Lifting bodies” aan ontelbare proefvluchten onderworpen en deze vleugellose vliegtuigen kunnen dan ook betiteld worden als de voorlopers van de Space Shuttle. Men had de HL-10 lifting body en van hout vervaardigd vleugelloos vliegtuig dat met een oude Dakota door middel van een trekkabel de lucht werd ingetrokken waarna het na een bepaalde hoogte te hebben bereikt, werd losgekoppeld en naar de aarde zweefde, waar het net als een zweefvliegtuig een landing maakte.

Deze HL-10 was niet van een motor voorzien. Ook gebruikte men een zeer klein vleugelloos vliegtuig dat „Prime” was gedoopt. Dit vliegtuigje was van een kleine raket-motor voorzien en werd door middel van een raket in de ruimte gebracht, waarna het met gebruikmaking van de raketmotor, door de dampkring heen, naar de aarde terugkeerde.

HITTETESTEN Deze „Prime”-toestellen

De Space Shuttle Enterprise in de landing op Nasa's Dryden Flight Research Centre in Californië.

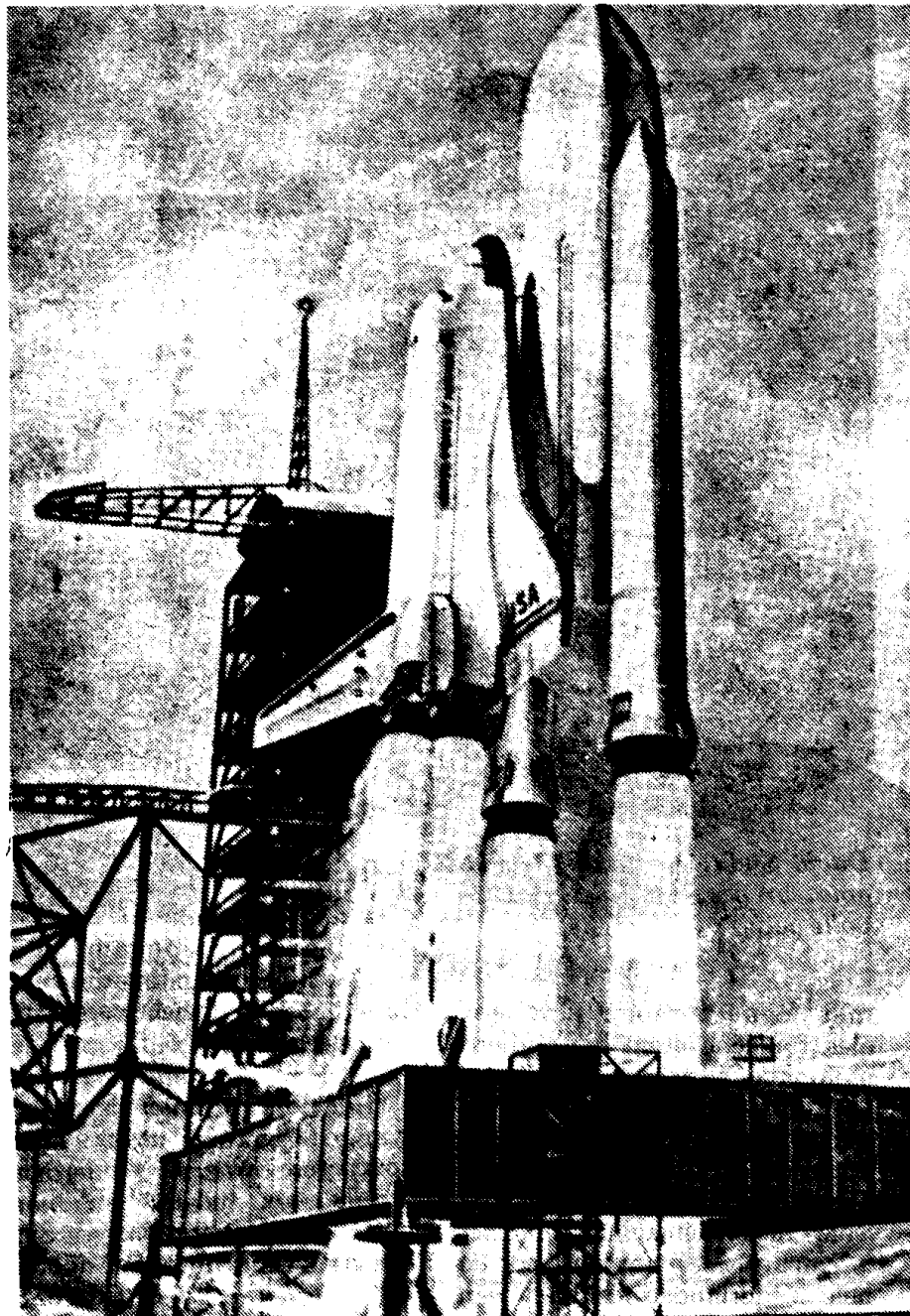
werden gelanceerd vanaf de Luchtmacht basis Vandenberg in Californië en werden gebruikt om materialen op hitte te testen, die optreedt bij de terugkeer in de dampkring. Deze hittetesten werden uitgevoerd door de Amerikaanse Luchtmacht. De „Prime”-toestellen waren uiteraard niet bemand, daar waren ze veel te klein voor.

De opvolgers van de HL-10 waren de M2-F2 en M2-F3 lifting bodies. Daarna had men de X24-A en de X24-B. De X24-B was een verbeterde versie van de X24-A en was een echte experimentele vlugger. Laatstgenoemde lifting bodies waren wel van raketmotoren voorzien. Deze lifting bodies werden door een B-52 bommenwerper naar een hoogte gebracht van ongeveer 48.000 voet en daar losgelaten, waarna zij op eigen kracht door middel van de raketmotoren naar hogere sferen werden geschoten, tot zelfs aan de grens van onze dampkring. Zij werden bestuurd door bekende testpiloten zoals Mike Love, John Manke, Jerry Gentry en Bill Dana. Laatstgenoemde kreeg ook bekendheid als piloot van de X-15, een experimenteel raketvliegtuig dat zeker ook tot een voorloper van de Space Shuttle gerekend kan worden. Deze lifting bodies landden als een normaal vliegtuig op een van de zoutmeren nabij Edwards in Californië.

Het hoofddoel van de vluchten met deze lifting bodies was het onder de knie krijgen van de landingstechniek. Deze zelfde techniek wordt toegepast op de Space Shuttle.

BESPARING

Nu over de Space Shuttle zelf: De Space Shuttle is een zeer gecompliceerd ruimtevaartuig. Met de bouw van de Space Shuttle is men er van uitgegaan, zoveel als mogelijk, het gebruikte materiaal meerdere malen te gebruiken. Dit zal een enorme kostenbesparing betekenen. Bij de conventionele ruimtevaart, om het zomaar te noemen, ging eigenlijk al het zeer kostbare materiaal verloren. De Amerikanen gebruiken tot nu toe, voor hun bemande ruimtevaart het astronomische bedrag van maar liefst 25 miljard dollar. Voor iedere Apollo maanvlucht werd aan raketten, ruimtevaartuigen,

De lancering van de Space Shuttle vanaf Cape Kennedy.

Robert Crippen

De eerste Space Shuttle bemanningen.

maanauto's cameras en andere apparatuur zo'n 280 miljoen dollar verspild. Dat zal bij het gebruik van de Space Shuttle geheel anders worden, maar daarover later.

Joe Engle

De Space Shuttle zal als een raket worden gelanceerd, als een ruimtevaartuig door de ruimte suizen en landen als een gewoon straalvliegtuig. De besturing van de Shuttle zal door intensief getrainde astronauten geschieden. Het wetenschappelijk werk in de ruimte, zoals het doen van onderzoeken, waarnemingen en reparaties zal door mensen geschieden die geen dure astronauten-opleiding hebben gevolgd, mannen zowel als vrouwen. Deze zijn de zogenaamde payload specialisten. De astronauten zullen wel van ruimtepakken zijn voorzien; de payload specialisten hebben echter deze peperdure pakken niet nodig. Alweer een kostenbesparing! Indien er zes passagiers meegaan, zo'n driekwart miljoen dollar.

Tijdens de lancering van de Space Shuttle bestaat de gehele combinatie uit een afwerpbare, 185 voet lange brandstoftank, die vloeibare waterstof en zuurstof bevat en waarop de Shuttle is bevestigd. Ter weerszijden van deze enorme tank zijn twee raketten bevestigd die

op vaste brandstof werken, de zogenaamde aanjagers. Deze beide raketten worden bij een lancering vanaf Cape Kennedy, nadat zij zijn uitgebrand, in de Atlantische Oceaan door middel van parachutes afgeworpen en door twee klaarliggende sleepboten opgepikt om later weer gebruikt te worden. Deze uitgebrande raketten zijn voorzien van radiobakens zodat het opsporen daarvan, vooral bij slecht weer, geen moeilijkheden oplevert. De lange brandstoftank wordt, nadat de brandstof is verbruikt, boven de Indische Oceaan afgeworpen. Deze wordt niet meer gebruikt en als verloren beschouwd. De Space Shuttle zal dan een dusdanige hoogte hebben bereikt dat de afgeworpen brandstoftank vermoedelijk wel in de dampkring zal verbranden of zodanig beschadigd wordt dat deze voor verder gebruik ongeschikt is geworden. Op dat moment is de Shuttle in haar baan om de aarde terecht gekomen en kunnen haar missies een aanvang nemen.

ZONNEPANELEN

De Space Shuttle biedt vele praktische mogelijkheden. Men kan een wetenschappelijk ruimtevaartuig meenemen in de bergruimte, die is voorzien van twee grote uitslaande kleppen en dit ruimtevaartuig in de ruimte afleveren. Ook kan men een reeds in de ruimte aanwezig ruimtevaartuig uit de ruimte

Space Shuttle kan om honderd keren worden gebruikt alsmede de aanjaagraketten.

Bij het Apollo-programma kostte dat ongeveer een dollar om één pond gewicht in de ruimte te brengen. Het Space Shuttle programma die kosten slechts één dollar per pond-gewicht.

Het idee van de Shuttle stamt eigenlijk al begin jaren van de ruimtevaart.

Men besefte toen reeds dat men eigenlijk de verkeerde weg was ingeslagen met Amerikaanse weg.

Men had toen het zogenaamde „Dyna Sior” (X-20) project uit dezelfde principes als het Space Shuttle. Dit project werd toen geacht als te onpraktisch.

Ook de besnoeiingen in de ruimtevaartbegrotingen van de Verenigde Staten zullen naar het Space Shuttle programma gevoerd hebben een tijd van energie.

Richard Truly

materiaal besparing is de Space Shuttle zeker het ruimtevaartuig van de toekomst.

HELDENDOM

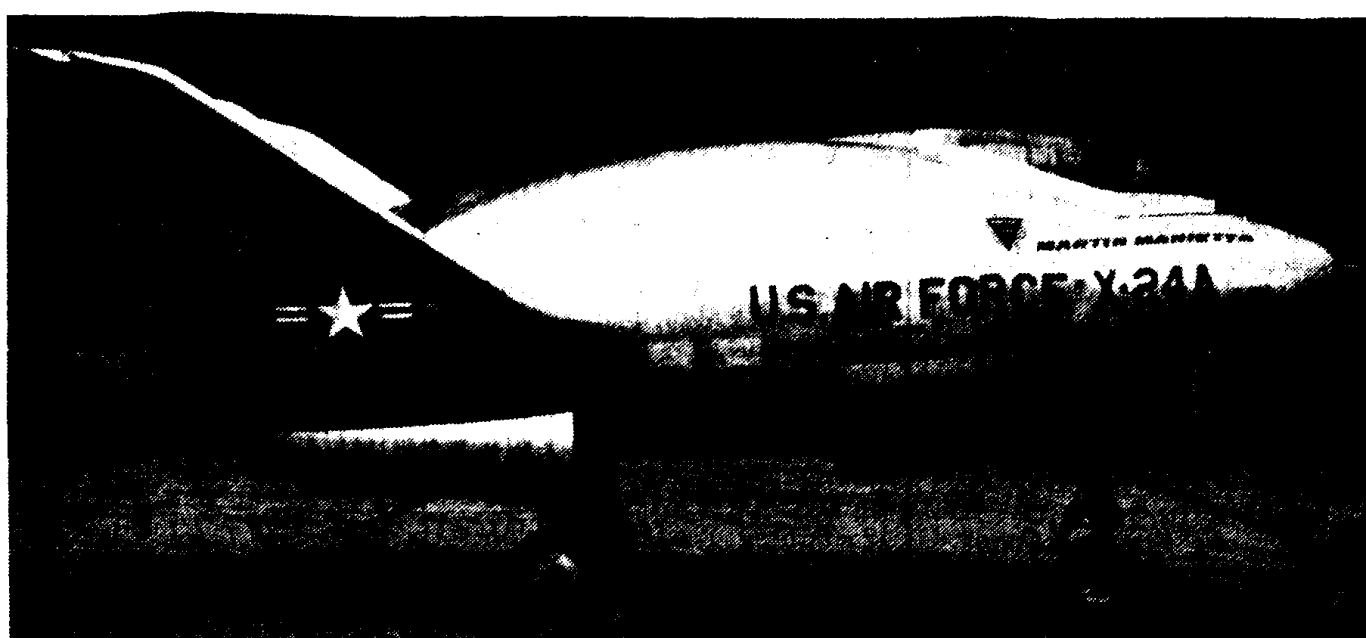
In november van dit jaar, waarschijnlijk, als alle voorbereidingen zijn voltooid, zal de eerste Space Shuttle worden gelanceerd vanaf Cape Kennedy. In de tacht jaren zullen honderd ruimtevluchten per jaar met de Space Shuttle tot de gewoonte van de wereld behoren.

Het aureool van heldendom rondom de ruimtevaart zal de aardig zijn verbleekt en tickertape parades van wel tot het roemruchte gaan behoren. Ook al zijn kostenbesparing!

Wie zullen nu de eerste Space Shuttle bemanningen zijn? De bemanning is aangewezen. Dit zal een ruimtevaart veteraan zijn. Hij heeft reeds ruimtevluchten op zijn naam staan. Twee Gemini vluchten, twee Apollo vluchten en van de eerste Space Shuttle vlucht optreden. Zijn naam is Robert Crippen die nu een Air Force astronaut is, tijdstip van het MOL project. MOL staat voor de Orbiter Laboratory project is reeds jaren geleden. Hun back-up team bestaat uit de astronauten Richard Truly en Joe Engle, eveneens afkomstig uit het MOL-project en Joe Engle bekendheid kreeg als piloot.

In mijn volgende aflevering de ruimtevaart betreft zal ik schrijven over de overige Space Shuttle bemanningen, passagiers, de zogenaamde payload specialisten, onder ook de Nederlandse Wubbo Ockels behoort wederschrijven!

De X-24A, voorloper van de Space Shuttle, een experimentele vlugger.

PROSPERO BAIZ-INTERCONTI N.V.

Uw adres voor o.a.:

* Keilbouts
* Telefoondouche
* Softboardsschaaf
en diverse soorten materiaal

* W.C. deksels
* Anker-Weld contactlijm
* Verf Fixall in wit en gekleurd

Wij bieden U ook...
Generatoren
van 2400 - 2800 en
3200 watt

U bent
steeds
welkom!